

Strasbourg, 8.3.2022
COM(2022) 105 final

2022/0066 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini

{SEC(2022) 150 final} - {SWD(2022) 60 final} - {SWD(2022) 61 final} -
{SWD(2022) 62 final} - {SWD(2022) 63 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog

Namen tega predloga je **učinkovit boj proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini po vsej EU**. Za uresničevanje tega cilja se predlagajo ukrepi na naslednjih področjih: opredelitev kaznivih dejanj in sankcij za ustrezna kazniva ravnanja; zaščita žrtev in dostop do sodnega varstva; podpora žrtvam; preprečevanje; usklajevanje in sodelovanje.

Nasilje nad ženskami je nasilje zaradi spola, ki je usmerjeno proti ženski zaradi tega, ker je ženska, ali ki nesorazmerno prizadene ženske. Vključuje vsa nasilna dejanja zaradi spola, ki povzročijo ali bi verjetno povzročila telesno, spolno, duševno ali ekonomsko škodo ali trpljenje, ter grožnje s takimi dejanji. Zajema kazniva ravnanja, kot so spolno nasilje, vključno s posilstvom, pohabljenje ženskega spolovila, prisilna poroka, prisilni splav ali sterilizacija, trgovina z ljudmi za namene spolnega izkoriščanja, zalezovanje, spolno nadlegovanje, feminocid, sovražni govor in kazniva dejanja zaradi spola ter različne oblike spletnega nasilja (kibernetsko nasilje), vključno z deljenjem in prirejanjem intimnih vsebin brez privolitve žrtve, kibernetiskim zalezovanjem in kibernetiskim nadlegovanjem. Tako nasilje izhaja iz neenakosti spolov in je izraz strukturne diskriminacije žensk. **Nasilje v družini** je oblika nasilja nad ženskami, ki nesorazmerno prizadene ženske. Dogaja se v družini ali gospodinjski enoti, ne glede na biološke ali pravne družinske vezi, bodisi med intimnimi partnerji bodisi med drugimi družinskimi člani, tudi med starši in otroki. Ženske predstavljajo nesorazmeren delež žrtev obeh vrst nasilja, razlog za to pa so globlji vzorci prisile, moči in/ali nadzora. Vendar lahko postane žrtev takega nasilja vsakdo, ne glede na njegov biološki ali družbeni spol. Zlasti nasilje v družini lahko prizadene kogar koli, tudi moške, mlajše ali starejše osebe, otroke in LGBTIQ¹ osebe.

Nasilje nad ženskami in nasilje v družini sodita na področje kazenskega prava, pomenita kršitev človekovih pravic ter sta obliki diskriminacije. Boj proti takemu nasilju je sestavni del ukrepov Evropske komisije za zaščito temeljnih vrednot EU in zagotavljanje spoštovanja Listine EU o temeljnih pravicah².

Nasilje nad ženskami in nasilje v družini sta razširjena po vsej EU in ocenjuje se, da prizadeneta **vsako tretjo žensko v EU**. Pogled na posamezne vrste nasilja za leto 2014 razkriva, da je vsaka deseta ženska poročala, da je bila žrtev spolnega nasilja, vsaka dvajseta pa, da je bila posiljena. Več kot petina žensk je bila žrtev nasilja v družini³. Prav tako je razširjeno kibernetično nasilje: leta 2020 je bilo ocenjeno, da je vsaka druga mlada ženska

¹ Lezbijke, geji ter biseksualne transspolne, nebinarne, interspolne in queer osebe.

² Nasilje nad ženskami in nasilje v družini lahko vplivata na številne temeljne pravice, zapisane v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Med temi so pravica do človekovega dostojanstva (člen 1), pravica do življenja (člen 2), prepoved mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja (člen 4), prepoved diskriminacije, tudi diskriminacije zaradi spola (člen 21) in pravica do dostopa do sodnega varstva (člen 47).

³ Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA), Violence against women: an EU-wide survey. Main results report (Nasilje nad ženskami: raziskava za vso EU: Poročilo o najpomembnejših ugotovitvah), 2014. Raziskava FRA o nasilju nad ženskami temelji na osebnih razgovorih z 42 000 ženskami po vsej EU. Gre za najboljše raziskavo o izkušnjah žensk z nasiljem v svetovnem merilu.

doživela kibernetško nasilje zaradi spola⁴. Na splošno ženske pogosteje doživijo kibernetško nasilje zaradi biološkega ali družbenega spola, zlasti spolne oblike kibernetškega nasilja. Nasilne skrajno desničarske skupine in teroristične skupine na spletu sistematično napadajo ženske z namenom širiti sovraštvo do njih. Tako imenovano gibanje „incelov“ (incel – *involuntary celibate*, neprostoVOLJNI celibat) na primer spodbuja k nasilju nad ženskami na spletu in tako nasilje proglašaja za junaško dejanje. Kibernetško nasilje vpliva zlasti na ženske, ki so dejavne v javnem življenju, na primer političarke, novinarke in zagovornice človekovih pravic. Učinek takega nasilja je lahko utišanje žensk ter oviranje njihove udeležbe v družbi, kar negativno vpliva na uresničevanje načela demokracije, kot je zapisano v Pogodbi o Evropski uniji.

Ženske nasilje doživljajo tudi pri delu: približno tretjina žensk v EU je pri delu doživela spolno nadlegovanje.

Predsednica von der Leyen je v političnih usmeritvah kot prednostne naloge Komisije izpostavila potrebo po preprečevanju nasilja nad ženskami in boju proti takemu nasilju, zaščiti žrtev in kaznovanju storilcev tovrstnih kaznivih dejanj. V strategiji EU za enakost spolov za obdobje 2020–2025⁵ so bili napovedani ukrepi za preprečevanje teh oblik nasilja, zaščito žrtev in kazenski pregon storilcev kaznivih dejanj ter izvajanje s tem povezanih celovitih in usklajenih politik. V akcijskem načrtu za evropski steber socialnih pravic je bila ponovno poudarjena zavezanost boju proti nasilju zaradi spola in predložitvi ustrezne zakonodaje⁶.

Evropski parlament je Komisijo večkrat pozval, naj predlaga zakonodajo o nasilju nad ženskami in nasilju v družini ter kibernetškem nasilju zaradi spola. Evropski parlament je nedavno sprejel dve zakonodajni samoiniciativni poročili na podlagi člena 225 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), v katerih je od Komisije zahteval⁷, naj predloži predloge o boju proti nasilju zaradi spola in kibernetškem nasilju⁸ ter o vključitvi nasilja zaradi spola kot novega področja kriminala v seznam iz člena 83(1) PDEU⁹.

• Cilji predloga

Namen tega predloga je preprečevanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter boj proti njima, da se zagotovi visoka raven varnosti in polno uživanje temeljnih pravic v Uniji, vključno s pravico do enake obravnave in nediskriminacije med ženskami in moškimi. Predlog tako prispeva k vzpostavitvi **območja svobode, varnosti in pravice (naslov V PDEU)**. Za dosego teh ciljev predlog:

- izboljšuje učinkovitost obstoječih instrumentov EU, ki so relevantni za boj proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini;
- ustvarja navzgor usmerjeno konvergenco in zapolnjuje vrzeli v zaščiti, dostopu do sodnega varstva, podpori, preprečevanju ter usklajevanju in sodelovanju; in
- usklajuje pravo EU z uveljavljenimi mednarodnimi standardi.

⁴ Služba Evropskega parlamenta za raziskave (EPRS), Combating gender-based violence: Cyberviolence, European added value assessment (Boj proti nasilju zaradi spola: Kibernetško nasilje, ocena evropske dodane vrednosti), 2021.

⁵ COM(2020) 152 final.

⁶ COM(2021) 102 final.

⁷ Glede na člen 225 PDEU.

⁸ Resolucija z dne 14. decembra 2021 s priporočili Komisiji o boju proti nasilju na podlagi spola: spletno nasilje (2020/2035(INL)).

⁹ Resolucija z dne 16. septembra 2021 s priporočili Komisiji o opredelitvi nasilja na podlagi spola kot novega področja kriminala, vključenega na seznam iz člena 83(1) PDEU (2021/2035(INL)).

Predlog nekatere oblike nasilja, ki nesorazmerno prizadenejo ženske, opredeljuje kot kazniva dejanja in krepi pravice žrtev, in sicer z uporabo obstoječe pravne podlage, kot jo določata člen 82(2) in člen 83(1) PDEU. Tako zagotavlja učinkovit pregon takih kaznivih ravnanj in prispeva k odpravi nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter k boljši podpori in zaščiti žrtev. S spodbujanjem zaupanja v pravosodne sisteme drugih držav članic prispeva k vzajemnemu priznavanju sodb in odločb v kazenskih zadevah ter k boljšemu pravosodnemu sodelovanju v kazenskih zadevah.

Pomembna referenca predloga je Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (**Istanbulska konvencija**) iz leta 2014¹⁰. Ta konvencija je najboljšežnejši mednarodni okvir za celovito obravnavo nasilja nad ženskami in nasilja v družini.

Namen tega predloga je doseči cilje Konvencije v pristojnosti EU s tem, da se dopolnita pravni red EU in nacionalna zakonodaja držav članic na področjih, ki jih zajema Konvencija. Potreba po ukrepanju obstaja tako v državah članicah, ki so Istanbulsko konvencijo že ratificirale, kot v tistih, ki tega še niso storile¹¹. Pri pripravi predloga je bila ugotovljena potreba po ukrepanju na področju dostopa do sodnega varstva, vključno z minimalnimi pravili o opredelitvah in sankcijah za določena kazniva dejanja, pravic in zaščite žrtev v zvezi s kazenskim postopkom, strokovne podpore za žrtve, preprečevanja tovrstnega nasilja ter krepitve tesnejšega usklajevanja in sodelovanja na ravni EU in nacionalni ravni. Ustrezni standardi EU so razdrobljeni po več pravnih instrumentih, kar otežuje učinkovito spremljanje in izvrševanje. Ukrepanje na nacionalni ravni je sprožila predvsem Istanbulska konvencija, spremljanje izvajanja Konvencije¹² pa razkriva vztrajne vrzeli. Glede na razraščanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini v zadnjih desetletjih je malo verjetno, da se bo število tovrstnih kaznivih dejanj brez dodatnih ukrepov EU znatno znižalo.

Poleg tega ta predlog upošteva nedavne pojave, kot je **kibernetsko nasilje nad ženskami**, ki ga Istanbulska konvencija ne obravnava posebej. Kibernetsko nasilje narašča z vse večjo rabo interneta in orodij informacijske tehnologije. Pogosto gre za nadgradnjo nasilja, ki ga žrtve doživljajo zunaj spleta. Čeprav je kibernetsko nasilje zelo razširjeno, je zakonsko urejanje na tem področju zelo razdrobljeno in tako na ravni EU kot na ravni držav članic so bile ugotovljene znatne pravne vrzeli.

Trenutno nasilja nad ženskami in nasilja v družini ne obravnava celovito noben posebni zakonodajni akt EU. Ta direktiva bo prvi **zakonodajni akt, ki bo posebej obravnaval to vrsto nasilja**. Ukrepi temeljijo na **priporočilih** Skupine strokovnjakov za ukrepanje proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini (GREVIO)¹³, ki je neodvisen strokovni organ, odgovoren za spremljanje izvajanja Istanbulske konvencije. Pri ukrepih so bila upoštevana tudi priporočila mednarodnih strokovnjakov in organov na tem področju, tudi v okviru Združenih narodov, in njihova razmišljanja o mednarodno sprejetih dobrih praksah v boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini. Ciljno usmerjeni ukrepi v zvezi s kaznivimi dejanji in pravicami žrtev določajo **minimalna pravila, ki državam članicam omogočajo**

¹⁰ Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (CETS št. 210); COM(2016) 111.

¹¹ Države članice, ki Istanbulsko konvencijo niso ratificirale, so BG, CZ, HU, LT, LV in SK.

¹² Glej vmesni horizontalni pregled poročil o izhodiščni oceni Skupine strokovnjakov za ukrepanje proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini (GREVIO) na: <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/-/mid-term-horizontal-review-provides-a-panoramic-view-of-the-implementation-of-the-istanbul-convention>.

¹³ Glej opombo 9.

določitev višjih standardov ter jim dopuščajo **prožnost**, da upoštevajo zanje specifične okoliščine.

Predlagajo se zlasti naslednji ukrepi:

- **inkriminacija določenih oblik nasilja**, ki nesorazmerno prizadenejo ženske, v skladu z obstoječo pravno podlago; gre za oblike nasilja, ki niso zadostno obravnavane na nacionalni ravni in spadajo v pristojnost EU. To zadeva **inkriminacijo posilstva na podlagi odsotnosti privolitve** (v nekaterih državah članicah je za ugotovitev tega kaznivega dejanja potrebna uporaba sile ali groženj), **pohabljenja ženskega spolovila** in **določenih oblik kibernetkega nasilja**,
 - **krepitev dostopa žrtev do sodnega varstva in njihovih pravic do ustrezne zaščite** kot neposreden odziv na posebne potrebe žrtev nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Med temi ukrepi so:
 - zagotavljanje, da so nacionalni organi ustrezno opremljeni za obravnavanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini,
 - zagotavljanje, da nacionalni organi žrtve obravnavajo na način, ki upošteva vidik spola,
 - določitev individualne ocene potreb po zaščiti in po podpori, ki morata biti prilagojeni posebnim potrebam žrtev nasilja nad ženskami ali nasilja v družini,
 - določitev posebnih zaščitnih ukrepov za otroške žrtve nasilja nad ženskami ali nasilja v družini,
 - zagotavljanje zaščite z nujnimi zaščitnimi ukrepi in odredbami o zaščiti,
 - zagotavljanje, da lahko žrtve učinkovito uveljavljajo odškodnino od storilcev kaznivih dejanj,
 - zagotavljanje odstranitve spletnih vsebin v zvezi s kaznivimi dejanji kibernetkega nasilja in možnosti sodnega varstva za prizadete uporabnike ter
 - zagotavljanje, da obstajajo vladni organi za pomoč in svetovanje žrtvam ter za njihovo zastopanje v sodnih postopkih v zadevah v zvezi z nasiljem nad ženskami ali nasiljem v družini,
 - zagotavljanje **podpore za žrtve**, ki je prilagojena posebnim potrebam žrtev nasilja nad ženskami ali nasilja v družini. To vključuje posebno podporo v primerih spolnega nasilja in pohabljanja ženskih spolovil, dostop do nacionalnih telefonskih števil za pomoč, večjo dostopnost zatočišč in celovito podporo za žrtve spolnega nadlegovanja pri delu. Vključuje tudi ciljno usmerjeno podporo za žrtve s posebnimi potrebami in skupine z večjim tveganjem, kot so na primer ženske, ki bežijo pred oboroženim spopadom,
 - **preprečevanje** nasilja nad ženskami in nasilja v družini, tudi z ozaveščanjem, usposabljanjem strokovnih delavcev, za katere je verjetno, da bodo prišli v stik z žrtvami, in delo s storilci kaznivega dejanja,
 - **krepitev usklajevanja in sodelovanja na nacionalni in EU ravni** z zagotavljanjem pristopa, ki vključuje vse ustrezne akterje, ter boljšim in okrepljenim zbiranjem podatkov o nasilju nad ženskami in nasilju v družini.
- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Nasilja nad ženskami in nasilja v družini nista posebej obravnavana z nobenim zakonodajnim aktom EU. Vendar obstaja več pravnih instrumentov EU, ki so relevantni za žrtve nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Ti instrumenti vzpostavljajo splošna pravila, ki se uporabljajo tudi za to kategorijo žrtev, ali pa določajo posebna pravila za nekatere oblike takega nasilja. V nadaljevanju so navedeni najpomembnejši instrumenti:

– **Direktiva 2012/29/EU** (direktiva o pravicah žrtev)¹⁴:

Direktiva o pravicah žrtev se uporablja za vse žrtve kaznivih dejanj. Določa minimalne standarde glede pravic, zaščite in podpore žrtvam kaznivih dejanj v EU. Kot žrtve navaja tudi žrtve nasilja zaradi spola, žrtve spolnega nasilja in žrtve nasilja v odnosu z bližnjimi. Vendar navedena direktiva ne določa posebnih pravil, ki bi bila prilagojena žrtvam teh vrst kaznivih dejanj. Sedanji predlog dopolnjuje pravila iz direktive o pravicah žrtev, da bi se upoštevale posebne potrebe žrtev nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Žrtve bodo poleg bolj posebnih ukrepov, ki jih zajema sedanji predlog, še naprej zaščitene tudi s splošnimi določbami direktive o pravicah žrtev,

– **Direktiva 2011/99/EU** (direktiva o evropski odredbi o zaščiti)¹⁵ in **Uredba (EU) št. 606/2013** (uredba o vzajemnem priznavanju)¹⁶ – EU pravila o evropski odredbi o zaščiti:

Ta instrumenta omogočata čezmejno priznavanje odredb o zaščiti, ki se izdajo na podlagi nacionalnega prava. V skladu s predlogom direktive bi morale države članice na podlagi svoje nacionalne zakonodaje zagotoviti izrekanje nujnih zaščitnih ukrepov in izdajanje odredb o zaščiti, zato ta predlog zagotavlja podlago za direktivo o evropski odredbi o zaščiti in uredbi o vzajemnem priznavanju,

– **Direktiva 2011/93/EU** (direktiva o spolni zlorabi otrok)¹⁷ in **Direktiva 2011/36/EU** (direktiva o preprečevanju trgovine z ljudmi)¹⁸:

Direktiva o spolni zlorabi otrok in direktiva o preprečevanju trgovine z ljudmi določata ukrepe za preprečevanje, zaščito, podporo in dostop do sodnega varstva za posebne kategorije žrtev, in sicer za žrtve spolnega zlorabljanja in spolnega izkoriščanja otrok in otroške pornografije ter za žrtve trgovine z ljudmi. Ti bolj specifični standardi obeh direktiv o inkriminaciji tovrstnega nasilja in s tem povezanimi sankcijami se bodo uporabljali še naprej. Namen direktive o preprečevanju trgovine z ljudmi je boj proti tovrstni trgovini za namen spolnega izkoriščanja. Trenutno je v pregledu, da bi se ocenila morebitna potreba po spremembah, ki bi upoštevale opredelitve kaznivih dejanj na ravni EU in ustrezne kazni, ki se uvajajo s tem predlogom.

¹⁴ Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (UL L 315, 14.11.2012, str. 57).

¹⁵ Direktiva 2011/99/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o evropski odredbi o zaščiti (UL L 338, 21.12.2011, str. 2).

¹⁶ Uredba (EU) št. 606/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o vzajemnem priznavanju zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah (UL L 181, 29.6.2013, str. 4).

¹⁷ Direktiva 2011/93/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2004/68/PNZ (UL L 335, 17.12.2011, str. 1).

¹⁸ Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev (UL L 101, 15.4.2011, str. 1).

Direktiva o spolni zlorabi otrok se bo še naprej uporabljala za spolno zlorabo otrok. Člen 24 Listine o temeljnih pravicah določa, da imajo otroci pravico do potrebnega varstva in skrbi za zagotovitev njihove dobrobiti ter da se morajo pri vseh ukrepih javnih organov ali zasebnih ustanov, ki se nanašajo na otroke, upoštevati predvsem koristi otroka. Očitno je torej, da bi bilo treba posebni okvir, s katerim se posilstvo opredeli kot kaznivo dejanje na podlagi pojma privolitve, razširiti tudi na otroke, kolikor lahko veljavno privolijo v dejanje. Slednje je določeno s starostjo, ko oseba lahko privoli v spolnost, ta starost pa je določena na ravni držav članic in se med državami razlikuje. Glede na to, da direktiva o spolni zlorabi otrok že določa poseben okvir za vse otroke, ta predlog uvaja potrebne spremembe za zagotovitev skladnosti s ciljno usmerjenimi spremembami navedene direktive. Ta sprememba uvaja penetracijo kot dodatno obteževalno okoliščino in pojem odsotnosti privolitve za otroke, ki so starejši od zakonsko določene starosti, ko oseba lahko privoli v spolnost. Hkrati je v postopku ocenjevanja tudi direktiva o spolni zlorabi otrok in morda bo v letu 2023 predlagana prenovitev. To bo priložnost, da se s tem predlogom zagotovi splošna skladnost posebnega okvira za zaščito otrok pred vsemi oblikami spolnega zlorabljanja in spolnega izkoriščanja.

Določbe iz tega predloga v zvezi s pravicami, zaščito in podporo žrtev ter preprečevanjem nasilja nad ženskami in nasilja v družini (poglavja 3–5) se bodo uporabljala tudi za žrtve, ki spadajo pod direktivo o spolni zlorabi otrok in direktivo o preprečevanju trgovine z ljudmi, kadar so taka dejanja opredeljena tudi kot nasilje nad ženskami ali nasilje v družini,

– **Direktiva Sveta 2004/80/ES** (direktiva o odškodnini)¹⁹:

Direktiva o odškodnini omogoča osebam, ki so žrtve nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, da zaprosijo za državno odškodnino. Ta predlog dodatno krepi pravice žrtev do dostopa do odškodnine s tem, da krepi pravico žrtve do uveljavljanja odškodnine od storilca kaznivega dejanja, kar pobuda dosega med drugim z določitvijo minimalnih pravil za zagotavljanje take odškodnine,

– **direktive o enakosti spolov**²⁰ določajo, da sta nadlegovanje zaradi spola in spolno nadlegovanje pri delu in pri dostopu do blaga in storitev v nasprotju z načelom enakega obravnavanja moških in žensk. V skladu z navedenimi direktivami morajo države članice prepovedati tako ravnanje in zagotoviti pravna sredstva (vključno z odškodnino) ter učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni. Ta predlog direktive te instrumente dopolnjuje z določitvijo minimalnih standardov za podporo žrtvam takega nadlegovanja in njihov dostop do sodnega varstva,

¹⁹ Direktiva Sveta 2004/80/ES z dne 29. aprila 2004 o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (UL L 261, 6.8.2004, str. 15).

²⁰ Direktiva Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi ([UL L 373, 21.12.2004, str. 37](#)); Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (preoblikovano) ([UL L 204, 26.7.2006, str. 23](#)); Direktiva 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, in o razveljavitvi Direktive Sveta 86/613/EGS ([UL L 180, 15.7.2010, str. 1](#)).

- **predlog uredbe o enotnem trgu digitalnih storitev** (akt o digitalnih storitvah)²¹: Namen predloga akta o digitalnih storitvah je zaščititi temeljne pravice na spletu in obravnavati tveganja v spletnem prostoru, vključno s tveganji za varnost žensk na spletu. Predlog akta o digitalnih storitvah določa horizontalni okvir za regulativni nadzor ter za odgovornost in preglednost ponudnikov spletnih storitev. Ta predlog direktive povečuje učinkovitost akta o digitalnih storitvah v dveh ključnih vidikih:
 - akt o digitalnih storitvah določa obveznosti glede zagotavljanja potrebne skrbnosti, v skladu s katerimi morajo določeni ponudniki posredniških storitev obravnavati nezakonite spletne vsebine. Akt take nezakonite vsebine ne opredeljuje na ravni EU. Ta predlog direktive dopolnjuje predlog akta o digitalnih storitvah z vključitvijo minimalnih pravil za kazniva dejanja kibernetškega nasilja,
 - ta predlog zagotavlja, da so nacionalni pravosodni organi pristojni za izdajanje odredb ponudnikom posredniških storitev, da ukrepajo zoper določene vrste nezakonitih vsebin, ki pomenijo kibernetško nasilje, kakor je zajeto v tem predlogu,
- **predlog o pristopu k Istanbulski konvenciji**

Komisija je leta 2016 predlagala pristop EU k Istanbulski konvenciji²², nato pa sta Komisija in predsedstvo Sveta leta 2017 Konvencijo podpisala v imenu EU. Proces pristopa EU še ni zaključen, saj Svet še ni sprejel končne odločitve o sklenitvi. Dokončanje pristopa EU h Konvenciji ostaja prednostna naloga Komisije. Cilj ukrepov v tem predlogu je doseči cilje Konvencije na področjih pristojnosti EU in tako okrepiti zaščito, ki jo zagotavlja Konvencija. Ko bo EU pristopila h Konvenciji, bo ta predlog direktive pomenil izvajanje Konvencije na teh področjih.

Komisija je vse pravne instrumente EU, ki so relevantni za boj proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini ter za pravice žrtev, ocenila glede na cilje tega predloga. Pri pripravi tega predloga je upoštevala rezultat te ocene (glej Prilogo 8 k poročilu o oceni učinka). Ta predlog je torej skladen z ustreznimi določbami obstoječe zakonodaje EU.

- **Skladnost z drugimi politikami EU**

Ta predlog je skladen s ciljema Pogodb o zagotavljanju visoke ravni varnosti na območju svobode, varnosti in pravice, kakor je določeno v naslovu V PDEU, in zagotavljanju uživanja temeljnih pravic v EU. Skladen je tudi s številnimi politikami EU, ki so poudarile potrebo po boju proti nasilju zaradi spola. Ta cilj je izpostavljen v celoviti strategiji EU o otrokovih pravicah²³, strategiji EU o pravicah žrtev za obdobje 2020–2025²⁴, strategiji za enakost

²¹ Evropska komisija, Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o enotnem trgu digitalnih storitev (akt o digitalnih storitvah) in spremembi Direktive 2000/31/ES (COM(2020) 825 final z dne 15. decembra 2020).

²² Evropska komisija, Predlog sklepa Sveta o podpisu, v imenu Evropske unije, Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (COM(2016) 111 final z dne 4. marca 2016); Evropska komisija, Predlog sklepa Sveta o sklenitvi, s strani Evropske unije, Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (COM(2016) 109 final z dne 4. marca 2016).

²³ Evropska komisija, Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Strategija EU o otrokovih pravicah (COM(2021) 142 final z dne 24. marca 2021).

²⁴ Evropska komisija, Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Strategija EU o pravicah žrtev (2020–2025) (COM(2020) 258 final z dne 24. junija 2020).

LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025²⁵, strategiji o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030²⁶ in akcijskem načrtu za evropski steber socialnih pravic²⁷. V akcijskem načrtu za enakost spolov III²⁸ je boj proti nasilju zaradi spola ena od prednostnih nalog zunanjega delovanja EU.

Komisija je sprejela sporočilo z naslovom *Za večje vključevanje in zaščito v Evropi: vključitev sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva na evropski seznam kaznivih dejanj*²⁹, da bi spodbudila sklep Sveta o vključitvi sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva na evropski seznam kaznivih dejanj iz člena 83(1) PDEU. Sovražni govor in kazniva dejanja iz sovraštva spodbujajo temelje demokratične in pluralistične družbe ter skupne vrednote, zapisane v členu 2 PEU. Zaradi posebne teže teh ravnanj, saj vplivajo na temeljne pravice in vrednote, ter zaradi njihove čezmejnne narave je potrebno skupno ukrepanje na ravni Unije. Da bi se odzvali na močno povečanje spletnega javnega spodbujanja k sovraštvu in nasilju zaradi biološkega ali družbenega spola, zlasti mizoginega spodbujanja k sovraštvu in nasilju, so v tej direktivi določena minimalna pravila o opredelitvi in kaznih za kazniva dejanja tovrstnega kibernetkega nasilja. Po sprejetju sklepa Sveta o vključitvi nove pravne podlage za obravnavo sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva v člen 83(1) PDEU, bo Komisija lahko predlagala dodatno zakonodajo za harmonizacijo opredelitve sovražnega govora in kaznivega dejanja iz sovraštva v EU s tem, da se dodajo zaščitene osebne okoliščine.

- **Skladnost predloga z načelom podnebne nevtralnosti**

Kot je bilo ugotovljeno v presoji učinka, se ne pričakujejo okoljski učinki.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga predloga sta člen 82(2) in člen 83(1) PDEU.

Člen 83(1) PDEU določa pravno podlago za minimalna pravila glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij v zvezi s spolno zlorabo žensk in otrok ter računalniškim kriminalom.

Pojem „spolna zloraba“ iz člena 83(1) PDEU se lahko razume kot vsaka dejanska zloraba ali poskus zlorabe ranljivosti, razlike v moči ali zaupanja s spolnim dejanjem z drugo osebo med drugim, a ne izključno, zaradi denarnega, družbenega ali političnega okoriščenja. Element

²⁵ Evropska komisija, Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Unija enakosti: strategija za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025 (COM(2020) 698 final z dne 12. novembra 2020).

²⁶ Evropska komisija, Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Unija enakosti: strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030 (COM(2021) 101 final z dne 3. marca 2021).

²⁷ Evropska komisija, Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic (COM(2021) 102 final z dne 4. marca 2021, str. 19 in 21. Enakost spolov je tudi drugo načelo evropskega stebra socialnih pravic, katerega cilj je zagotoviti in spodbujati enako obravnavo in enake možnosti žensk in moških na vseh področjih, vključno z bojem proti nasilju zaradi spola.

²⁸ Evropska komisija, Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu in Svetu: Akcijski načrt EU za enakost spolov III (GAP III) – ambiciozna agenda za enakost spolov in opolnomočenje žensk v zunanjem delovanju EU (JOIN(2020) 17 final z dne 25. novembra 2020).

²⁹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu – Za večje vključevanje in zaščito v Evropi: vključitev sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva na evropski seznam kaznivih dejanj (COM(2021) 777 final z dne 9. decembra 2021).

izkoriščanja se lahko nanaša na pridobitev moči ali prevlade nad drugo osebo za namene zadovoljitve spolne potrebe oziroma za namene finančne koristi in/ali napredovanja. Pri kaznivih dejanjih posilstva in pohabljenja ženskega spolovila se predpostavljajo ti elementi. Pohabljanje ženskih spolovil je izkoriščevalska praksa, ki se izvaja z namenom ohranjanja in uveljavljanja prevlade nad ženskami in deklicami ter izvajanja družbenega nadzora nad njihovo spolnostjo. Včasih se izvede v okviru otroške ali prisilne poroke ali nasilja v družini. Gre za izraz značilnega neravnovesja moči med ženskami in moškimi, ki je prisotno tudi v primeru posilstva.

Pojem „računalniški kriminal“ iz člena 83(1) PDEU zajema zlorabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij ali kazniva ravnanja, ki so s temi tehnologijami neločljivo povezana. Uporaba takih tehnologij kot sredstva za napad lahko poveča resnost kaznivega ravnanja v smislu količine, kakovosti, intenzivnosti, izbire cilja in trajanja, in sicer v obsegu, ki ga ni mogoče doseči z drugimi sredstvi. Minimalna pravila o kaznivih dejanjih, ki pomenijo kibernetško nasilje nad ženskami iz tega predloga, obravnavajo taka kazniva ravnanja, ki so neločljivo povezana s spletnim okoljem in uporabo takih tehnologij.

Člen 82(2) PDEU določa pravno podlago za določitev minimalnih pravil o pravicah žrtev kaznivih dejanj, ki so potrebna za lažje vzajemno priznavanje sodb in sodnih odločb ter policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah s čezmejnimi posledicami.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Nasilje nad ženskami in nasilje v družini sta v EU zelo razširjena in pandemija COVID-19 je razmere še poslabšala. To nasilje vpliva na milijone ljudi v EU ter povzroča kršitve temeljnih pravic in znatne stroške. Iz teh razlogov se je proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini treba boriti na skupni podlagi na ravni EU.

Kibernetško nasilje nad ženskami, vključno v okviru nasilja v družini, je začelo izstopati kot nova oblika tovrstnega nasilja, ki se po internetu širi in amplificira prek meja posamezne države članice. Glede na čezmejno razsežnost kibernetškega nasilja samostojno ukrepanje posameznih držav članic ne bo zadostovalo za rešitev težave.

Nasilje nad ženskami in nasilje v družini je obravnavano v zakonodaji in politikah vseh držav članic, vendar v različnem obsegu. Ta raznolikost pristopov ustvarja pravno negotovost glede pravic žrtev tovrstnega nasilja po vsej EU. Razdrobljenost je še izrazitejša na regionalni in lokalni ravni.

EU države članice pri obravnavanju tovrstnega nasilja že podpira, in sicer s financiranjem, političnimi ukrepi in ustreznimi horizontalnimi pravnimi instrumenti. Vendar je potrebno ciljno usmerjeno zakonodajno ukrepanje, da bi bili obstoječi ukrepi učinkovitejši in da se z določitvijo minimalnih pravil še dodatno okrepijo instrumenti Unije za boj proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini. Kar zadeva države članice, ki so že pogodbenice Istanbulske konvencije, bi ukrepi EU podprli izvajanje Konvencije. Ta predlog bi omogočil nadaljnje usklajene ukrepe po vsej EU in izvrševanje na ravni EU. Cilj predloga je vzpostaviti ravnovesje med zagotavljanjem učinkovitosti obveznosti, ki jih določa, in prožnostjo za države članice, da pri izvajanju pravil iz tega predloga upoštevajo nacionalne posebnosti in potrebe.

Da bi se zagotovila enaka obravnava žrtev po vsej EU, bo pobuda zagotovila navzgor usmerjeno konvergenco z določitvijo minimalnih pravil o pravicah žrtev nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Cilj teh pravil je podpreti in zaščititi žrtve takega nasilja pred ali med kazenskim postopkom ali po njem ter uvesti minimalna pravila o opredelitvah kaznivih ravnanj in kaznih zanje, kadar v zvezi z opredelitvijo teh kaznivih ravnanj obstajajo vrzeli.

Predlog določa spodnje meje za najvišje kazni, zagrožene za kazniva dejanja, navedena v predlogu. Predlog torej državam članicam prepušča določitev najnižjih kazni.

- **Sorazmernost**

Namen tega predloga je celovit pristop k boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini. To pomeni, da se z ukrepanjem iz različnih vidikov skuša preprečiti tako nasilje; zaščititi in podpirati žrtve ter jim zagotoviti dostop do sodnega varstva, če do nasilja vendarle pride; in zagotoviti usklajevanja med vsemi zadevnimi akterji.

Številne študije (npr. obsežna študija evropske mreže pravnih strokovnjakov za enakost spolov in nediskriminacijo³⁰ ter poglobljena študija tematskega sektorja Evropskega parlamenta za pravice državljanov in ustavne zadeve³¹) kažejo, da lahko k odpravi nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter zagotavljanju učinkovitejše, ciljno usmerjene podpore in zaščite, ki ustreza posebnim potrebam žrtev tovrstnega nasilja, učinkovito prispeva le celostni pristop, ki vse elemente problema obravnava v enem samem aktu EU, v katerem so določena minimalna pravila za države članice. Ukrepi, ki so razpršeni po različnih zakonodajnih aktih EU, od katerih je vsak usmerjen v svoj cilj, ne bi dosegli takih rezultatov.

Komisija je proučila več možnih politik za doseg ciljev tega predloga:

- prvo možnost, ki vključuje predvsem ukrepe za prenos standardov Istanbulske konvencije v pravo EU na področjih pristojnosti EU; ter
- drugo možno politiko, ki nadgrajuje ukrepe iz prve možnosti ter uvaja celovitejše in podrobnejše ukrepe za zagotovitev višjih minimalnih standardov, olajšuje njihovo izvršljivost in odpravlja dodatne vrzeli, vključno v zvezi s kibernetiskim nasiljem, pri čemer upošteva priporočila Skupine strokovnjakov za ukrepanje proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini v okviru spremljanja Konvencije.
Ta možnost je bila nadalje razdeljena na dve podmožnosti (2A in 2B), pri čemer podmožnost 2B zadeva daljnosežne obveznosti v zvezi s spolnim nadlegovanjem, dostopom do sodnega varstva, zaščito žrtev in zbiranjem podatkov.

Ta predlog temelji na možni politiki 2A, saj ta omogoča najučinkovitejši sklop ukrepov ob upoštevanju načela sorazmernosti. Izbira temelji na predhodni poglobljeni analizi učinka različnih možnih politik na temeljne pravice ter socialnega in ekonomskega učinka. Temelji tudi na natančni analizi uspešnosti, učinkovitosti in skladnosti možnih politik. Možnost 2A se je z vidika prispevanja k tem področjem na splošno izkazala za uspešnejšo in omogoča večjo

³⁰ Evropska mreža pravnih strokovnjakov za enakost spolov in nediskriminacijo: Criminalisation of gender-based violence against women in European States, including ICT-facilitated violence. A special report (Inkriminacija nasilja nad ženskami zaradi spola v evropskih državah, vključno z nasiljem, ki ga omogoča informacijska in komunikacijska tehnologija. Posebno poročilo), 2021, dostopno na: <https://www.equalitylaw.eu/downloads/5535-criminalisation-of-gender-based-violence-against-women-in-european-states-including-ict-facilitated-violence-1-97-mb> (EELN, 2021).

³¹ Tackling violence against women and domestic violence in Europe – The added value of the Istanbul Convention and remaining challenges (Obravnavanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini v Evropi – Dodana vrednost Istanbulske konvencije in odprta vprašanja), 2020, dostopno na: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/658648/IPOL_STU\(2020\)658648_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/658648/IPOL_STU(2020)658648_EN.pdf)

neto korist. Pričakuje se, da zaradi obsežnega sklopa obveznosti zagotavlja obsežno **varstvo temeljnih pravic** ter izboljšuje **socialni položaj žrtev in družbo na splošno**.

V skladu z načelom sorazmernosti in nujnosti ukrepanja EU ta predlog določa minimalna pravila za izboljšanje ukrepov, ki jih sprejmejo države članice na področju preprečevanja, zaščite in podpore za žrtve, dostopa do sodnega varstva ter usklajevanja. Predlog bo okrepil pravno varnost, učinkovito izvrševanje in zaščito žrtev. V njem je prvič doslej oblikovan ciljno usmerjen in usklajen pristop EU k boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini. Ta pristop temelji na sklopu minimalnih pravil, ki prinašajo dodano vrednost obstoječim nacionalnim, EU in mednarodnim pravilom, hkrati pa državam članicam omogočajo prožnost pri izvajanju.

- **Izbira instrumenta**

V skladu s pravno podlago, ki je bila izbrana za ta predlog, je ustrezen instrument direktiva, ki se sprejme po rednem zakonodajnem postopku. Cilj tega predloga je s tem, da se v enem instrumentu na pregleden način zberejo ustrezna pravila EU, zagotoviti poenostavitev v korist zadevnih strokovnih delavcev in žrtev.

Namesto sprememb obstoječih instrumentov je bila izbrana posebna direktiva o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini. Pravila iz te direktive se bodo uporabljala poleg pravil iz direktive o pravicah žrtev, ki je splošni pravni okvir EU o pravicah žrtev. Nekatere določbe te direktive določajo posebne ukrepe, ki dopolnjujejo splošna pravila, kot na primer velja za žrtve drugih posebnih vrst kaznivih dejanj, kot so žrtve trgovine z ljudmi, spolne zlorabe otrok in terorizma.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Komisija je pri pripravi poročila o oceni učinka ocenila učinke ustreznih določb obstoječe zakonodaje EU na preprečevanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter na boj proti njima. Ob tem je tudi pregledala politike in zakonodajne ukrepe držav članic.

Pri pripravi predloga je črpala tudi iz nedavnih poročil o spremljanju direktive o pravicah žrtev³² in direktive o evropski odredbi o zaščiti³³. To delo je opravila ob usklajevanju s splošnimi ocenami direktive o pravicah žrtev, direktive o spolni zlorabi otrok in direktive o preprečevanju trgovine z ljudmi, ki so v pripravi.

Analiza je pokazala, da ustrezna zakonodaja EU zelo selektivno zagotavlja pravice žrtvam nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Razlog je ta, da ta zakonodaja ni izrecno namenjena obravnavi teh vrst nasilja (za pregled trenutnega stanja glej zgoraj o medsebojnem vplivu z obstoječo zakonodajo EU). Ukrepi EU niso izrecno namenjeni žrtvam nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Ustrezne obveznosti niso dovolj specifične za žrtve nasilja nad ženskami in nasilja v družini ali pa državam članicam puščajo široko diskrecijsko pravico. Poleg tega je

³² Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju Direktive 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (COM(2020) 188 final), dostopno na: EUR-Lex - 52020DC0188 - SL - EUR-Lex (europa.eu).

³³ Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju Direktive 2011/99/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o evropski odredbi o zaščiti (COM(2020) 187 final), dostopno na: EUR-Lex - 52020DC0187 - SL - EUR-Lex (europa.eu).

zadevna zakonodaja EU v povprečju stara več kot deset let. V tem obdobju potrebam žrtev ni bilo zadoščeno, zato bi jih bilo treba ustrezno obravnavati.

- **Posvetovanja z deležniki**

Komisija je izvedla obsežna posvetovanja z deležniki, da bi pridobila informacije za pripravo te zakonodajne pobude. Pri tem si je prizadevala zbrati najnovejše informacije in strokovno znanje ter razviti učinkovite ukrepe za boj proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini, kakor je nakazano v strategiji deležnikov, na katero se pobuda opira. Komisija je upoštevala tudi ustrezne rezultate prejšnjih posvetovanj. Leta 2016 je izvedla raziskavo Eurobarometer o nasilju zaradi spola, v kateri je bilo zajetih več kot 27 000 respondentov iz vseh držav članic EU³⁴. To je pripomoglo k oblikovanju in preskušanju možnih politik.

Številni **deležniki** so pozvali k intenzivnejšemu zakonodajnemu in nezakonodajnemu ukrepanju EU v boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini. Podrobnosti o posameznih posvetovanjih so navedene v naslednjem oddelku.

Odprto javno posvetovanje: „Boj proti nasilju na podlagi spola – zaščita žrtev in kaznovanje storilcev“ je potekalo na [spletni strani Komisije za posvetovanja](#) od 8. februarja do 10. maja 2021. Vprašanja za javnost so obravnavala razne vidike preprečevanja nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter boja proti njima. Nanašala so se zlasti na ustrezne ukrepe držav članic, potrebo po nadaljnji ureditvi in zaželeno možne politike. Glavni rezultati so bili:

- Raziskava je pokazala, da je eden od problemov ta, da se javnost tovrstnega nasilja ne zaveda dovolj ali da ga jemlje za zasebno zadevo. Poleg tega je raziskava pokazala, da primanjkuje storitev in dejavnosti, ki bi žrtve opolnomočale in jih spodbujale, naj spregovorijo. Kar zadeva **možne nadaljnje preventivne ukrepe**, je večina respondentov menila, da je pomembno obravnavati škodljive spolne stereotipe.
- 60 % respondentov je menilo, da je treba izboljšati sedanje strukture za zagotavljanje **informacij žrtvam nasilja nad ženskami in nasilja v družini** njihovih pravicah, **službah**, na katere se lahko obrnejo in nadaljnjem ukrepanju v zvezi z njihovimi **prijavami**. Respondenti so o pravočasnosti in dosegljivosti teh informacij večinoma menili, da informacije niso zagotovljene dovolj hitro (43 %), da jih je težko najti (42 %) ter da so nedosledne in razpršene po različnih virih (42 %).
- 73 % respondentov je menilo, da so **nadaljnji ukrepi za izboljšanje dostopa do sodnega varstva** v zadevah nasilja nad ženskami in nasilja v družini potrebni tako na nacionalni ravni kot na ravni EU.
- Na vprašanje, ali **podporne storitve** sistematično upoštevajo potrebe žrtev nasilja nad ženskami in nasilja v družini, je približno polovica (48 %) respondentov odgovorila negativno. Odgovori na vprašanje, ali žrtve informacije o podpornih storitvah prejmejo pravočasno in v jeziku, ki ga razumejo, niso bili enotni, vendar je večji delež respondentov odgovoril, da ne ve (41 %).

³⁴ Evropska komisija, Eurobarometer 449: Nasilje zaradi spola, 2016 (dostopno na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2115>). Glej tudi Evropska komisija, Eurobarometer 428: Enakost spolov, 2015 (dostopno na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2048>), pri katerem je bilo nasilje nad ženskami (zlasti spolno nasilje) opredeljeno kot eno od dveh področij, ki bi jih morala EU obravnavati prednostno.

- Glede posebnih oblik nasilja nad ženskami je večina respondentov menila, da najpomembnejše vrzeli v zaščiti pred nadlegovanjem zaradi spola in spolnim nadlegovanjem izvirajo tega, da večina javnosti takega nadlegovanja ne šteje za resničen problem (66 %), da so sankcije nezadostne (66 %) in da se določbe ne izvršujejo učinkovito (62 %).

Komisija je izvedla obsežna **ciljno usmerjena posvetovanja**, skupaj namenjena oceni učinka in analizi vrzeli obstoječega zakonodajnega okvira.

Komisija se je z državami članicami posvetovala pisno in na delavnici. Države članice so izrazile odprtost za ukrepanje EU in menile, da so predvideni ukrepi relevantni. Ciljno usmerjena posvetovanja z nevladnimi in mednarodnimi organizacijami so pokazala veliko podporo najbolj ambicioznim ukrepom. Nevladne organizacije so zlasti poudarile potrebo po tem, da se okrepi preprečevanje in zagotovijo učinkovitejši zaščitni ukrepi z določitvijo minimalnih pravil na ravni EU, izboljša zbiranje podatkov in dostopnost specializiranih služb ter zagotovijo posebni **programi izobraževanja za strokovne delavce iz različnih sektorjev**. Mednarodne organizacije so poudarile potrebo po dodatnih preventivnih ukrepih, kot so **zgodnje posredovanje, programi preprečevanja** in usposabljanje za ustrezne strokovne delavce.

Kar zadeva **službe za zaščito in podporo**, so mednarodne organizacije menile, da **vidik spola pri razumevanju nasilja ni dovolj ozaveščen**, kar lahko privede do sekundarne in ponovne viktimizacije, ustrahovanja in maščevanja. Kot dobro prakso so ocenile pristope „vse na enem mestu“ za iskanje pomoči. Glede dostopa do sodnega varstva so opozorile na pomanjkljivosti pri uveljavljanju odškodnine od države ali od storilca kaznivega dejanja, zlasti na prekratke roke za vložitev **odškodninskega zahtevka** in zastaralne roke za odškodninske zahtevke za moralno škodo (pri nekaterih vrstah kaznivih dejanj).

Na posebni delavnici s socialnimi partnerji so sindikati in delodajalci podprli cilj boja proti spolnemu nadlegovanju pri delu in podprli nadaljnje ukrepe. Vendar so bili delodajalci zaskrbljeni zaradi obveznosti, ki bi jim jih povzročili novi ukrepi. Socialni partnerji so poudarili pomen **ocene tveganja** pri preprečevanju nasilja nad ženskami in boju proti njemu. Sindikati in delodajalci so vztrajali pri pomenu vloge socialnih partnerjev na tem področju.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Komisija je za podporo pri pripravi predloga naročila podporno študijo pri zunanjem svetovalnem podjetju. Prav tako je pri evropski mreži pravnih strokovnjakov za enakost spolov in nediskriminacijo naročila primerjalno analizo kazensko-pravnih določb, ki se na ravni držav članic uporabljajo za nasilje nad ženskami zaradi spola, vključno z nasiljem v družini in kibernetiskim nasiljem. Poleg tega je Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE) posodobil svojo študijo iz leta 2014 o stroških nasilja nad ženskami. Ta gradiva so bila dopolnjena z obsežnimi informacijami, pridobljenimi iz drugih obstoječih virov, kakor je navedeno v Prilogi 1 k poročilu o oceni učinka.

- **Ocena učinka**

V skladu z zahtevami za boljše pravno urejanje je bila septembra 2020 za pripravo te pobude pri Komisiji ustanovljena medresorska usmerjevalna skupina, ki ji predseduje generalni sekretar. Med septembrom 2020 in oktobrom 2021 se je ta skupina sestala štirikrat in sodelovala v več pisnih posvetovanjih.

V osnutku ocene učinka je bila obravnavana vrsta nezakonodajnih in zakonodajnih ukrepov za doseganje ciljev pobude. Ocenjene so bile uspešnost, učinkovitost in skladnost vsake

izbrane možnosti in ugotovljeno je bilo, da je kombinacija ukrepov v okviru prednostne možne politike najbolj sorazmerna in skladna glede na splošne in posebne cilje te pobude.

V zvezi s pričakovanim učinkom prednostne možne politike je kvantitativna analiza pokazala pozitivne ekonomske učinke. Manjša razširjenost nasilja nad ženskami in nasilja v družini bi lahko prinesla ekonomske koristi v višini približno 53,1 milijarde EUR, kar bi lahko dolgoročno doseglo približno 82,7 milijarde EUR. Največji potencial za ekonomske koristi prispeva zmanjšanje stroškov fizične in čustvene škode za žrtve (ocenjeno zmanjšanje med 32,2 in 64,5 milijarde EUR). Socialni učinki bi vplivali na različne deležnike, in sicer žrtve, priče, storilce kaznivih dejanj, podjetja, nacionalne organe in širšo družbo. Prednostna možna politika bi izboljšala zdravje, varnost in kakovost življenja žrtev (zlasti zaradi ukrepov za zaščito in podporo). Povečala bi tudi ozaveščenost žrtev in prič o informacijah o storitvah zaščite in podpore ter o dostopu do teh storitev. Pričakuje se, da bodo ukrepi glede intervencijskih programov za storilce kaznivih dejanj pozitivno vplivali na njihov odnos do vprašanja in na njihovo vedenje. Delodajalcem bi ozaveščenost ter boljše razumevanje delavcev, ki so žrtve nadlegovanja zaradi spola pri delu, in podpora tem delavcem omogočili razvoj varnega delovnega okolja. To bi pozitivno vplivalo tudi na produktivnost. Nacionalnim organom bi bili v pomoč ukrepi za odpravo pravne negotovosti in ukrepi za zbiranje podatkov, kar bi jim omogočilo boljše oblikovanje nacionalnih politik za preprečevanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter boj proti njima. Večja ozaveščenost o škodljivih spolnih stereotipih in normah v splošni javnosti bi pozitivno vplivala na družbo kot celoto.

Osnutek poročila o oceni učinka je bil Odboru Komisije za regulativni nadzor predložen 15. septembra 2021, razprava o osnutku pa je potekala 13. oktobra 2021. Po negativnem mnenju Odbora je bila 1. decembra 2021 predložena revidirana različica poročila. Odbor je ugotovil, da so bila v odziv na njegove prvotne pripombe vložena prizadevanja za izboljšanje poročila o oceni učinka, vendar je kljub temu 12. januarja 2022 znova podal negativno mnenje.

Odbor je menil, da v poročilu o oceni učinka (1) ni bil v zadostni meri predstavljen učinek več ukrepov na ravni EU in držav članic v izhodiščnem scenariju; (2) niso bili dovolj jasno opredeljeni splošni cilji in ni bila zadostno utemeljena potreba po celovitem pristopu; (3) niso bili dovolj jasno predstavljeni konkretni predvideni ukrepi in kombinacije posebnih ukrepov v različnih možnih politikah; (4) revidirani sklop možnih politik ni bil v celoti vključen v revidirano analizo stroškov in koristi ter ni bil dovolj jase pri primerjavi možnih politik, med drugim v smislu uporabljenih meril in metodologije točkovanja; ter (5) ni bila v zadostni meri ocenjena sorazmernost prednostne možne politike, vključno z izbranim pristopom *lex specialis*.

Ta predlog temelji na nadaljnji oceni nekaterih izpostavljenih vprašanj. Ukrepi, sprejeti za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, so pojasnjeni v delovnem dokumentu služb Komisije Nadaljnje ukrepanje po drugem mnenju Odbora za regulativni nadzor in dodatne informacije (SWD(2022) 61, v nadaljnjem besedilu: delovni dokument služb Komisije). V delovnem dokumentu služb Komisije je zlasti pojasnjeno, kako izhodiščni scenarij upošteva dosedanje dosežke na tem področju politike na ravni držav članic. S tem se odgovarja tudi na priporočilo Odbora, naj se predstavi celovitejša analiza vrzeli pri izvajanju Istanbulske konvencije v državah članicah in pri pomanjkanju odziva na razvoj, ki med drugim izvira iz razvoja na digitalnem področju.

Delovni dokument služb Komisije glede pripomb v zvezi s pomanjkljivo opredelitvijo ciljev pojasnjuje, da je cilj predloga opredeliti nasilje nad ženskami in nasilje v družini kot kaznivi dejanji ter ju preprečevati in se proti njima boriti v tem smislu. V besedilu predlagane

direktive so podrobneje opisani njeni glavni cilji, pri čemer je pojasnjeno, da je treba te cilje doseči z opredelitvijo nekaterih oblik nasilja nad ženskami (vključno s posilstvom, pohabljenjem ženskega spolovila in različnimi kaznivimi ravnanji kibernetškega nasilja) kot kaznivih dejanj ter z okrepitevijo zaščite žrtev, njihovega dostopa do sodnega varstva in podpore zanje, preprečevanja nasilja ter usklajevanja.

Kar zadeva izbiro možne politike, delovni dokument služb Komisije na podlagi ocene ustreznih aktov EU ter pregleda in analize vrzeli v zakonodaji držav članic navaja dokaze, ki dodatno pojasnjujejo, zakaj je bil izbran celovit pristop – posebna direktiva o nasilju nad ženskami in nasilju v družini – in ne sprememba obstoječih horizontalnih instrumentov.

Delovne metode Evropske komisije na podlagi pravil boljšega pravnega urejanja omogočajo podpredsedniku za medinstitucionalne odnose in predvidevanja, da odobri nadaljevanje pobude, o kateri je Odbor za regulativni nadzor podal drugo negativno mnenje. Pomembno je še poudariti, da se mnenji Odbora za regulativni nadzor navezuje na oceno kakovosti ocene učinka in ne na oceno zadevnega zakonodajnega predloga.

Komisija je, tudi glede na strinjanje podpredsednika za medinstitucionalne odnose in predvidevanje, menila, da je primerno nadaljevati s pobudo iz naslednjih razlogov:

- (1) pobuda je za Komisijo *političnega pomena*, saj je poudarjena v političnih usmeritvah;
- (2) za napredek pri preprečevanju nasilja nad ženskami, nasilja v družini in kibernetškega nasilja zaradi spola ter boju proti njim, je *nujno treba ukrepati*, k čemur je pozval tudi Evropski parlament;
- (3) pomanjkljivosti, na katere je opozoril Odbor za regulativni nadzor, so bile s predložitvijo *dodatnih pojasnil in dokazov* zadovoljivo odpravljene in pripombe Odbora so bile upoštevane v prilagojenem zakonodajnem predlogu.

Ta predlog torej temelji na nadaljnji oceni nekaterih vprašanj, ki jih je izpostavil Odbor.

- **Temeljne pravice**

Predlagana direktiva bo okrepila varstvo številnih temeljnih pravic, zlasti:

- **pravice do življenja** (člen 2 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, v nadaljevanju: Listina), **pravice do osebne celovitosti** (člen 3 Listine), **prepovedi nečloveškega ali ponižujočega ravnanja** (člen 4 Listine), **pravice do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja** (člen 7 Listine) ter **pravice do varstva osebnih podatkov** (člen 8 Listine), na primer ker določa ukrepe za zaščito žrtev, njihovega zasebnega življenja in osebnih podatkov ter za preprečevanje nasilja, in sicer z uvedbo inkriminacije kaznivih dejanj ter zagotavljanjem zaščite za ogrožene osebe (na podlagi ocene tveganja in iz nje izhajajočih podpornih ukrepov) ter usposabljanja strokovnih delavcev za prepoznavanje tovrstnega nasilja in ustrezno odzivanje nanj;
- **pravic otroka** (člen 24 Listine), na primer s prepoznavanjem otroških žrtev kot neposrednih žrtev nasilja nad ženskami in nasilja v družini, z določitvijo posebnih ukrepov za zaščito in podporo otrok ter z zahtevo, da se pri obravnavi primerov upošteva otrokova korist;
- žrtvine **pravice do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča** (člen 47 Listine), na primer z zagotavljanjem učinkovitejše preiskave in pregona nasilja nad ženskami in nasilja v družini (npr. pregon nekaterih kaznivih dejanj po uradni dolžnosti in pregon v javnem interesu, omogočanje spletne prijave žrtvam

nasilja ter uvedba smernic za organe pregona in sodne organe) ter z zagotavljanjem pravice žrtve, da uveljavlja polno odškodnino od storilca kaznivega dejanja ter pridobi odločbo o priznanju odškodnine v enem samem postopku;

- **prepovedi diskriminacije ter pravice do enakosti žensk in moških** (člena 21 in 23 Listine), na primer z obravnavanjem nasilja nad ženskami in nasilja v družini kot hude oblike prepovedane diskriminacije med ženskami in moškimi ter z zmanjšanjem tveganja tovrstnega nasilja za osebe v ranljivem položaju in skupine, ki so izpostavljene večjemu tveganju; z zahtevo po ciljno usmerjenih dejavnostih ozaveščanja in informiranja, da bi dosegli skupine z večjim tveganjem in jim olajšali dostop do podpornih storitev;
- **pravice do socialne pomoči in pravice do zdravstvenega varstva** (člen 34 oz. člen 35 Listine), na primer z zagotavljanjem strokovnih podpornih storitev, zlasti za žrtve spolnega nasilja (npr. takojšnja zdravstvena podpora, zbiranje sodnomedicinskih dokazov v primerih posilstva, psihološko svetovanje in posttravmatska oskrba).

Predlagana direktiva ustrezno upošteva **domnevo nedolžnosti in pravico do obrambe (člen 48 Listine)** osumljencev ter **načeli zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni (člen 49 Listine)**. V zvezi s **pravico do svobode izražanja (člen 11 Listine)** so določbe o odstranitvi ali blokiranju nezakonitih vsebin omejene na to, kar je nujno potrebno in sorazmerno za doseganje cilja Direktive.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Zaradi predlagane direktive naj bi nastali naslednji stroški za proračun EU:

- razvoj in uporaba orodja za zbiranje podatkov – enkratni stroški za Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE);
- tehnično vzdrževanje in upravljanje orodja za zbiranje podatkov – ponavljajoči se stroški za EIGE;
- razvoj in uvedba skupne razčlenitve podatkov in metodologije v sodelovanju z državami članicami – ponavljajoči se stroški za EIGE;
- razvoj smernic za harmonizacijo in standardizacijo statističnih podatkov o kaznivih dejanjih v zvezi z nasiljem nad ženskami in nasiljem v družini, za podporo državam članicam pri zbiranju podatkov – ponavljajoči se stroški za EIGE.

Stroški EIGE so podrobno pojasnjeni v priloženi oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga. EIGE bi za nalogo zbiranja upravnih podatkov potreboval naslednje finančne in človeške vire:

- enkratni stroški vzpostavitve – 200 000 EUR;
- letni stroški vzdrževanja in upravljanja – 750 000 EUR;
- osebje – en začasni uslužbenec (v ekvivalentu polnega delovnega časa) od leta 2025 in dva pogodbeni uslužbenca (v ekvivalentu polnega delovnega časa) od leta 2025 (skupaj trije).

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Države članice bodo morale Direktivo prenesti v dveh letih po začetku njene veljavnosti. Komisiji bodo morale sporočiti nacionalne ukrepe za prenos. Poleg tega bodo morale

Komisiji poročati o izvajanju Direktive sedem let po začetku njene veljavnosti. Po tem obdobju morajo redno poročati v obliki nanje naslovljenega vprašalnika. Okrepljene zahteve glede zbiranja podatkov v okviru tega predloga bodo podlaga za spremljanje in ocenjevanje učinka pobude glede na njene specifične cilje. Spremljanje in ocenjevanje predlagane direktive bo prvenstveno temeljilo na sedanjih harmoniziranih kazalnikih, ki jih je razvil EIGE. To delo bo podprto in dopolnjeno z načrtovanimi ukrepi za harmonizacijo zbiranja razčlenjenih upravnih podatkov (vključno s podatki organov pregona, sodstva ter socialnih in zdravstvenih služb), z obveznostjo izvajanja rednih raziskav o nasilju nad ženskami in nasilju v družini ter pošiljanja ustreznih podatkov Komisiji (Eurostatu). Podrobnosti bodo opisane v načrtu spremljanja in izvrševanja, ki ga bo pripravila Komisija.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Poglavje 1 vsebuje splošne določbe, vključno s predmetom urejanja (člen 1), in določa, da je treba posebno pozornost nameniti žrtvam nasilja nad ženskami in nasilja v družini, ki so izpostavljene večjemu tveganju takega nasilja (člen 2). Področje uporabe tega predloga zajema kazniva dejanja, ki so v njem opredeljena, dejanja nasilja nad ženskami ali nasilja v družini, kot so inkriminirana v skladu s pravom Unije ali nacionalnimi zakonodajami (člen 3). V tem poglavju so navedene tudi opredelitve ključnih pojmov, ki se uporabljajo v Direktivi (člen 4).

Poglavje 2 vsebuje določbe o minimalnih pravilih o opredelitvi kaznivih dejanj in sankcij na podlagi člena 83(1) PDEU. Ta kazniva dejanja se nanašajo na nekatere oblike nasilja nad ženskami ali nasilja v družini, ki pomenijo spolno izkoriščanje žensk ali računalniški kriminal. Čeprav ta kazniva dejanja nesorazmerno prizadenejo ženske, so v okviru tega poglavja opredeljena kot kazniva v zvezi z vsemi žrtvami, vključno z moškimi in nebinarnimi osebami, razen v primeru posilstva in pohabljenja ženskega spolovila. Zadnje navedeni dejanji sta na ravni EU opredeljeni kot kaznivi le, če se izvajata nad ženskami ali otroci, saj se pravna podlaga iz člena 83(1) PDEU nanaša samo na spolno izkoriščanje žensk in otrok. Poglavje vključuje minimalno uskladitev kaznivih dejanj posilstva žensk (člen 5) in pohabljenja ženskega spolovila (člen 6). Glede na hitrost trenutne digitalne preobrazbe in porast kibernetkega nasilja so določena tudi minimalna pravila za nekatera kazniva dejanja računalniškega kriminala, in sicer za: deljenje intimnih ali prirejenih vsebin brez privolitve žrtve (člen 7), kibernetko zalezovanje (člen 8), kibernetko nadlegovanje (člen 9) in kibernetko spodbujanje k sovraštvu ali nasilju (člen 10). Člen 11 vsebuje določbe o spodbujanju, pomoči in napeljevanju ter poskusu v zvezi s takimi kaznivimi dejanji. Člen 12 določa najnižjo raven najvišje zagrožene kazni za kazniva dejanja, opredeljena v členih 5 do 11, člen 13 pa določa obteževalne okoliščine. Pravila o pristojnosti in zastaralnih rokih so navedena v členih 14 in 15.

Poglavje 3 se nanaša na zaščito žrtev vseh oblik nasilja nad ženskami ali nasilja v družini in na njihov dostop do sodnega varstva. Uporablja se za vse žrtve kaznivih dejanj nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Čeprav se ta predlog osredotoča predvsem na vrste nasilja, ki nesorazmerno prizadenejo ženske, pa ne izključuje moških ali nebinarnih oseb iz uveljavljanja pravic žrtev, če postanejo žrtve takega nasilja, vključno z nasiljem v družini.

To poglavje vključuje pravila o prijavi nasilja nad ženskami in nasilja v družini, s katerimi se zagotovi, da se ta kazniva dejanja zlahka privedejo pred sodišče (člen 16). To vključuje hitro obdelavo takih prijav in spodbujanje prijavljanja takih kaznivih dejanj, na primer z odpravo ovir, ki jih v nekaterih primerih povzročajo pravila o zaupnosti, zagotavljanjem, da lahko otroci enostavno prijavijo kazniva dejanja, ter zagotavljanjem, da se osebe brez dokumentov in osebe z negotovim statusom prebivanja ne bojijo prijaviti nasilja. Ta zadnji vidik v okviru

te direktive nikakor ne uvaja pravice do prebivanja za osebe, ki prijavijo nasilje. Člen 17 zagotavlja, da se kazniva dejanja učinkovito preiskujejo in preganjajo, da je na voljo dovolj strokovnega znanja in virov ter da se kazniva dejanja, ki pomenijo posilstvo, preganjajo po uradni dolžnosti. To poglavje uvaja individualno oceno tveganja za ugotovitev potreb žrtev po zaščiti in podpori (člena 18 in 19). Ta ocena je sestavni del obstoječe individualne ocene v skladu z direktivo o pravicah žrtev in mora biti prilagojena posebnim potrebam žrtev nasilja nad ženskami in nasilja v družini. V členu 20 so določene obveznosti za zagotovitev, da se žrtve napotijo na ustrezne podporne storitve, na primer z zagotavljanjem, da podporne službe proaktivno stopijo v stik z žrtvami. Hkrati je namen tega člena zagotoviti skladnost s pravili o varstvu podatkov. Poleg tega morajo države članice v skladu s tem poglavjem določiti nujne zaščitne ukrepe in odredbe o zaščiti, da bi zagotovile učinkovito zaščito žrtev (člen 21). Člen 22 določa, da so morebitna vprašanja v zvezi s preteklim spolnim vedenjem žrtve izključena iz kazenskih preiskav in sodnih postopkov, brez poseganja v pravico do obrambe. To poglavje vsebuje tudi obveznost, da se organom pregona in sodnim organom zagotovijo smernice za ustrezno obravnavo žrtev v celotnem postopku ter za ustrezno obravnavo primerov nasilja nad ženskami in nasilja v družini (člen 23). Določa tudi, da so nacionalni organi, kot so organi za enakost, med drugim pristojni za pomoč in svetovanje žrtvam nasilja nad ženskami in nasilja v družini, ki sta hudi obliki diskriminacije žensk (člen 24). Takšnim organom se podeli tudi procesno upravičenje za delovanje/, da nastopijo v imenu žrtev v kazenskem postopku, če menijo, da je to primerno. S členom 25 sta zagotovljena odstranitev spletnih vsebin v zvezi s kaznivimi dejanji kibernetnega nasilja in možnost sodnega varstva za prizadete uporabnike. Pravica žrtev, da uveljavljajo odškodnino od storilca kaznivega dejanja, je zajeta v členu 26.

Poglavje 4 vsebuje določbe o podpori žrtvam, ki jo morajo žrtve prejeti pred in med kazenskim postopkom ter v ustreznem obdobju po njem. Člen 27 določa posebne storitve, ureditve in posebne vire podpornih služb, ki zagotavljajo strokovne storitve za žrtve nasilja nad ženskami in nasilja v družini. To poglavje nadalje določa specifično in takojšnjo podporo v kriznih centrih za žrtve posilstva ali napotitvenih centrih za žrtve spolnega nasilja (člen 28) ter strokovno podporo za žrtve pohabljenja ženskih spolovil (člen 29). Države članice bi morale tudi zagotoviti, da lahko žrtve spolnega nadlegovanja pri delu uporabijo zunanje svetovalne storitve, vključno s svetovanjem delodajalcem o tem, kako se ustrezno odzvati na taka kazniva dejanja (člen 30). Države članice morajo vzpostaviti nacionalne telefonske številke za pomoč žrtvam in zagotoviti njihovo delovanje pod enotno številko na ravni EU (člen 31). Vsem žrtvam je treba zagotoviti posebna zatočišča ali drugo začasno nastanitev, da se jim po izkušnji nasilja zagotovi pomoč pri vrnitvi v samostojno življenje (člen 32). Poleg tega morajo države članice otroškim žrtvam zagotoviti ustrezno zaščito in podporo ter pri tem upoštevati otrokovo korist (člen 33). To vključuje zagotavljanje varnih mest za obiske med otrokom in staršem, ki je storilec kaznivega dejanja in ki ima pravico do stikov (člen 34). S členom 35 so določeni zaščitni ukrepi za žrtve, ki pripadajo skupinam z večjim tveganjem, na primer lažji dostop za žrtve z invalidnostmi.

Določbe **poglavja 5** se osredotočajo na učinkovito preprečevanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini. To vključuje obveznost izvajanja kampanj ozaveščanja ter raziskovalnih in izobraževalnih programov, pa tudi obsežnega razširjanja ustreznih informacij (člen 36). Strokovni delavci, pri katerih obstaja velika verjetnost stika z žrtvami, morajo biti deležni usposabljanja in prejeti ciljno usmerjene informacije. S tem se bo zagotovilo, da lahko prepoznajo primere nasilja in se nanje ustrezno odzovejo ter da lahko odgovorne organizacije učinkovito usklajujejo svoje ukrepe (člen 37). V členu 38 so določeni intervencijski programi, ki se jih lahko prostovoljno udeležijo tudi osebe, ki se bojijo, da bodo storile taka kazniva dejanja.

Poglavje 6 vsebuje pravila o usklajevanju nacionalnih politik držav članic o nasilju nad ženskami in nasilju v družini, pa tudi določbe o usklajevanju na ravni EU. Za racionalizacijo nacionalnih politik in zagotovitev učinkovitega odziva na tovrstno nasilje na več ravneh se s členom 39 od držav članic, zahteva, da imenujejo ali ustanovijo uradni organ za usklajevanje in nadzor politik na tem področju. To dopolnjuje obveznost iz člena 40, da se zagotovita učinkovito usklajevanje in sodelovanje vseh ustreznih akterjev, vključenih v podporo žrtvam. Nevladne organizacije so ključni akterji pri zagotavljanju podpore žrtvam in preprečevanju nasilja. Člen 41 določa, da države članice sodelujejo z nevladnimi organizacijami ter se z njimi posvetujejo o ustreznih politikah. Da se zagotovi ustrezna obravnava kibernetkega nasilja, kot je opredeljeno v tem predlogu, morajo države članice ponudnike posredniških storitev spodbujati k sprejemanju samoregulativnih ukrepov (člen 42). Namen člena 43 je olajšati sodelovanje med državami članicami in izmenjavo dobrih praks, da bi to direktivo kar najbolj učinkovito izvajale. Zbiranje podatkov in raziskave so bistvenega pomena za oblikovanje ustreznih ukrepov politike na področju nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Za zagotovitev razpoložljivosti primerljivih podatkov na ravni EU so v členu 44 določena minimalna pravila za zbiranje podatkov v vseh državah članicah. EIGE bo glede na svoje strokovno znanje in tekoče delo na tem področju podpiral države članice pri razvoju skupne metodologije in zbiranju podatkov.

Poglavje 7 vsebuje končne določbe te direktive. Člen 45 spreminja direktivo o spolni zlorabi otrok, da se zagotovi skladnost z uvedbo kaznivega dejanja penetracije v spolne namene in pojasni, da okoliščine, v katerih otrok, ki je že dosegel starost, ko oseba lahko privoli v spolnost, ne more veljavno podati privolitve, vključujejo okoliščine iz člena 5 tega predloga. Člen 46 se nanaša na raven varstva, člen 47 pa na obveznosti poročanja držav članic. Člen 48 pojasnjuje razmerje do drugih direktiv in vsebuje klavzulo o prepovedi zniževanja standardov. Ta člen pojasnjuje, da se določbe uporabljajo poleg določb direktive o pravicah žrtev, direktive o preprečevanju trgovine z ljudmi, direktive o boju proti spolni zlorabi otrok [in predloga akta o digitalnih storitvah]. To pomeni, da bi morale biti žrtve deležne zaščite iz vseh direktiv, ki se zanje uporabljajo. Člen 49 vsebuje klavzulo o prepovedi zniževanja standardov. Člen 50 vsebuje določbe o prenosu te direktive. Člen 51 določa, kdaj bo Direktiva začela veljati, člen 52 pa določa, na koga je naslovljena.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 82(2) in člena 83(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Namen te direktive je zagotoviti celovit okvir za učinkovit boj proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini po vsej Uniji. To dosega tako, da krepi obstoječe in uvaja nove ukrepe na naslednjih področjih: opredelitev ustreznih kaznivih dejanj in sankcij, zaščita žrtev in dostop do sodnega varstva, podpora žrtvam ter preprečevanje, usklajevanje in sodelovanje.
- (2) Enakost žensk in moških ter nediskriminacija sta ključni vrednoti Unije in temeljni pravici, zapisani v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji ter v členih 21 in 23 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina EU o temeljnih pravicah). Nasilje nad ženskami in nasilje v družini ogrožata navedeni načeli ter spodkopavata pravice žensk in deklic do enakosti na vseh področjih življenja.
- (3) Nasilje nad ženskami in nasilje v družini pomenita kršitev temeljnih pravic, kot so pravica do človekovega dostojanstva, pravica do življenja in osebne celovitosti, prepoved nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, varstvo osebnih podatkov ter pravice otroka, kot so določene v Listini EU o temeljnih pravicah.
- (4) Ta direktiva bi se morala uporabljati za kazniva ravnanja, ki pomenijo nasilje nad ženskami ali nasilje v družini in so opredeljena kot kazniva dejanja v skladu s pravom Unije ali nacionalnim pravom. To vključuje kazniva dejanja, opredeljena v tej direktivi, in sicer posilstvo, pohabljenje ženskega spolovila, deljenje intimnih ali prirejenih vsebin brez privolitve žrtve, kibernetško zalezovanje, kibernetško nadlegovanje, kibernetško spodbujanje k nasilju ali sovraštvu in kazniva dejanja, ki jih zajemajo drugi instrumenti Unije, zlasti direktivi 2011/36/EU² in 2011/93/EU³

¹ UL C , , str. .

² Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev (UL L 101, 15.4.2011, str. 1).

Evropskega parlamenta in Sveta, ki opredeljujeta kazniva dejanja v zvezi s spolnim izkoriščanjem otrok in v zvezi s trgovino z ljudmi za namene spolne zlorabe. Tudi nekatera kazniva dejanja po nacionalnem pravu spadajo v opredelitev nasilja nad ženskami. To vključuje kazniva dejanja, kot so feminocid, spolno nadlegovanje, spolna zloraba, zalezovanje, zgodnje in prisilne poroke, prisilni splav, prisilna sterilizacija ter različne oblike kibernetnega nasilja, kot so spletno spolno nadlegovanje, kibernetno trpinčenje ali neželjeno prejemanje spolno eksplicitnih vsebin. Nasilje v družini je oblika nasilja, ki je lahko v skladu z nacionalno zakonodajo posebej opredeljena kot kaznivo dejanje ali pa je zajeta v kaznivih dejanjih, ki se storijo v družini ali gospodinjstvi enoti ali med nekdanjima ali sedanjima zakoncema.

- (5) Ukrepi iz te direktive so bili oblikovani za obravnavo posebnih potreb žensk in deklic, saj jih obliki nasilja, zajeti v tej direktivi, in sicer nasilje nad ženskami in nasilje v družini, nesorazmerno prizadeneta. Vendar ta direktiva priznava, da so lahko žrtve teh oblik nasilja tudi druge osebe, ki bi prav tako morale biti upravičene do ukrepov, določenih v tej direktivi. Zato bi se moral izraz „žrtev“ nanašati na vse osebe, ne glede na njihov biološki ali družbeni spol.
- (6) Otroci, ki so priča nasilju nad ženskami ali nasilju v družini, zaradi svoje ranljivosti utrpijo neposredno čustveno škodo, kar vpliva na njihov razvoj. Zato bi bilo treba take otroke obravnavati kot žrtve in zanje uporabljati ciljno usmerjene zaščitne ukrepe.
- (7) Nasilje nad ženskami je trdovraten izraz strukturne diskriminacije žensk, ki je posledica zgodovinsko neenakih razmerij moči med ženskami in moškimi. Gre za obliko nasilja zaradi spola, prvenstveno nad ženskami in deklicami, ki ga izvajajo moški. Tovrstno nasilje je ukoreninjeno v družbeno oblikovanih vlogah, vedenju, dejavnostih in lastnostih, ki v posamezni družbi veljajo kot primerni za ženske oziroma moške in ki so zajeti z izrazom „družbeni spol“.
- (8) Nasilje v družini je resen družbeni problem, ki pogosto ostaja prikrit. Povzroči lahko močne psihične in fizične travme s hudimi posledicami, saj je storilec običajno oseba, ki jo žrtev pozna in za katero pričakuje, da ji lahko zaupa. Takšno nasilje ima lahko različne oblike ter vključuje fizično, spolno, psihično in ekonomsko nasilje. Nasilje v družini se lahko zgodi ne glede na to, ali storilec živi oziroma je živel v istem gospodinjstvu z žrtvijo ali ne.
- (9) Glede na posebne vidike, povezane s temi vrstami kaznivih dejanj, je treba določiti celovit sklop pravil, ki ciljno obravnava trdovraten problem nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter upošteva posebne potrebe žrtve takega nasilja. Obstoječe določbe na ravni Unije in nacionalnih ravneh so se izkazale za nezadostne za učinkovit boj proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini ter za njuno preprečevanje. Na posebne oblike takega nasilja se osredotočata zlasti direktivi 2011/36/EU in 2011/93/EU, medtem ko Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁴ določa splošni okvir za žrtve kaznivih dejanj. Čeprav zadnje navedena direktiva določa nekatere zaščitne ukrepe za žrtve nasilja nad ženskami in nasilja v družini, ni namenjena obravnavi njihovih posebnih potreb.

³ Direktiva 2011/93/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2004/68/PNZ (UL L 335, 17.12.2011, str. 1).

⁴ Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtve kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (UL L 315, 14.11.2012, str. 57).

- (10) Ta direktiva podpira mednarodne zaveze držav članic za boj proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini ter njuno preprečevanje, zlasti Konvencijo Združenih narodov o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (CEDAW)⁵ in, kjer je ustrezno, Konvencijo Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (v nadaljnjem besedilu: Istanbulska konvencija)⁶ in Konvencijo Mednarodne organizacije dela o odpravi nasilja in nadlegovanja v svetu dela, podpisano 21. junija 2019 v Ženevi.
- (11) Nasilje nad ženskami in nasilje v družini se lahko stopnjujeta, kadar se sopoljavljata z diskriminacijo zaradi spola in diskriminacijo iz drugih razlogov, ki jo prepoveduje pravo Unije, in sicer z diskriminacijo zaradi državljanstva, rase, barve kože, etničnega ali socialnega porekla, genetskih značilnosti, jezika, veroizpovedi ali prepričanja, političnega ali katerega koli drugega mnenja, pripadnosti narodnostni manjšini, premoženja, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Države članice bi zato morale ustrezno upoštevati žrtve, na katere vpliva taka presečna diskriminacija, in sicer z zagotavljanjem posebnih ukrepov, kadar se žrtve hkrati soočajo z različnimi oblikami diskriminacije. Lezbijke ter biseksualne, transspolne, interspolne in queer (LBTIQ) ženske in nebinarne osebe, ženske z invalidnostmi in ženske z manjšinskim rasnim ali etničnim ozadjem so še zlasti izpostavljene večjemu tveganju nasilja zaradi spola.
- (12) Žrtve nasilja nad ženskami in nasilja v družini so izpostavljene večjemu tveganju za ustrahovanje, maščevanje ter sekundarno in ponovno viktimizacijo. Zato bi bilo treba posebno pozornost nameniti tem tveganjem ter potrebi po zaščiti dostojanstva in telesne integritete teh žrtev.
- (13) Posilstvo je eno najtežjih kaznivih dejanj, s katerim se krši spolna nedotakljivost osebe, in nesorazmerno prizadene ženske. Vključuje nesorazmerje moči med storilcem kaznivega dejanja in žrtvijo, kar storilcu omogoča, da žrtev spolno izkoristi za namene, kot so osebno zadoščenje, uveljavljanje prevlade, družbeno priznanje, napredovanje ali morebitne finančne koristi. V številnih državah članicah je za ugotovitev kaznivega dejanja posilstva še vedno pogoj uporaba sile, groženj ali prisile. V drugih državah članicah zadošča, da žrtev ni privolila v spolno dejanje. Samo s tem zadnjim pristopom se doseže popolna zaščita spolne nedotakljivosti žrtev. Zato je treba zagotoviti enako zaščito po vsej Uniji z določitvijo znakov kaznivega dejanja posilstva žensk.
- (14) Kaznivo dejanje posilstva bi moralo izrecno vključevati vse vrste spolne penetracije s katerim koli delom telesa ali predmetom. V opredelitvi posilstva bi morala biti odsotnost privolitve osrednji zakonski znak kaznivega dejanja, saj posilstvo pogosto ne vključuje nobenega fizičnega nasilja ali uporabe sile. Začetno privolitev bi moralo biti mogoče, v skladu s spolno avtonomijo žrtve, preklicati kadar koli med dejanjem in ne bi smela samodejno pomeniti privolitve za prihodnja dejanja. Spolna penetracija brez privolitve bi morala pomeniti posilstvo, tudi če jo stori zakonec ali intimni partner.
- (15) V zvezi s kaznivimi dejanji, ki pomenijo posilstvo, bi morala biti za storilce teh dejanj, ki so bili predhodno že obsojeni za kaznivo dejanje iste vrste, odrejena udeležba v intervencijskih programih, da bi se zmanjšalo tveganje ponovitve kaznivega dejanja.

⁵ [Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk \(CEDAW\)](#), GS ZN, 1979.

⁶ [Konvencija o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima](#) (Istanbulska konvencija), Svet Evrope, 2011.

- (16) Da bi odpravili nepopravljivo in vseživljenjsko škodo, ki jo pohabljanje ženskih spolovil povzroči žrtvam, bi bilo treba to kaznivo dejanje posebej in ustrezno obravnavati v kazenski zakonodaji. Pohabljanje ženskih spolovil je izkoriščevalska praksa, ki se izvaja na spolnih organih deklice ali ženske z namenom ohranjanja in uveljavljanja prevlade nad ženskami in deklicami ter izvajanja družbenega nadzora nad njihovo spolnostjo. Včasih se izvede v okviru otroške ali prisilne poroke ali nasilja v družini. Pohabljanje ženskih spolovil je v nekaterih skupnostih tradicionalna praksa, ki se izvaja na ženskah. Zajemati bi moralo prakse, ki se izvajajo iz nemedicinskih razlogov. Izraz „ekscizija“ bi se moral nanašati na delno ali popolno odstranitev klitorisa in velikih sramnih ustnic. „Infibulacija“ bi se morala nanašati na zaprtje velikih sramnih ustnic z delnim zašitjem zunanjih delov vulve, da se zoži vaginalna odprtina. Izraz „drugo pohabljenje“ bi se moral nanašati na vse druge povzročene fizične spremembe ženskih spolovil.
- (17) Zagotoviti je treba usklajene opredelitve kaznivih dejanj in sankcij v zvezi z nekaterimi oblikami kibernetnega nasilja. Kibernetno nasilje se izvaja zlasti nad političarkami, novinarkami in zagovornicami človekovih pravic. Ženske so posledično lahko utišane in težje sodelujejo v družbi pod enakimi pogoji kot moški. Kibernetno nasilje nesorazmerno prizadene tudi ženske, dekleta in deklice v izobraževalnem okolju, kot so šole in univerze, kar ima škodljive posledice za njihovo nadaljnje izobraževanje in duševno zdravje ter lahko v skrajnih primerih privede do samomora.
- (18) Pri uporabi informacijskih in komunikacijskih tehnologij obstaja tveganje, da se bodo nekatere oblike kibernetnega nasilja zlahka, hitro in široko amplificirale, zaradi česar bo žrtev utrpela še večjo in dolgotrajno škodo. Potencial za tako amplifikacijo, ki je znak več kaznivih dejanj kibernetnega nasilja, opredeljenih v tej direktivi, bi se morala odražati v tem, da se določene vsebine z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij dajo na voljo „množici“ končnih uporabnikov. Izraz „množica“ bi bilo treba razumeti tako, da pomeni doseganje znatnega števila končnih uporabnikov zadevnih tehnologij, kar omogoča znaten dostop do teh vsebin in znaten potencial za njihovo nadaljnjo distribucijo. Ta izraz bi bilo treba razlagati in uporabljati ob upoštevanju relevantnih okoliščin, vključno s tehnologijami, s katerimi se omogoči dostop do teh vsebin, in sredstvi, ki jih te tehnologije ponujajo za amplifikacijo.
- (19) Ker se vsebine povečini zlahka, hitro in široko distribuirajo, pa tudi zaradi njihove intimne narave je dajanje na voljo dostopa do intimnih fotografij ali videoposnetkov in drugih vsebin, ki prikazujejo spolne dejavnosti, z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij množici končnih uporabnikov brez privolitve žrtve za slednjo lahko zelo škodljivo. Kaznivo dejanje iz te direktive bi moralo zajemati vse vrste takih vsebin, kot so podobe, fotografije in videoposnetki, vključno s seksualiziranimi podobami, zvočnimi posnetki in videoposnetki. Nanašati bi se moralo na primere, v katerih se množici končnih uporabnikov z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij da na voljo dostop do vsebin brez privolitve žrtve, ne glede na to, ali je žrtev privolila v ustvarjanje takih vsebin ali jih je morda posredovala določeni osebi. Kaznivo dejanje bi moralo vključevati tudi neprivoljeno izdelavo ali prirejanje vsebin, na primer z urejanjem slikovnih elementov, tako da je videti, kot da je druga oseba sodeluje v spolnih dejanjih, če je posnetek z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij naknadno dan na voljo množici končnih uporabnikov brez privolitve te osebe. Takšna izdelava ali prirejanje bi morala vključevati izdelavo „globokih ponaredkov“, kadar so elementi fotografije ali posnetka precej podobni obstoječemu posamezniku, predmetom, krajem ali drugim subjektom ali dogodkom in

prikazujejo spolna dejanja druge osebe, preostalim pa bi se zmotno zdelo, da gre za verodostojno ali resnično fotografijo ali posnetek. Za učinkovito zaščito žrtev takega ravnanja bi bilo treba zajeti tudi grožnje s takim ravnanjem.

- (20) Kibernetsko zalezovanje je sodobna oblika nasilja, ki se pogosto izvaja nad družinskimi člani ali osebami, ki živijo v istem gospodinjstvu, izvajajo pa ga lahko tudi nekdanji partnerji ali znanci. Storilec običajno z zlorabo tehnologije stopnjuje prisilo in obvladovalno vedenje, manipuliranje ter nadziranje, s čimer poveča strah in tesnobo žrtve ter povzroči postopno osamitev žrtve od prijateljev in družine. Zato bi bilo treba določiti minimalna pravila glede kibernetskega zalezovanja. Kaznivo dejanje kibernetskega zalezovanja bi moralo zajemati stalno nadzorovanje žrtve z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij, brez njene privolitve ali zakonitega dovoljenja. To se lahko doseže z obdelavo osebnih podatkov žrtve, na primer s krajo identitete ali vohunjenjem za takimi podatki na različnih družbenih medijih ali platformah za pošiljanje sporočil, v elektronskih sporočilih ali na telefonu žrtve ali s krajo gesel, ali z vdorom v naprave žrtve in posledično pridobitvijo dostopa do njenih zasebnih prostorov, na primer z namestitvijo geoloških aplikacij, vključno s programsko opremo za zalezovanje, ali s krajo žrtvinih naprav. Poleg tega bi moralo zalezovanje zajemati spremljanje žrtev brez njihove privolitve ali dovoljenja prek tehnoloških naprav, povezanih z internetom stvari, kot so pametni gospodinjski aparati.
- (21) Določiti bi bilo treba minimalna pravila v zvezi s kaznivim dejanjem kibernetskega nadlegovanja, da se prepreči sprožitev napada skupaj s tretjimi osebami na drugo osebo ali sodelovanje v takem napadu, ko se da dostop do grozljivih ali žaljivih vsebin na voljo množici končnih uporabnikov. Takšni obsežni napadi, vključno s koordiniranimi množičnimi napadi na spletu, lahko prerastejo v napad zunaj spleta ali povzročijo hude psihične posledice in v skrajnih primerih samomor žrtve. Pogosto so njihova tarča vidne osebe (ženske) v politiki, novinarstvu ali kako drugače znane osebe, lahko pa se pojavljajo tudi v drugih kontekstih, na primer v univerzitetnih naseljih ali šolah. Takšno spletno nasilje bi bilo treba obravnavati zlasti, kadar se napadi izvajajo v velikem obsegu, na primer v obliki koordiniranega nadlegovanja s strani večjega števila ljudi.
- (22) Zaradi vse večje uporabe interneta in družbenih medijev se je v zadnjih letih močno povečalo javno spodbujanje k nasilju in sovraštvu, tudi k nasilju in sovraštvu zaradi biološkega ali družbenega spola. Preprosto, hitro in široko razširjanje sovražnega govora v digitalnem svetu je potencirano zaradi odsotnosti zadržkov na spletu, saj domnevna anonimnost na internetu in občutek posameznika, da za svoja dejanja ne bo kaznovan, zmanjšujeta njegovo inhibicijo za sodelovanje v takem govoru. Ženske so pogosto tarča seksističnega in mizoginega sovraštva na spletu, ki lahko preraste v kazniva dejanja iz sovraštva zunaj spleta. To je treba prestreči v zgodnji fazi. Pri tej vrsti spodbujanja ni vedno neposrednega omenjanja biološkega ali družbenega spola ciljne osebe oziroma oseb, vendar je o pristranski motivaciji mogoče sklepati iz splošne vsebine ali konteksta spodbujanja.
- (23) Pri kaznivem dejanju kibernetskega spodbujanja k nasilju ali sovraštvu se predpostavlja, da se spodbujanje ne izraža v povsem zasebnem kontekstu, temveč javno z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij. Zato bi moralo to kaznivo dejanje zajemati razširjanje vsebin javnosti, kar bi bilo treba razumeti tako, da se z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij da na voljo dostop do dela zadevne vsebine, ki spodbuja k nasilju ali sovraštvu, potencialno neomejenemu številu oseb, in sicer se omogoči lahek dostop do vsebine uporabnikom na splošno, ne da bi

bilo potrebno nadaljnje ukrepanje osebe, ki je zagotovila vsebino, ter ne glede na to, ali te osebe dejansko dostopajo do zadevnih informacij. V skladu s tem bi bilo treba v primerih, ko dostop do vsebin zahteva registracijo ali sprejem v skupino uporabnikov, šteti, da se informacije razširjajo javnosti samo, kadar so uporabniki, ki želijo dostopati do vsebin, samodejno registrirani ali sprejeti brez človeškega dejavnika pri odločanju ali izbiranju, komu dovoliti dostop. Pristojni organi bi morali pri ocenjevanju, ali vsebina pomeni spodbujanje k sovraštvu ali nasilju, upoštevati temeljne pravice do svobode izražanja, kot so določene v členu 11 Listine EU o temeljnih pravicah.

- (24) Žrtve bi morale imeti možnost, da zlahka naznanijo kazniva dejanja nasilja nad ženskami ali nasilja v družini, ne da bi bile podvržene sekundarni ali ponovni viktimizaciji. V ta namen bi morale države članice zagotoviti možnost prijav na spletu ali z uporabo drugih informacijskih in komunikacijskih tehnologij za prijavljanje takih kaznivih dejanj. Žrtve kibernetnega nasilja bi morale imeti možnost naložiti vsebine v zvezi s svojo prijavo, kot so posnetki zaslona domnevnega nasilnega vedenja.
- (25) Pri nasilju v družini in nasilju nad ženskami, zlasti kadar je storilec ožji družinski član ali intimni partner, so žrtve lahko pod takim pritiskom storilca, da se bojijo stopiti v stik s pristojnimi organi, tudi če je ogroženo njihovo življenje. Države članice bi zato morale zagotoviti, da njihova pravila o zaupnosti ne ovirajo ustreznih strokovnih delavcev, kot so delavci v zdravstvu, da kadar imajo utemeljene razloge za domnevo, da žrtvi neposredno grozi huda telesna poškodba, to naznanijo pristojnim organom. Podobno primere nasilja v družini ali nasilja nad ženskami, ki prizadene otroke, pogosto prepoznajo le tretje osebe, ki opazijo neobičajno otrokovo vedenje ali telesno poškodbo otroka. Otroke je treba učinkovito zaščititi pred takšnimi oblikami nasilja in čim prej sprejeti ustrezne ukrepe. Zato tudi ustrezni strokovni delavci, ki prihajajo v stik z otroškimi žrtvami ali potencialnimi otroškimi žrtvami, vključno z delavci v zdravstvu in izobraževanju, ne bi smeli biti omejeni z zaupnostjo, če imajo utemeljene razloge za domnevo, da je bilo nad otrokom storjeno hudo nasilno dejanje s področja uporabe te direktive, ali če pričakujejo, da se bodo huda nasilna dejanja nadaljevala. Kadar strokovni delavci naznanijo take primere nasilja, bi morale države članice zagotoviti, da ne odgovarjajo za kršitev zaupnosti.
- (26) Ker se primeri nasilja nad otroci redko prijavijo, bi bilo treba vzpostaviti varne in otrokom prijazne postopke prijave. To lahko vključuje zaslišanje otroka s strani pristojnih organov v preprostem in dostopnem jeziku.
- (27) Zamude pri obravnavi prijav nasilja nad ženskami in nasilja v družini lahko pomenijo posebno tveganje za žrtve, ki so lahko še naprej v neposredni nevarnosti, saj so storilci kaznivih dejanj pogosto ožji družinski člani ali zakonci. Pristojni organi bi zato morali imeti zadostno strokovno znanje in učinkovita preiskovalna orodja za preiskovanje in pregon takih kaznivih dejanj.
- (28) Žrtve nasilja v družini in nasilja nad ženskami običajno potrebujejo takojšnjo zaščito ali posebno podporo, na primer v primeru intimnopartnerskega nasilja, kjer je stopnja ponavljajočega se nasilja običajno visoka. Zato bi bilo treba ob prvem stiku pristojnih organov z žrtvijo ali takoj, ko se pojavi sum, da je oseba žrtev nasilja nad ženskami ali nasilja v družini, opraviti individualno oceno za ugotovitev potreb žrtve po zaščiti. Taka ocena se lahko opravi, preden žrtev naznani kaznivo dejanje, ali proaktivno, če kaznivo dejanje naznani tretja oseba.
- (29) Pri ocenjevanju potreb žrtve po zaščiti in podpori bi moralo biti glavno vodilo zagotovitev varnosti žrtve in zagotavljanje prilagojene podpore, pri čemer se med

drugim upoštevajo individualne okoliščine žrtve. Med okoliščine, ki zahtevajo posebno pozornost, bi lahko štela nosečnost žrtve ali njena odvisnost od storilca ali razmerje z njim.

- (30) Da bi žrtvam zagotovili celovito podporo in zaščito, bi morali biti v oceno tveganj za žrtve in ustreznih podpornih ukrepov vključeni vsi pristojni in drugi ustrezni organi, ne zgolj organi pregona in sodni organi, in sicer na podlagi jasnih smernic, ki jih izdajo države članice. Te smernice bi morale vključevati dejavnike, ki se upoštevajo pri oceni tveganja, ki ga predstavlja storilec kaznivega dejanja ali osumljenec, vključno z upoštevanjem dejstva, da so osumljenci, ki so že bili obtoženi lažjih kaznivih dejanj, lahko enako nevarni kot tisti, ki so bili obtoženi težjih kaznivih dejanj, zlasti kadar gre za primere nasilja v družini in zalezovanja.
- (31) Ker so otroci žrtev ranljivi za sekundarno in ponovno viktimizacijo, ustrahovanje in maščevanje ter utrpijo čustveno škodo, ki negativno vpliva na njihov razvoj, bi morali biti deležni enakih zaščitnih ukrepov, kot jih je deležna sama žrtev. Druge osebe, ki so odvisne od žrtve, kot so invalidni odrasli ali starejši vzdrževani odrasli, za katere žrtev skrbi, lahko utrpijo podobno čustveno škodo in bi jim bilo zato treba zagotoviti enake zaščitne ukrepe.
- (32) Žrtve nasilja nad ženskami in nasilja v družini pogosto potrebujejo posebno podporo. Da bodo dejansko prejele ponujeno podporo, bi jih morali pristojni organi napotiti na ustrezne podporne službe. To bi moralo zlasti veljati, kadar se pri individualni oceni ugotovijo posebne potrebe žrtve po podpori. V tem primeru bi morale imeti podporne službe možnost, da navežejo stik z žrtvijo tudi brez njene privolitve. Za obdelavo povezanih osebnih podatkov s strani pristojnih organov bi morale države članice zagotoviti, da je podlaga zanjo zakonsko določena, v skladu s členom 6(1)(c) v povezavi s členom (6)(2) in (3) Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta⁷. Taki zakoni bi morali vključevati ustrezne zaščitne ukrepe v zvezi z osebnimi podatki, ki spoštujejo bistvo pravice do varstva podatkov, ter določati ustrezne in posebne ukrepe za zaščito temeljnih pravic in interesov posameznikov. Kadar pristojni organi v okviru napotitve žrtev prenesajo njihove osebne podatke podpornim službam, bi morali zagotoviti, da so preneseni podatki omejeni na to, kar je potrebno za obveščanje teh služb o okoliščinah primera, da bi lahko žrtve prejele ustrezno podporo in zaščito.
- (33) Države članice bi morale s potrebnimi ukrepi zagotoviti, da se lahko za učinkovito zaščito žrtev in njihovih vzdrževanih družinskih članov izrečejo nujni zaščitni ukrepi in izdajo odredbe o prepovedi približevanja, vzpostavljanja stikov in nahajanja na kraju ter druge odredbe o zaščiti.
- (34) Države članice bi morale zagotoviti, da se lahko v primerih neposredne nevarnosti, na primer kadar je škoda neizbežna ali pa je že bila povzročena in je verjetno, da bo ponovno povzročena, izrečejo nujni zaščitni ukrepi.
- (35) Odredbe o zaščiti lahko vključujejo prepoved storilcu kaznivega dejanja ali osumljencu, da vstopi v nekatere kraje, da se žrtvi ali vzdrževani osebi približa na krajšo razdaljo od predpisane ali da z njima stopi v stik, tudi z uporabo spletnih vmesnikov, ter, če je potrebno, da poseduje strelno ali smrtonosno orožje.

⁷ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (Besedilo velja za EGP) ([UL L 119, 4.5.2016, str. 1](#)).

- (36) Za zagotovitev učinkovitosti nujnih zaščitnih ukrepov in odredb o prepovedi približevanja, vzpostavljanja stikov in nahajanja na kraju ter drugih odredb o zaščiti bi bilo treba kršitve takih ukrepov sankcionirati. Te sankcije so kazenskopravne ali druge pravne narave in lahko vključujejo zaporne kazni, denarne kazni ali katero koli drugo pravno sankcijo, ki je učinkovita, sorazmerna in odvrčilna.
- (37) S predložitvijo dokazov o preteklem spolnem vedenju žrtev z namenom izpodbijanja njihove verodostojnosti in odsotnosti privolitve v primerih spolnega nasilja, zlasti v primerih posilstva, se lahko nadaljujejo ali okrepijo škodljivi stereotipi o žrtvah in povzroči ponovna ali sekundarna viktimizacija. Zato brez poseganja v pravico do obrambe vprašanja, poizvedbe in dokazi o preteklem spolnem vedenju žrtve ne bi smeli biti dovoljeni v kazenskih preiskavah in sodnih postopkih.
- (38) Zaradi zapletenosti in teže kaznivih dejanj nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter posebnih potreb žrtev po podpori bi morale države članice poskrbeti, da imenovani organi zagotavljajo dodatno podporo in ukrepajo za preprečevanje takih kaznivih dejanj. Nacionalni organi za enakost, ustanovljeni v skladu z direktivami 2004/113/ES⁸, 2006/54/ES⁹ in 2010/41/EU¹⁰ Evropskega parlamenta in Sveta, imajo glede na svoje strokovno znanje na področju diskriminacije zaradi spola dobro izhodišče za izpolnjevanje teh nalog. Ti organi bi poleg tega morali imeti procesno pravico, da žrtev katere koli oblike nasilja nad ženskami ali nasilja v družini z njeno odobritvijo zastopajo ali jo podpirajo v sodnih postopkih, tudi pri uveljavljanju zahtevka za odškodnino in zahteve za odstranitev nezakonitih spletnih vsebin. To bi moralo vključevati možnost, da delujejo v imenu ali v podporo več žrtev skupaj. Da bi lahko ti organi učinkovito opravljali svoje naloge, bi jim morale države članice zagotoviti zadostne človeške in finančne vire.
- (39) Nekatera kazniva dejanja, ki jih zajema ta direktiva, vključujejo večje tveganje ponavljajoče se, dolgotrajne ali celo trajne viktimizacije. To tveganje se pojavi zlasti v zvezi s kaznivimi dejanji, pri katerih se množici končnih uporabnikov z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij da na voljo dostop do vsebin, ki so rezultat določenih kaznivih dejanj kibernetnega nasilja, saj je mogoče take vsebine preprosto in hitro distribuirati v velikem obsegu, njihovo odstranjevanje pa je pogosto težavno. To tveganje običajno ostane tudi po obsodbi storilca. Zato bi bilo treba za učinkovito zaščito pravic žrtev teh kaznivih dejanj od držav članic zahtevati, da sprejmejo ustrezne ukrepe za odstranitev zadevnih vsebin. Ker odstranitev vsebin pri viru morda ni vedno izvedljiva, na primer zaradi pravnih ali praktičnih težav v zvezi z izvršitvijo ali uveljavitvijo odredbe o odstranitvi, bi bilo treba državam članicam dovoliti tudi, da določijo ukrepe za onemogočenje dostopa do takih vsebin.
- (40) Ti ukrepi bi morali vključevati zlasti pooblastitev nacionalnih sodnih organov za izdajanje odredb, s katerimi ponudnikom posredniških storitev odredijo odstranitev enega ali več določenih delov zadevnih vsebin ali onemogočenje dostopa do njih. Te odredbe bi bilo treba izdati na podlagi ustrezno obrazloženega in utemeljenega

⁸ Direktiva Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi ([UL L 373, 21.12.2004, str. 37](#)).

⁹ Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (preoblikovano) ([UL L 204, 26.7.2006, str. 23](#)).

¹⁰ Direktiva 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, in o razveljavitvi Direktive Sveta 86/613/EGS ([UL L 180, 15.7.2010, str. 1](#)).

predloga žrtve. Ob upoštevanju hitrosti, s katero se lahko take vsebine širijo na spletu, in časa, ki je potreben za zaključek kazenskega postopka zoper osebe, osumljene storitve zadevnih kaznivih dejanj, je treba za učinkovito zaščito pravic žrtev omogočiti, da se pod določenimi pogoji take odredbe izdajo v obliki začasnih odredb, tudi pred zaključkom takega kazenskega postopka.

- (41) Vsi ti ukrepi za odstranitev ali onemogočenje dostopa, vključno zlasti s takimi odredbami, lahko vplivajo tudi na pravice in interese drugih strani, kot so osebe, ki zagotovijo vsebino, ponudniki posredniških storitev, katerih storitve so lahko uporabljene, in končni uporabniki teh storitev, ter na splošni interes. Zato bi bilo treba zagotoviti, da se lahko te odredbe in drugi ukrepi sprejmejo le na pregleden način in da so zagotovljeni ustrezni zaščitni ukrepi, s katerimi se zagotovi, da ostanejo omejeni na to, kar je potrebno in sorazmerno, da je zagotovljena pravna varnost, da lahko vse udeležene strani uveljavljajo svojo pravico do učinkovitega sodnega varstva v skladu z nacionalnim pravom ter da se vzpostavi pravično ravnotežje med vsemi zadevnimi pravicami in interesi, vključno s temeljnimi pravicami vseh zadevnih strank v skladu z Listino EU o temeljnih pravicah. Skrbno tehtanje vseh zadevnih pravic in interesov za vsak primer posebej je zlasti pomembno v postopkih za izdajo začasne odredbe. Te odredbe bi bilo treba praviloma nasloviti na določenega ponudnika posredniških storitev, ki je najprimernejši za ukrepanje, zlasti da bi se izognili morebitnim negativnim učinkom na svobodo izražanja in obveščanja.
- (42) Določbe te direktive o odredbah in drugih ukrepih za odstranitev zadevnih vsebin in onemogočenje dostopa do njih ne bi smele vplivati na zadevna pravila iz Uredbe XX/YYYY *[predlagana uredba o digitalnih storitvah]*. Navedene odredbe bi morale biti zlasti skladne s prepovedjo nalaganja splošnih obveznosti spremljanja ali aktivnega ugotavljanja dejstev in s posebnimi zahtevami iz navedene uredbe glede odredb o odstranitvi nezakonitih vsebin na spletu.
- (43) Ker so vsebine, ki so predmet odredb ali drugih ukrepov, sprejetih v skladu s to direktivo za odstranitev teh vsebin ali onemogočenje dostopa do njih, lahko pomembne za preiskavo ali pregon zadevnih kaznivih dejanj po kazenskem pravu, bi bilo treba sprejeti potrebne ukrepe, da se pristojnim organom omogoči pridobitev ali zavarovanje takih vsebin, kadar je to potrebno. Ti ukrepi bi lahko na primer vključevali zahtevo, da ustrezni ponudniki posredniških storitev posredujejo zadevne vsebine tem organom ali da jih shranijo za omejeno obdobje, ki ne presega tistega, kar je potrebno. Vsi takšni ukrepi bi morali zavarovati vsebine, ostati omejeni na to, kar je razumno, in biti v skladu z veljavnimi pravili o varstvu osebnih podatkov.
- (44) Da bi se izognili sekundarni viktimizaciji, bi morale imeti žrtve možnost pridobiti odškodnino med kazenskim postopkom. Odškodnina, ki jo plača storilec kaznivega dejanja, bi morala biti polna in ne bi smela biti omejena z določeno zgornjo mejo. Zajemati bi morala vso škodo in travme, ki jih utrpijo žrtve, ter stroške, ki nastanejo pri obvladovanju škode, med drugim stroške terapije, vpliv na zaposlitveni položaj žrtve, izgubo prihodka, duševno škodo in moralno škodo zaradi kršitve dostojanstva. Znesek odškodnine bi moral odražati dejstvo, da bodo žrtve nasilja v družini morda morale popolnoma spremeniti svoje življenje, da bi se rešile nevarnosti, kar bi pomenilo morebitno spremembo zaposlitve ali iskanje novih šol za otroke ali celo ustvarjanje nove identitete.
- (45) Pomoč in podporo žrtvam nasilja nad ženskami in nasilja v družini bi bilo treba zagotoviti pred in med kazenskim postopkom ter za ustrezno obdobje po njem, na primer če je še vedno potrebno zdravljenje za obravnavo hudih fizičnih ali psihičnih

posledic nasilja ali če je ogrožena varnost žrtve, zlasti zaradi njenih izjav v navedenem postopku.

- (46) Strokovne podporne službe bi morale zagotavljati podporo žrtvam vseh oblik nasilja nad ženskami in nasilja v družini, vključno s spolnim nasiljem, pohabljanjem ženskih spolovil, prisilno poroko, prisilnim splavom in sterilizacijo, spolnim nadlegovanjem ter različnimi oblikami kibernetkega nasilja.
- (47) Strokovne podporne službe bi morale žrtvam ponujati podporo, ki je prilagojena njihovim posebnim potrebam, ne glede na to, ali so nasilje naznanile. Takšne storitve bi se lahko zagotavljale poleg storitev splošnih služb za podporo žrtvam ali kot sestavni del takšnih služb, te pa bi se nato lahko obrnile na obstoječe subjekte, ki nudijo strokovno podporo. Strokovno podporo lahko zagotovijo nacionalni organi, organizacije za podporo žrtvam ali druge nevladne organizacije. V ta namen bi jim bilo treba zagotoviti zadostne človeške in finančne vire, kadar storitve opravljajo nevladne organizacije, pa bi morale države članice zagotoviti, da prejemajo ustrezna sredstva.
- (48) Žrtve nasilja v družini in nasilja nad ženskami imajo običajno več različnih potreb po zaščiti in podpori. Da bi se te potrebe učinkovito obravnavale, bi morale države članice take storitve zagotavljati v istih prostorih ali pa bi jih morala usklajevati osrednja kontaktna točka. Poleg tega bi morale zagotoviti spletni dostop do takih storitev, da se dosežejo tudi žrtve na oddaljenih območjih ali tiste, ki fizično ne morejo dostopati do takih centrov. To bi moralo vključevati vzpostavitev enotnega in posodobljenega spletišča, na katerem so na voljo vse ustrezne informacije o razpoložljivih storitvah podpore in zaščite ter dostop do njih (spletni dostop po načelu „vse na enem mestu“). Spletišče bi moralo upoštevati zahteve glede dostopnosti za invalide.
- (49) Strokovne podporne storitve, vključno z zatočišči in kriznimi centri za žrtve posilstva, bi bilo treba v kriznih in izrednih razmerah, tudi med zdravstvenimi krizami, šteti za bistvene storitve. V takih razmerah, ko se povečuje število primerov nasilja v družini in nasilja nad ženskami, bi jih bilo treba še naprej ponujati.
- (50) Travmatična narava spolnega nasilja, vključno s posilstvom, zahteva izrazito občutljiv odziv usposobljenega in specializiranega osebja. Žrtve tovrstnega nasilja potrebujejo takojšnjo zdravstveno oskrbo in pomoč pri travmi v kombinaciji s takojšnjimi sodnomoedicinskimi preiskavami, da se zberejo dokazi, potrebni za pregon. Krizni centri za žrtve posilstva ali napotitveni centri za žrtve spolnega nasilja bi morali biti na voljo v zadostnem številu in ustrezno porazdeljeni po ozemlju vsake države članice. Podobno tudi žrtve pohabljenja ženskega spolovila, ki so pogosto deklice, običajno potrebujejo ciljno usmerjeno podporo. Države članice bi morale zato zagotoviti namensko podporo, prilagojeno tem žrtvam.
- (51) Nadlegovanje pri delu se v direktivah 2004/113/ES, 2006/54/ES in 2010/41/EU obravnava kot diskriminacija zaradi spola. Ker ima spolno nadlegovanje pri delu znatne negativne posledice za žrtve in tudi za delodajalce, bi bilo treba z zunanjimi svetovalnimi storitvami za žrtve in delodajalce zagotoviti svetovanje o ustreznem obravnavanju takih primerov na delovnem mestu in o pravnih sredstvih, ki so delodajalcu na voljo za odstranitev storilca z delovnega mesta, ter o možnosti zgodnjega pravnega postopka, če žrtev to želi.
- (52) Države članice bi morale zagotoviti, da nacionalne telefonske številke za pomoč delujejo v okviru enotne številke na ravni EU [116016] in da se ta številka široko

oglašuje kot javna številka, ki je brezplačna in stalno dosegljiva. Podporne službe bi morale zagotavljati storitve kriznega svetovanja in imeti možnost napotitve na storitve, ki se zagotavljajo osebno, kot so zatočišča, svetovalni centri ali policija.

- (53) Zatočišča imajo ključno vlogo pri zaščiti žrtev pred nasilnimi dejanji. Poleg varnega mesta za bivanje bi morala ponujati tudi potrebno podporo pri medsebojno prepletenih težavah, povezanih z zdravjem in finančnim položajem žrtev ter dobrobitjo njihovih otrok, da bi žrtve na koncu pripravile na samostojno življenje.
- (54) Za učinkovito obravnavanje negativnih posledic za otroške žrtve bi morali podporni ukrepi za otroke vključevati starosti primerno psihološko svetovanje, po potrebi skupaj s pediatrično oskrbo, in biti zagotovljeni takoj, ko imajo pristojni organi utemeljene razloge za domnevo, da so otroci morda žrtve, vključno z otroškimi pričami nasilja. Glavno vodilo pri zagotavljanju podpore otroškim žrtvam bi morale biti pravice otroka, kot so določene v členu 24 Listine EU o temeljnih pravicah.
- (55) Da se zagotovi varnost otrok med morebitnimi obiski storilca kaznivega dejanja ali osumljenca, ki je imetnik starševske odgovornosti s pravico do stikov, bi morale države članice zagotoviti, da so na voljo nadzorovani nevtralni prostori, vključno z uradi organov za zaščito ali socialno varstvo otrok, da lahko takšni obiski tam potekajo ob upoštevanju otrokove koristi. Po potrebi bi morali obiski potekati v prisotnosti strokovno osebje organov za zaščito ali socialno varstvo otrok. Kadar je treba zagotoviti začasno nastanitev, bi morali biti otroci prednostno nastanjeni skupaj z imetnikom starševske odgovornosti, ki ni storilec kaznivega dejanja ali osumljenec, na primer z otrokovo materjo. Pri tem bi bilo treba vedno upoštevati otrokovo korist.
- (56) Žrtve s posebnimi potrebami in skupine z večjim tveganjem nasilja nad ženskami ali nasilja v družini, kot so ženske z invalidnostmi, ženske z izvedeno pravico do prebivanja, priseljenke brez dokumentov, prosilke za mednarodno zaščito, ženske, ki bežijo pred oboroženimi spopadi, brezdomne ženske, ženske z manjšinskim rasnim ali etničnim ozadjem, ženske na podeželju, spolne delavke, ženske v pridržanju ali starejše ženske, bi morale prejeti posebno zaščito in podporo.
- (57) Ženske z invalidnostmi nesorazmerno doživljajo nasilje nad ženskami in nasilje v družini, zaradi invalidnosti pa imajo pogosto težave pri dostopu do zaščitnih in podpornih ukrepov. Države članice bi zato morale zagotoviti, da lahko ženske z invalidnostmi enako kot drugi v celoti uveljavljajo pravice iz te direktive, pri tem pa ustrezno pozornost nameniti posebni ranljivosti teh žrtev in njihovim verjetnim težavam pri iskanju pomoči.
- (58) Države članice bi morale zagotoviti, da se za boj proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini sprejmejo ukrepi za preprečevanje, kot so kampanje ozaveščanja. Preprečevanje bi moralo potekati tudi v formalnem izobraževanju, zlasti s krepitvijo spolne vzgoje in socialno-čustvenih kompetenc, empatije ter razvoja zdravih in spoštljivih odnosov.
- (59) Države članice bi morale sprejeti ukrepe za preprečevanje utrjevanja škodljivih spolnih stereotipov, da bi izkoreninile idejo o podrejenosti žensk ali o stereotipnih vlogah žensk in moških. To bi lahko vključevalo tudi ukrepe za zagotovitev, da se kultura, običaji, vera, tradicija ali čast ne dojemajo kot opravičilo za kazniva dejanja nasilja nad ženskami ali nasilja v družini ali za njihovo milejšo obravnavo. Ker so otroci že od zgodnjega otroštva izpostavljeni spolnim vlogam, ki oblikujejo njihovo dožemanje samih sebe in vplivajo na njihove izobraževalne in poklicne izbire ter

pričakovanja glede njihove vloge kot žensk in moških skozi vse življenje, je bistveno, da se spolni stereotipi obravnavajo že v okviru vzgoje in varstva predšolskih otrok.

- (60) Za zagotovitev, da so žrtve nasilja nad ženskami in nasilja v družini prepoznane in prejmejo ustrezno podporo, bi morale države članice poskrbeti, da se strokovni delavci, ki bodo verjetno prišli v stik z žrtvami, udeležijo usposabljanj in prejmejo ciljno usmerjene informacije. Usposabljanja bi morala obravnavati tveganje za ustrahovanje in njegovo preprečevanje, ponovno in sekundarno viktimizacijo ter razpoložljivost zaščitnih in podpornih ukrepov za žrtve. Za preprečevanje in ustrezno obravnavo primerov spolnega nadlegovanja pri delu bi se morale usposabljanj udeležiti tudi osebe z nadzornimi funkcijami. Ta usposabljanja bi morala zajemati tudi ocene v zvezi s spolnim nadlegovanjem pri delu in povezanimi psihosocialnimi tveganji za varnost in zdravje iz Direktive 89/391/EGS Evropskega parlamenta in Sveta¹¹. Dejavnosti usposabljanja bi morale zajemati tudi tveganje nasilja s strani tretjih oseb. Nasilje tretjih oseb pomeni nasilje, ki so mu zaposleni lahko izpostavljeni na delovnem mestu in ga ne izvaja kdo od sodelavcev, ter vključuje primere, kot je pacientovo spolno nadlegovanje medicinskih sester.
- (61) Za zmanjšanje nezadostnega prijavljanja bi se morale države članice povezati tudi z organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj pri razvoju usposabljanj, zlasti o škodljivih spolnih stereotipih, pa tudi pri preprečevanju kaznivih ravnanj, saj so ti organi običajno v tesnem stiku s skupinami z večjim tveganjem in z žrtvami.
- (62) Vzpostaviti bi bilo treba intervencijske programe za preprečevanje in zmanjšanje tveganja (ponovitve) kaznivih dejanj nasilja nad ženskami ali nasilja v družini. Ti programi bi morali biti posebej namenjeni storilcem kaznivih dejanj ali osebam, pri katerih obstaja tveganje, da bodo storile nasilno dejanje, in jih učiti, kako se nenasilno odzvati v medosebnih odnosih in kako se zoperstaviti nasilnim vedenjskim vzorcem. Programi bi morali spodbujati storilce kaznivih dejanj, da prevzamejo odgovornost za svoja dejanja ter preizprašajo svoj odnos do žensk in svoja prepričanja v zvezi z njimi.
- (63) Da bi lahko žrtve kaznivih dejanj kibernetkega nasilja iz te direktive učinkovito uveljavljale svoje pravice do odstranitve nezakonitih vsebin, povezanih s takimi kaznivimi dejanji, bi morale države članice spodbujati sodelovanje med ponudniki posredniških storitev. Za zagotovitev zgodnjega odkrivanja takih vsebin in učinkovitega ukrepanja v zvezi z njimi ter za zagotovitev ustrezne pomoči in podpore žrtvam teh kaznivih dejanj, bi morale države članice spodbuditi tudi uvedbo novih ali uporabo že obstoječih prostovoljnih samoregulativnih ukrepov, kot so kodeksi ravnanja, tudi glede odkrivanja sistematičnih tveganj v zvezi s takšnim kibernetkim nasiljem in usposabljanjem pristojnih zaposlenih pri ponudnikih o preprečevanju takega nasilja in podpore žrtvam.
- (64) Politike za ustrezen boj proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini se lahko oblikujejo le na podlagi celovitih in primerljivih razčlenjenih podatkov. Za učinkovito spremljanje razvoja razmer v državah članicah in za zapolnitev vrzeli v primerljivih podatkih bi morale države članice redno izvajati raziskave z uporabo usklajene metodologije Komisije (Eurostata), da bi zbrale podatke in jih posredovale Komisiji (Eurostatu).

¹¹ Direktiva Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu (UL L 183, 29.6.1989, str. 1).

- (65) Države članice bi morale zagotoviti, da so zbrani podatki omejeni na to, kar je nujno potrebno za podporo spremljanju razširjenosti in trendov nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter za oblikovanje novih strategij ustreznih politik na tem področju. Pri izmenjavi zbranih podatkov ne bi smeli biti vključeni osebni podatki.
- (66) Vsaka obdelava osebnih podatkov v skladu s to direktivo, vključno z izmenjavo ali posredovanjem osebnih podatkov s strani pristojnih organov, bi morala potekati v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 ter direktivama 2016/680/EU¹² in 2002/58/ES¹³ Evropskega parlamenta in Sveta. Vsaka obdelava osebnih podatkov s strani institucij, organov, uradov ali agencij Unije bi morala potekati v skladu z uredbami (EU) 2018/1725¹⁴, 2018/1727¹⁵ in 2016/794¹⁶ Evropskega parlamenta in Sveta ali drugimi pravili Unije o varstvu podatkov, ki se uporabljajo.
- (67) Direktiva 2011/93/EU določa kazniva dejanja v zvezi s spolno zlorabo otrok. Za zagotovitev skladnosti s to direktivo, kar zadeva kaznivo dejanje posilstva, bi bilo treba zagotoviti enako raven zaščite za otroke, ki so dopolnili starost, ko oseba lahko privoli v spolnost, in opredeliti posebno kaznivo dejanje v zvezi z otroki, mlajšimi od starosti, ko oseba lahko privoli v spolnost. Direktivo 2011/93/EU bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (68) Ker ciljev te direktive, in sicer preprečevanja nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter boja proti njima po vsej Uniji na podlagi skupnih minimalnih pravil, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega ali učinkov predlaganih ukrepov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za uresničitev navedenega cilja.
- (69) [V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, in brez poseganja v člen 4 tega protokola Irska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.] ALI [V skladu s členom 3 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi

¹² Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ ([UL L 119, 4.5.2016, str. 89](#)).

¹³ Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) ([UL L 201, 31.7.2002, str. 37](#)).

¹⁴ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES ([UL L 295, 21.11.2018, str. 39](#)).

¹⁵ Uredba (EU) 2018/1727 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o Agenciji Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust) ter nadomestitvi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2002/187/PNZ ([UL L 295, 21.11.2018, str. 138](#)).

¹⁶ Uredba (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) ter nadomestitvi in razveljavitvi sklepov Sveta 2009/371/PNZ, 2009/934/PNZ, 2009/935/PNZ, 2009/936/PNZ in 2009/968/PNZ ([UL L 135, 24.5.2016, str. 53](#)).

- o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, je Irska [s pismom z dne ...] podala uradno obvestilo, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te direktive.]
- (70) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v tej državi ne uporablja.
- (71) V skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) št. 2018/1725 je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je podal mnenje [XX. XX. 2022] –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE 1 SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

Ta direktiva določa pravila o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter boju proti njima. Določa minimalna pravila glede:

- (a) opredelitve kaznivih dejanj in sankcij na področju spolnega izkoriščanja žensk in otrok ter računalniškega kriminala;
- (b) pravic žrtev vseh oblik nasilja nad ženskami ali nasilja v družini pred ali med kazenskim postopkom oziroma po njem;
- (c) zaščite žrtev in podpore zanje.

Člen 2

Žrtve, izpostavljene večjemu tveganju nasilja in posebnim tveganjem

1. Države članice pri izvajanju ukrepov iz te direktive upoštevajo večje tveganje nasilja, s katerim se soočajo žrtve, ki doživljajo diskriminacijo zaradi kombinacije spola in drugih razlogov, da zadostijo večjim potrebam teh žrtev po zaščiti in podpori, kakor je določeno v členu 18(4), členu 27(5) in členu 37(7).
2. Države članice zagotovijo, da se pri uporabi te direktive posebna pozornost nameni tveganju ustrahovanja, maščevanja ter sekundarne in ponovne viktimizacije ter potrebi po zaščiti dostojanstva in telesne integritete žrtev.

Člen 3

Področje uporabe

Ta direktiva se uporablja za naslednja kazniva dejanja:

- (a) kazniva dejanja iz člena 2;
- (b) dejanja nasilja zoper ženske ali nasilja v družini, kakor so opredeljena kot kazniva dejanja na podlagi drugih instrumentov prava Unije;

- (c) vsa druga dejanja nasilja zoper ženske ali nasilja v družini, kakor so inkriminirana na podlagi nacionalnega prava.

Člen 4 Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „nasilje nad ženskami“ pomeni nasilje zaradi spola, ki je usmerjeno proti ženski ali deklici zaradi tega, ker je ženska ali deklica, ali ki nesorazmerno prizadene ženske ali deklice, vključno z vsemi takimi nasilnimi dejanji, ki povzročijo ali bi verjetno povzročila telesno, spolno, duševno ali ekonomsko škodo ali trpljenje, vključno z grožnjami s takimi dejanji, prisilo ali samovoljnim odvzemom prostosti, ne glede na to, ali do takega nasilja pride v javnem ali zasebnem življenju;
- (b) „nasilje v družini“ pomeni vsako nasilno dejanje, ki povzroči ali bi verjetno povzročilo telesno, spolno, duševno ali ekonomsko škodo ali trpljenje in ki se zgodi v družini ali gospodinjski enoti, ne glede na biološke ali pravne družinske vezi, ali med nekdanjima ali trenutnima zakoncema ali partnerjema, ne glede na to, ali storilec kaznivega dejanja prebiva ali je prebival z žrtvijo;
- (c) „žrtev“ pomeni katero koli osebo, ne glede na biološki ali družbeni spol, razen če je posebej določeno drugače, ki je utrpela škodo, ki so jo neposredno povzročila nasilna dejanja, zajeta s to direktivo, vključno z otroškimi pričami takega nasilja;
- (d) „kibernetsko nasilje“ pomeni katero koli nasilno dejanje, zajeto s to direktivo, ki je v celoti ali delno storjeno ali podprto z uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije ali ki je zaradi uporabe take tehnologije v celoti ali delno hujše;
- (e) „informacijske in komunikacijske tehnologije“ pomenijo vsa tehnološka orodja in vire, ki se uporabljajo za digitalno shranjevanje, ustvarjanje, deljenje ali izmenjavo informacij, vključno s pametnimi telefoni, računalniki ter aplikacijami in storitvami za družbeno mreženje in druge medije;
- (f) „ponudniki posredniških storitev“ pomenijo ponudnike storitev, kot so opredeljene v členu 2, točka (f), Uredbe (EU) YYYY/XXX *Evropskega parlamenta in Sveta*¹⁷ [uredba o enotnem trgu digitalnih storitev];
- (g) „spolno nadlegovanje pri delu“ pomeni kakršno koli obliko neželenega verbalnega, neverbalnega ali fizičnega ravnanja spolne narave, ki se zgodi med opravljanjem zaposlitve, poklica ali samozaposlitve oziroma v povezavi z zaposlitvijo, poklicem ali samozaposlitvijo ali zaradi le-teh in katerega namen ali učinek je kršitev dostojanstva žrtve, zlasti kadar se pri tem ustvarja ustrahovalno, sovražno, poniževalno, sramotilno ali žaljivo okolje;
- (h) „otrok“ pomeni vsako osebo, mlajšo od 18 let;
- (i) „starost, ko oseba lahko privoli v spolnost“ pomeni starost, pod katero je v skladu z nacionalnim pravom prepovedano sodelovanje v spolnih dejavnostih z otrokom;

¹⁷ Uredba (EU) YYYY/XXX Evropskega parlamenta in Sveta o enotnem trgu digitalnih storitev (UL L ...).

- (j) „vzdrževani družinski član“ pomeni otroka žrtve ali katero koli osebo, razen storilca kaznivega dejanja ali osumljenca, ki živi v istem gospodinjstvu kot žrtev in ki ji žrtev zagotavlja oskrbo in podporo.

POGLAVJE 2

KAZNIVA RAVNANJA V ZVEZI S SPOLNIM IZKORIŠČANJEM ŽENSK IN OTROK TER RAČUNALNIŠKI KRIMINAL

Člen 5 **Posilstvo**

1. Države članice zagotovijo, da se naslednji naklepni ravnanji kaznujeta kot kaznivi dejanji:
 - (a) sodelovanje z žensko v kakršnem koli dejanju brez privolitve, pri katerem pride do vaginalne, analne ali oralne penetracije spolne narave s katerim koli delom telesa ali predmetom;
 - (b) povzročitev, da ženska sodeluje z drugo osebo v kakršnem koli dejanju brez privolitve, pri katerem pride do vaginalne, analne ali oralne penetracije spolne narave s katerim koli delom telesa ali predmetom.
2. Države članice zagotovijo, da se dejanje brez privolitve razume kot dejanje, ki se stori, ne da bi ženska vanj hote privolila, ali dejanje, pri katerem ženska zaradi fizičnega ali duševnega stanja ni sposobna svobodne volje in pri katerem se izkoristi njena nezmožnost svobodne volje, na primer zaradi nezavesti, zastrupitve, spanja, bolezni, telesne poškodbe ali invalidnosti.
3. Privolitev se lahko prekliče v katerem koli trenutku dejanja. Odsotnosti privolitve ni mogoče ovreči izključno z molkom ženske, njenim verbalnim ali fizičnim neupiranjem ali preteklim spolnim vedenjem.

Člen 6 **Pohabljenje ženskega spolovila**

Države članice zagotovijo, da se naslednja naklepna ravnanja kaznujejo kot kazniva dejanja:

- (a) ekscizija, infibulacija ali drugo pohabljenje celotnih velikih sramnih ustnic, malih sramnih ustnic ali klitorisa ali katerega koli njihovega dela;
- (b) prisiljenje ali napeljevanje ženske ali deklice, da se na njej izvedejo dejanja iz točke (a).

Člen 7 **Deljenje intimnih ali prirejenih vsebin brez privolitve žrtve**

Države članice zagotovijo, da se naslednja naklepna ravnanja kaznujejo kot kazniva dejanja:

- (a) dajanje intimnih fotografij, videoposnetkov ali drugih vsebin, ki prikazujejo spolne dejavnosti druge osebe, brez njene privolitve na voljo množici končnih uporabnikov z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij;
- (b) izdelovanje ali prirejanje fotografij, videoposnetkov ali drugih vsebin tako, da se druga oseba prikaže, kot da sodeluje v spolnih dejavnostih, in nato dajanje takih vsebin brez privolitve te osebe na voljo množici končnih uporabnikov z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij;
- (c) grožnja z dejanji iz točk (a) in (b) z namenom prisiliti drugo osebo, da izvede določeno dejanje, nanj pristane ali se ga vzdrži.

Člen 8

Kibernetsko zalezovanje

Države članice zagotovijo, da se naslednja naklepna ravnanja kaznujejo kot kazniva dejanja:

- (a) vztrajne grožnje drugi osebi ali ustrahovanje druge osebe z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij, zaradi česar se ta oseba boji za lastno varnost ali za varnost vzdrževanih družinskih članov;
- (b) stalno nadzorovanje druge osebe z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij brez njene privolitve ali zakonitega dovoljenja ter z namenom slediti gibanju in dejavnostim te osebe oziroma spremljati njeno gibanje in dejavnosti;
- (c) dajanje vsebin, ki vsebujejo osebne podatke druge osebe, brez njene privolitve na voljo množici končnih uporabnikov z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij z namenom napeljevati te končne uporabnike k povzročanju telesne ali znatne duševne škode tej osebi.

Člen 9

Kibernetsko nadlegovanje

Države članice zagotovijo, da se naslednji naklepni ravnanji kaznujeta kot kaznivi dejanji:

- (a) sprožitev napada skupaj s tretjimi osebami na drugo osebo, tako da se množici končnih uporabnikov z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij dajo na voljo grozilne ali žaljive vsebine, kar napadeni osebi povzroči znatno duševno škodo;
- (b) sodelovanje s tretjimi osebami pri napadih iz točke (a).

Člen 10

Kibernetsko spodbujanje k nasilju ali sovraštvu

Države članice zagotovijo, da se naklepno ravnanje spodbujanja k nasilju ali sovraštvu usmerjenemu v skupino oseb ali člana take skupine, ki je opredeljena glede na biološki ali družbeni spol, tako, da se z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij v javnosti razširjajo vsebine, ki spodbujajo k nasilju ali sovraštvu, kaznuje kot kaznivo dejanje.

Člen 11

Spodbujanje, pomoč in napeljevanje ter poskus

1. Države članice zagotovijo, da se spodbujanje in napeljevanje k storitvi katerega koli kaznivega dejanja iz členov 5 do 9 in pomoč pri storitvi takega dejanja kaznujejo kot kazniva dejanja.
2. Države članice zagotovijo, da se poskus storitve katerega koli kaznivega dejanja iz členov 5 in 6 kaznuje kot kaznivo dejanje.

Člen 12

Kazni

1. Države članice zagotovijo, da se kazniva dejanja iz členov 5 do 11 kaznujejo z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi.
2. Države članice zagotovijo, da se kaznivo dejanje iz člena 5 kaznuje z najvišjo kaznijo najmanj osmih let zaporu oziroma najmanj desetih let zaporu, če je bilo kaznivo dejanje storjeno v obteževalnih okoliščinah iz člena 13.
3. Države članice zagotovijo, da se storilec kaznivega dejanja iz člena 5, ki je že bil obsojen za istovrstna kazniva dejanja, obvezno udeleži intervencijskega programa iz člena 38.
4. Države članice zagotovijo, da se kaznivo dejanje iz člena 6 kaznuje z najvišjo kaznijo najmanj petih let zaporu oziroma najmanj sedmih let zaporu, če je bilo kaznivo dejanje storjeno v obteževalnih okoliščinah iz člena 13.
5. Države članice zagotovijo, da se kazniva dejanja iz členov 8 in 10 kaznujejo z najvišjo kaznijo najmanj dveh let zaporu.
6. Države članice zagotovijo, da se kazniva dejanja iz členov 7 in 9 kaznujejo z najvišjo kaznijo najmanj enega leta zaporu.

Člen 13

Obteževalne okoliščine

Kolikor naslednje okoliščine niso same po sebi znaki kaznivih dejanj iz členov 5 do 10, države članice zagotovijo, da se lahko štejejo za obteževalne okoliščine v zvezi z navedenimi kaznivimi dejanji:

- (a) kaznivo ravnanje ali drugo kaznivo dejanje nasilja nad ženskami ali nasilja v družini se je ponavljalo;
- (b) kaznivo ravnanje je bilo storjeno zoper osebo, ki je bila v ranljivem položaju zaradi posebnih okoliščin, na primer stanja odvisnosti oziroma telesne, duševne, intelektualne ali senzorne okvare ali ker je živela v ustanovi;
- (c) kaznivo ravnanje je bilo storjeno zoper otroka;
- (d) kaznivo ravnanje je bilo storjeno v navzočnosti otroka;
- (e) kaznivo ravnanje sta storili dve osebi ali ga je storilo več oseb skupaj;
- (f) kaznivo ravnanje se je začelo s skrajnimi stopnjami nasilja ali jih je vključevalo;

- (g) kaznivo ravnanje je bilo storjeno z uporabo orožja ali z grožnjo uporabe orožja;
- (h) kaznivo ravnanje je bilo storjeno z uporabo sile ali z grožnjo uporabe sile ali s prisilo;
- (i) zaradi kaznivega ravnanja je žrtev umrla ali storila samomor ali utrpela hudo telesno ali duševno škodo;
- (j) storilec kaznivega dejanja je bil predhodno že obsojen za istovrstna kazniva dejanja;
- (k) kaznivo ravnanje je bilo storjeno zoper nekdanjega ali sedanjega zakonskega ali izvenzakonskega partnerja;
- (l) kaznivo ravnanje je storil družinski član ali oseba, ki je živela z žrtvijo;
- (m) storilec je kaznivo ravnanje storil z zlorabo svojega priznanega položaja zaupanja, avtoritete ali vpliva;
- (n) kaznivo ravnanje je bilo posneto ali fotografirano in storilec je te vsebine dal na voljo;
- (o) kaznivo ravnanje je bilo storjeno s povzročitvijo, da je žrtev zaužila ali uporabila droge, alkohol ali druge opojne substance oziroma bila pod vplivom drog, alkohola ali drugih opojnih substanc.

Člen 14 **Pristojnost**

1. Države članice z ustreznimi ukrepi uvedejo svojo sodno pristojnost nad kaznivimi dejanji iz členov 5 do 11, kadar:
 - (a) je bilo kaznivo ravnanje v celoti ali delno storjeno na njihovem ozemlju;
 - (b) je kaznivo ravnanje storil njihov državlján.
2. Država članica obvesti Komisijo, kadar se odloči razširiti svojo pristojnost na kazniva dejanja iz členov 5 in 11, storjena zunaj njenega ozemlja, v katerem koli od naslednjih primerov:
 - (a) kaznivo ravnanje je bilo storjeno zoper njenega državljána ali osebo z običajnim prebivališčem na njenem ozemlju;
 - (b) storilec kaznivega dejanja je oseba z običajnim prebivališčem na njenem ozemlju.
3. Države članice zagotovijo, da v njihovo sodno pristojnost za kazniva dejanja iz členov 7 do 10 sodijo tudi situacije, ko je kaznivo dejanje storjeno z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij, do katerih se je dostopilo z njihovega ozemlja, ne glede na to, ali se ponudnik posredniških storitev nahaja na njihovem ozemlju ali ne.
4. V primerih iz odstavka 1, točka (b), vsaka država članica zagotovi, da njena pristojnost ni pogojena s tem, da se v državi, kjer so bila dejanja storjena, ta kaznujejo kot kazniva dejanja.
5. V primerih iz odstavka 1, točka (b), države članice zagotovijo, da izvajanje njihove pristojnosti ni pogojeno s tem, da se pregon lahko začne le na podlagi naznanitve žrtve v kraju, v katerem je bilo kaznivo dejanje storjeno, ali ovadbe s strani države, v kateri je bilo to dejanje storjeno.

Člen 15

Zastaralni roki

1. Države članice z ustreznimi ukrepi določijo zastaralne roke, ki v zvezi s kaznivimi dejanji iz členov 5 do 11 po njihovi storitvi omogočajo dovolj časa za preiskavo, kazenski pregon, sojenje in sprejetje sodne odločbe.
2. Države članice z ustreznimi ukrepi določijo, da je zastaralni rok za kazniva dejanja iz člena 5 najmanj 20 let po njihovi storitvi.
3. Države članice z ustreznimi ukrepi določijo, da je zastaralni rok za kazniva dejanja iz člena 6 najmanj deset let po njihovi storitvi.
4. Države članice z ustreznimi ukrepi določijo, da je zastaralni rok za kazniva dejanja iz členov 7 in 9 najmanj pet let po tem, ko je kaznivo dejanje prenehalo ali ko je žrtev zanj izvedela.
5. Države članice z ustreznimi ukrepi določijo, da je zastaralni rok za kazniva dejanja iz členov 8 in 10 najmanj sedem let po tem, ko je kaznivo dejanje prenehalo ali ko je žrtev zanj izvedela.
6. Če je žrtev otrok, zastaralni rok začne teči šele, ko žrtev dopolni 18 let, ali pozneje.

POGLAVJE 3

ZAŠČITA ŽRTEV IN DOSTOP DO SODNEGA VARSTVA

Člen 16

Prijava nasilja nad ženskami ali nasilja v družini

1. Poleg pravic žrtev pri prijavi na podlagi člena 5 Direktive 2012/29/EU države članice zagotovijo, da lahko žrtve kazniva dejanja nasilja nad ženskami ali nasilja v družini pristojnim organom naznanijo na preprost in dostopen način. To vključuje možnost prijave kaznivih dejanj prek spleta ali drugih informacijskih in komunikacijskih tehnologij, vključno z možnostjo predložitve dokazov, zlasti v zvezi s prijavo kaznivih dejanj kibernetnega nasilja.
2. Države članice z ustreznimi ukrepi spodbujajo vse osebe, ki v dobri veri vedo ali sumijo, da so bila storjena kazniva ravnanja nasilja nad ženskami ali nasilja v družini ali da je pričakovati nadaljnja nasilna dejanja, naj to naznanijo pristojnim organom.
3. Države članice zagotovijo, da pravila o zaupnosti, ki jih za ustrezne strokovne delavce, na primer za zdravstvene delavce, določa nacionalna zakonodaja, niso ovira za možnost naznanitve pristojnim organom, če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da bo neki osebi povzročena huda telesna škoda s katerim koli kaznivim dejanjem iz te direktive. Če je žrtev otrok, smejo ustrezni strokovni delavci kaznivo dejanje naznaniti pristojnim organom, če imajo utemeljene razloge za sum, da je bilo storjeno hudo nasilno dejanje iz te direktive ali da je pričakovati nadaljnja huda nasilna dejanja.
4. Kadar kazniva dejanja nasilja nad ženskami ali nasilja v družini prijavijo otroci, države članice zagotovijo, da so postopki prijave varni in zaupni ter zasnovani in dostopni na otroku prijazen način in v jeziku, ki ustreza otrokovi starosti in zrelosti.

Če kaznivo ravnanje vključuje imetnika starševske odgovornosti, države članice zagotovijo, da prijava ni pogojena z njegovo privolitvijo.

5. Države članice zagotovijo, da je pristojnim organom, ki pridejo v stik z žrtvijo, ki naznani kaznivo dejanje nasilja nad ženskami ali nasilja v družini, prepovedano prenesti osebne podatke o statusu bivanja žrtve pristojnemu organu za priseljence vsaj do zaključka prve individualne ocene iz člena 18.

Člen 17

Preiskava in pregon

1. Države članice zagotovijo, da imajo osebe, enote ali službe, ki preiskujejo in preganjajo nasilje nad ženskami ali nasilje v družini, zadostno strokovno znanje in učinkovita preiskovalna orodja, da lahko učinkovito preiskujejo in preganjajo taka kazniva dejanja, zlasti za zbiranje, analiziranje in zavarovanje elektronskih dokazov v primerih kibernetkega nasilja.
2. Države članice zagotovijo, da se prijavljena kazniva dejanja nasilja nad ženskami ali nasilja v družini obravnavajo in nemudoma predajo pristojnim organom za pregon in preiskavo.
3. Pristojni organi nemudoma in učinkovito evidentirajo in preiščejo domnevno nasilje nad ženskami ali nasilje v družini ter zagotovijo, da se v vseh primerih vloži uradna prijava.
4. Če žrtev želi vložiti obtožnico in uporabiti take storitve, pristojni organi žrtve nemudoma napotijo k ustreznim zdravstvenim delavcem ali podpornim službam iz členov 27, 28 in 29 za pomoč pri zavarovanju dokazov, zlasti v primerih spolnega nasilja.
5. Preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj iz člena 5 sta neodvisna od naznanitve ali obtožbe s strani žrtve ali njenega zastopnika, kazenski postopek pa se nadaljuje, tudi če se prijava ali obtožba umakne.

Člen 18

Individualna ocena za ugotovitev posebnih potreb žrtev po zaščiti

1. Države članice v okviru individualne ocene, ki se opravi v skladu s členom 22 Direktive 2012/29/EU, zagotovijo, da se v zvezi z žrtvami, zajetimi s to direktivo, ocenijo dodatni elementi, kot so določeni v odstavkih 2 do 7 tega člena.
2. Ta individualna ocena se začne ob prvem stiku žrtve s pristojnimi organi. Pristojni sodni organi najpozneje ob začetku kazenskega postopka preverijo, ali je bila ocena opravljena. V nasprotnem primeru čim prej opravijo oceno.
3. Individualna ocena je osredotočena na tveganje, ki ga predstavlja storilec kaznivega dejanja ali osumljenec, vključno s tveganjem ponovitve nasilja, tveganjem telesne poškodbe, uporabo orožja ter dejstvom, da storilec kaznivega dejanja ali osumljenec živi z žrtvijo, zlorablja droge ali alkohol, zlorablja otroka, ima težave z duševnim zdravjem ali zalezuje žrtev.
4. Pri oceni se upoštevajo individualne okoliščine žrtve, vključno s tem, ali je žrtev diskriminirana zaradi kombinacije spola in drugih razlogov ter se zato sooča z večjim tveganjem nasilja, pa tudi navedbe žrtve in njena ocena položaja. Opravi se v interesu žrtve, pri čemer se posebna pozornost nameni potrebi po preprečevanju sekundarne ali ponavljajoče se viktimizacije.

5. Države članice zagotovijo, da se na podlagi individualne ocene sprejmejo ustrezni zaščitni ukrepi, kot so:
 - (a) ukrepi iz členov 23 in 24 Direktive 2012/29/EU;
 - (b) izrek nujnih zaščitnih ukrepov in izdaja odredb o prepovedi približevanja, vzpostavljanja stikov in nahajanja na kraju ali drugih odredb o zaščiti v skladu s členom 21 te direktive;
 - (c) nadaljnji ukrepi za urejanje ravnanja storilca kaznivega dejanja ali osumljenca, zlasti v skladu s členom 38 te direktive.
6. Individualna ocena se opravi v sodelovanju z vsemi ustreznimi pristojnimi organi, odvisno od faze postopka, in ustreznimi podpornimi službami, kot so centri za zaščito žrtev in zatočišča za ženske, socialne službe in zdravstveni delavci.
7. Pristojni organi z rednim posodabljanjem individualne ocene zagotovijo, da zaščitni ukrepi ustrezajo trenutnemu položaju žrtve. To vključuje oceno, ali je treba prilagoditi obstoječe ali sprejeti nove zaščitne ukrepe, zlasti na podlagi člena 21.
8. Za vzdrževane družinske člane žrtev se predpostavlja, da imajo posebne potrebe po zaščiti, ne da bi bila opravljena ocena iz odstavkov 1 do 6.

Člen 19

Individualna ocena potreb žrtev po podpori

1. Države članice zagotovijo, da pristojni organi ob upoštevanju individualne ocene iz člena 18 ocenijo individualne potrebe žrtve in njenih vzdrževanih družinskih članov po podpori, kot je določeno v poglavju 4.
2. Za individualno oceno potreb po podpori iz odstavka 1 tega člena se uporablja člen 18(4) in (7).

Člen 20

Napotitev na podporne storitve

1. Če so bile v ocenah iz členov 18 in 19 ugotovljene posebne potrebe žrtve po podpori ali zaščiti ali če žrtev zaprosi za podporo, države članice zagotovijo, da podporne službe vzpostavijo stik z žrtvijo in ji ponudijo podporo.
2. Pristojni organi se pravočasno in usklajeno odzovejo na prošnje za zaščito in podporo.
3. Po potrebi lahko otroške žrtve, vključno z otroškimi pričami, napotijo na podporne službe brez predhodnega soglasja imetnika starševske odgovornosti.
4. Države članice zagotovijo, da se ustrezni osebni podatki o žrtvi in njenem položaju posredujejo ustreznim podpornim službam, kadar je to potrebno za zagotovitev, da žrtev prejme ustrezno podporo in zaščito. Posredovanje tovrstnih podatkov je zaupno.
5. Podporne službe hranijo osebne podatke toliko časa, kolikor je potrebno za zagotavljanje podpornih storitev, v vsakem primeru pa največ 12 mesecev po zadnjem stiku med podporno službo in žrtvijo.

Člen 21

Nujni zaščitni ukrepi in odredbe o prepovedi približevanja, vzpostavljanja stikov in nahajanja na kraju ter druge odredbe o zaščiti

1. Države članice zagotovijo, da pristojni organi v primerih neposredne nevarnosti za zdravje ali varnost žrtve ali njenih vzdrževanih družinskih članov izrečejo ukrepe, s katerimi storilcu ali osumljenemu storitve kaznivega dejanja nasilja, zajetega s to direktivo, odredijo, da za dovolj dolgo obdobje zapusti prebivališče žrtve ali njenih vzdrževanih družinskih članov, in mu prepovejo vstop v žrtvino prebivališče ali kraj opravljanja dela ali kakršen koli stik z žrtvijo ali njenimi vzdrževanimi družinskimi člani. Taki ukrepi imajo takojšen učinek in niso odvisni od tega, ali je žrtev naznanila kaznivo dejanje.
2. Države članice zagotovijo, da lahko pristojni organi izdajo odredbe o prepovedi približevanja, vzpostavljanja stikov in nahajanja na kraju ali druge odredbe o zaščiti, da se žrtvam ali njihovim vzdrževanim družinskim članom zagotovi dolgoročna zaščita pred kakršnimi koli nasilnimi dejanji, ki jih zajema ta direktiva, vključno s prepovedjo ali omejitvijo določenega nevarnega vedenja storilca kaznivega dejanja ali osumljenca.
3. Države članice zagotovijo, da pristojni organi žrtve obvestijo o možnosti izreka nujnih zaščitnih ukrepov ali vložitve predloga za izdajo odredb o prepovedi približevanja, vzpostavljanja stikov ali nahajanja na kraju ter drugih odredb o zaščiti in o možnosti uveljavljanja čezmejnega priznanja odredb o zaščiti v skladu z Direktivo 2011/99/EU ali Uredbo (EU) št. 606/2013.
4. Za vse kršitve nujnih zaščitnih ukrepov ali odredb o prepovedi približevanja, vzpostavljanja stikov in nahajanja na kraju ter drugih odredb o zaščiti se uporabijo učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazenske ali druge pravne sankcije.
5. Ta člen ne zavezuje držav članic, da spremenijo svoje nacionalne sisteme, kar zadeva opredelitev nujnih zaščitnih ukrepov in odredb o zaščiti kot instrumentov kazenskega, civilnega ali upravnega prava.

Člen 22

Varstvo zasebnosti žrtve

Države članice brez poseganja v pravico do obrambe zagotovijo, da v kazenskih preiskavah in sodnih postopkih vprašanja, poizvedbe in dokazi o preteklem spolnem vedenju žrtve ali drugih s tem povezanih vidikih zasebnega življenja žrtve niso dovoljeni.

Člen 23

Smernice za organe pregona in sodne organe

Države članice izdajo smernice za pristojne organe, ki sodelujejo v kazenskih postopkih, vključno s smernicami za tožilstvo in sodstvo, za primere nasilja nad ženskami ali nasilja v družini. Smernice vključujejo navodila o tem,

- (a) kako zagotoviti ustrezno identifikacijo vseh oblik takega nasilja;
- (b) kako izvesti individualno oceno v skladu s členoma 18 in 19;

- (c) kako žrtve obravnavati na način, ki upošteva vidike travme in spola ter potrebe otrok;
- (d) kako zagotoviti, da se postopek vodi tako, da se prepreči sekundarna ali ponovna viktimizacija;
- (e) kako zadovoljiti večje potrebe po zaščiti in podpori žrtev, ki doživljajo diskriminacijo zaradi kombinacije spola in drugih razlogov;
- (f) kako se izogniti spolnim stereotipom;
- (g) kako žrtve napotiti na podporne službe, da se zagotovi ustrezna obravnava žrtev kot tudi primerov nasilja nad ženskami ali nasilja v družini.

Člen 24

Vloga nacionalnih organov in organov za enakost

1. Države članice imenujejo organ ali organe in uredijo vse potrebno, da lahko ti izvajajo naslednje naloge:
 - (a) zagotavljajo neodvisno pomoč in svetovanje žrtvam nasilja nad ženskami in nasilja v družini;
 - (b) objavljajo neodvisna poročila in dajejo priporočila o vseh vprašanih v zvezi s takimi oblikami nasilja;
 - (c) izmenjujejo razpoložljive informacije z ustreznimi evropskimi organi, kot je Evropski inštitut za enakost spolov.

Ti organi so lahko del organov za enakost, ustanovljenih v skladu z direktivami 2004/113/ES, 2006/54/ES in 2010/41/EU.

2. Države članice zagotovijo, da lahko organi iz odstavka 1 delujejo v imenu ene ali več žrtev nasilja nad ženskami ali nasilja v družini v sodnih postopkih ali jih pri tem podpirajo, tudi pri uveljavljanju zahtevka za odškodnino iz člena 26 in zahteve za odstranitev spletnih vsebin iz člena 25, če žrtve toodobrijo.

Člen 25

Ukrepi za odstranitev nekaterih spletnih vsebin

1. Države članice s potrebnimi ukrepi zagotovijo, da se vsebine iz člena 7, točki (a) in (b), člena 8, točka (c), ter členov 9 in 10 čim prej odstranijo. Ti ukrepi vključujejo možnost, da pristojni nacionalni sodni organi na predlog žrtve izdajo odredbe za odstranitev takih vsebin ali onemogočenje dostopa do njih, ki jih naslovijo na zadevne ponudnike posredniških storitev.
2. Države članice zagotovijo, da se odredbe iz odstavka 1 lahko izdajo v postopku za izdajo začasne odredbe tudi pred koncem morebitnega kazenskega postopka v zvezi s kaznivimi dejanji iz člena 7, točki (a) in (b), člena 8, točka (c), člena 9 ali člena 10, če sodni organ, pri katerem je bil podan predlog, meni:
 - (a) da so mu bili predstavljeni zadostni dokazi, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da je v zvezi z vložnikom verjetno prišlo do ravnanja iz člena 7, točki (a) in (b), člena 8, točka (c), člena 9 ali člena 10 in je vsebina, na katero se predlog nanaša, vsebina v smislu navedenih členov;

- (b) da je odstranitev teh vsebin potrebna za preprečitev ali omejitev znatne škode žrtvi,
 - (c) da pravice in interesi drugih zadevnih strani v zvezi z morebitno odstranitvijo zadevnih vsebin ne prevladajo nad pravicami in interesi žrtve v zvezi s tako odstranitvijo.
3. Države članice zagotovijo, da odredbe iz odstavkov 1 in 2 veljajo za ustrezno dolgo obdobje, ki ne presega enega leta, pri čemer se na predlog žrtve lahko obnovijo za dodatno ustrezno obdobje, če sodni organ, pri katerem je bil podan predlog, meni, da so pogoji iz odstavka 2 še naprej izpolnjeni. Vendar države članice zagotovijo, da se, kadar se kazenski postopek v zvezi s kaznivimi dejanji iz člena 7, točki (a) in (b), člena 8, točka (c), člena 9 ali člena 10 konča brez ugotovitve, da je bilo tako dejanje storjeno, odredbe razveljavijo in je zadevni ponudnik posredniških storitev o tem obveščen.
 4. Države članice zagotovijo, da se odredbe in drugi ukrepi iz odstavkov 1 in 2 sprejmejo po preglednih postopkih in da zanje veljajo ustrezni zaščitni ukrepi, zlasti za zagotovitev, da so te odredbe in drugi ukrepi omejeni na to, kar je potrebno in sorazmerno, ter da se ustrezno upoštevajo pravice in interesi vseh udeleženih strani.
 5. Države članice zagotovijo, da so končni uporabniki zadevnih storitev obveščeni, po potrebi s strani zadevnih ponudnikov posredniških storitev, o razlogih za odstranitev zadevnih vsebin ali onemogočenje dostopa do njih v skladu z odredbami ali drugimi ukrepi iz odstavkov 1 in 2 ter da imajo ti končni uporabniki dostop do sodnega varstva.
 6. Države članice zagotovijo, da odstranitev vsebin ali onemogočenje dostopa do njih v skladu z odredbami ali drugimi ukrepi iz odstavkov 1 in 2 pristojnim organom ne preprečuje pridobitve ali zavarovanja dokazov, potrebnih za preiskavo in pregon kaznivih dejanj iz člena 7, točki (a) in (b), člena 8, točka (c), člena 9 ali člena 10.

Člen 26

Uveljavljanje odškodnine od storilcev kaznivih dejanj

1. Države članice zagotovijo, da imajo žrtve pravico uveljavljati polno odškodnino od storilcev kaznivih dejanj za škodo, ki je posledica katere koli oblike nasilja nad ženskami ali nasilja v družini.
2. Države članice zagotovijo, da lahko žrtve pridobijo odločbo o priznanju odškodnine med kazenskim postopkom.
3. Odškodnina vzpostavi položaj, v kakršnem bi bile žrtve, če do kaznivega dejanja ne bo prišlo, pri čemer se upošteva resnost posledic za žrtev. Odškodnina ne sme biti omejena z določitvijo zgornje meje.
4. Škoda vključuje stroške za zdravstvene storitve, podporne storitve, rehabilitacijo, izgubo dohodka in druge razumne stroške, ki so nastali zaradi kaznivega dejanja ali za obvladovanje njegovih posledic. Znesek dodeljene odškodnine krije tudi telesno in duševno škodo ter drugo nepremoženjsko škodo.
5. Zastaralni rok za vložitev odškodninskega zahtevka ne sme biti krajši od petih let od trenutka, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno.

V primerih spolnega nasilja zastaralni rok ne sme biti krajši od 10 let.

Zastaralni rok za vložitev zahtevka za odškodnino zaradi kaznivega ravnanja iz člena 7 začne teči, ko žrtev izve za kaznivo dejanje.

Zastaralni rok ne začne teči, dokler storilec in žrtev prebivata v isti gospodinjstvi enoti. Če je poleg tega žrtev otrok, zastaralni rok ne začne teči, dokler žrtev ne dopolni 18 let.

Zastaralni rok se prekine ali zadrži za čas trajanja sodnega postopka v zvezi s kaznivim dejanjem.

POGLAVJE 4

PODPORA ŽRTVAM

Člen 27

Strokovna podpora žrtvam

1. Države članice zagotovijo, da so žrtvam nasilnih dejanj, ki jih zajema ta direktiva, na voljo strokovne podporne storitve iz člena 9(3) Direktive 2012/29/EU. V okviru strokovnih podpornih storitev se zagotavljajo:
 - (a) nasveti in informacije o vseh relevantnih pravnih ali praktičnih zadevah, ki izhajajo iz kaznivega dejanja, vključno z dostopom do nastanitve, izobraževanja, usposabljanja in pomoči pri ohranitvi ali iskanju zaposlitve;
 - (b) napotitev na sodnomedicinske preiskave;
 - (c) podpora žrtvam kibernetnega nasilja, vključno s svetovanjem o pravnih sredstvih in drugih načinih za odstranitev spletnih vsebin, povezanih s kaznivim dejanjem.
2. Strokovna podpora iz odstavka 1 se ponudi osebno in je zlahka dostopna, tudi na spletu ali z uporabo drugih ustreznih sredstev, kot so informacijske in komunikacijske tehnologije, ter je prilagojena potrebam žrtev nasilja nad ženskami in nasilja v družini.
3. Države članice zagotovijo zadostne človeške in finančne vire za zagotavljanje storitev iz odstavka 1, zlasti tistih iz točke (c) navedenega odstavka, tudi kadar take storitve zagotavljajo nevladne organizacije.
4. Države članice poskrbijo, da se storitve za zaščito in strokovno podporo, ki so potrebne za celovito obravnavo raznolikih potreb žrtev, zagotavljajo na istem mestu ali pa se usklajujejo prek osrednje kontaktne točke ali prek spletnega dostopa do takih storitev po načelu „vse na enem mestu“. Takšno kombinirano ponujanje storitev vključuje vsaj takojšnjo najnujnejšo zdravstveno oskrbo in socialne storitve, psihosocialno podporo ter pravne storitve in storitve policije.
5. Države članice izdajo smernice in protokole za zdravstvene in socialne delavce o prepoznavanju žrtev vseh oblik nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o zagotavljanju ustrezne podpore tem žrtvam, vključno z njihovo napotitvijo na ustrezne podporne storitve. V takih smernicah in protokolih je navedeno tudi, kako obravnavati posebne potrebe žrtev, ki so zaradi diskriminacije zaradi kombinacije

spola in drugih razlogov za diskriminacijo izpostavljene večjemu tveganju za tako nasilje.

6. Države članice zagotovijo, da so strokovne podporne službe v času kriz, kot so zdravstvene krize ali druge izredne razmere, še naprej v celoti operativne za žrtve nasilja nad ženskami in nasilja v družini.
7. Države članice zagotovijo, da so strokovne podporne storitve žrtvam nasilja na voljo pred in med kazenskim postopkom ter ustrezno obdobje po njem.

Člen 28

Strokovna podpora za žrtve spolnega nasilja

1. Države članice zagotovijo ustrezno opremljene in zlahka dostopne krizne centre za žrtve posilstva ali napotitvene centre za žrtve spolnega nasilja, da se zagotovi učinkovita podpora žrtvam spolnega nasilja, vključno s pomočjo pri zavarovanju in dokumentiranju dokazov. Ti centri izvajajo medicinske preglede in sodnomedicinske preiskave ter ponujajo pomoč ob travmi in psihološko svetovanje, ki se zagotavljajo po storitvi kaznivega dejanja in tako dolgo, kot je potrebno. Če je žrtev otrok, se take storitve zagotovijo na otroku prijazen način.
2. Storitve iz odstavka 1 so na voljo brezplačno in so dostopne vsak dan v tednu. Lahko se zagotavljajo v okviru storitev iz člena 27.
3. Države članice zagotovijo zadostno geografsko porazdelitev in zadostne zmogljivosti teh storitev na vsem svojem ozemlju.
4. Za zagotavljanje podpore žrtvam spolnega nasilja se uporablja člen 27(3) in (6).

Člen 29

Strokovna podpora za žrtve pohabljenja ženskega spolovila

1. Države članice poskrbijo za učinkovito in starosti primerno podporo žrtvam pohabljenja ženskega spolovila, vključno z ginekološko, seksološko, psihološko in posttravmatsko oskrbo in svetovanjem, ki so prilagojeni posebnim potrebam teh žrtev ter se zagotavljajo po storitvi kaznivega dejanja in tako dolgo, kot je potrebno. To vključuje tudi zagotavljanje informacij o enotah v javnih bolnišnicah, ki izvajajo operativno rekonstrukcijo klitorisa. Tako podporo lahko zagotovijo napotitveni centri iz člena 28 ali kateri koli namenski zdravstveni center.
2. Za zagotavljanje podpore žrtvam pohabljenja ženskega spolovila se uporabljata člen 27(3) in (6) ter člen 28(2).

Člen 30

Strokovna podpora za žrtve spolnega nadlegovanja pri delu

Države članice zagotovijo, da so v primerih spolnega nadlegovanja pri delu žrtvam in delodajalcem na voljo zunanje svetovalne storitve. Te storitve vključujejo svetovanje o ustreznem obravnavanju takih primerov na delovnem mestu, o pravnih sredstvih, ki so na voljo delodajalcu za odstranitev storilca z delovnega mesta, ter o zgodnjem pravem postopku, če žrtev to želi.

Člen 31

Telefonske številke za pomoč žrtvam

1. Države članice vzpostavijo brezplačne telefonske številke, ki delujejo na celotnem območju države ter 24 ur na dan in 7 dni v tednu zagotavljajo svetovanje žrtvam nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Svetovanje je zaupno ali pa ustrezno upošteva anonimnost žrtev. Države članice poskrbijo, da se takšne storitve zagotavljajo tudi z drugimi informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami, vključno s spletnimi aplikacijami.
2. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo dostopnost storitev iz odstavka 1 za končne uporabnike z invalidnostmi, vključno z zagotavljanjem podpore v lahko razumljivem jeziku. Te storitve so dostopne v skladu z zahtevami glede dostopnosti za elektronske komunikacijske storitve iz Priloge I k Direktivi (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸.
3. Za zagotavljanje storitev telefonskih številk za pomoč in storitev podpore z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami v skladu s tem členom se uporablja člen 27(3) in (6).
4. [Države članice zagotovijo, da se storitve iz odstavka 1 za žrtve nasilja nad ženskami zagotavljajo pod enotno številko na ravni EU „116 016“ ter da so končni uporabniki ustrezno obveščeni o obstoju in uporabi te številke.]

Člen 32

Zatočišča in druga začasna nastanitev

1. Zatočišča in druga ustrezna začasna nastanitev iz člena 9(3), točka (a), Direktive 2012/29/EU upoštevajo posebne potrebe žensk, ki so žrtve nasilja v družini in spolnega nasilja. Pomagajo jim pri okrevanju ter v ta namen zagotavljajo ustrezne in primerne življenjske razmere z namenom vrnitve žrtev v samostojno življenje.
2. Zatočišča in druga ustrezna začasna nastanitev so ustrezno opremljeni za posebne potrebe otrok, vključno z otroškimi žrtvami.
3. Zatočišča in druga ustrezna začasna nastanitev so žrtvam na voljo ne glede na njihovo narodnost, državljanstvo, prebivališče ali status prebivanja.
4. Za zatočišča in drugo ustrezno začasno nastanitev se uporablja člen 27(3) in (6).

Člen 33

Podpora za otroške žrtve

1. Države članice poskrbijo, da se otrokom zagotovi ustrezna posebna podpora takoj, ko imajo pristojni organi utemeljene razloge za domnevo, da so bili otroci morda žrtve

¹⁸ Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve ([UL L 151, 7.6.2019, str. 70](#)).

nasilja nad ženskami ali nasilja v družini ali pa so bili priča takemu nasilju. Podpora otrokom je specializirana in prilagojena starosti otroka ter upošteva otrokovo korist.

2. Otroškim žrtvam se zagotovijo starosti primerna zdravstvena oskrba, čustvena, psihosocialna, psihološka in izobraževalna podpora ter kakršna koli druga ustrezna podpora, prilagojena zlasti okoliščinam nasilja v družini.
3. Kadar je treba zagotoviti začasno nastanitev, se otroci prednostno namestijo skupaj z drugimi družinskimi člani, zlasti z nenasilnim staršem, v stalne ali začasne bivanjske prostore, ki so opremljeni s podpornimi storitvami. Namestitev v zatočišča se izvede kot skrajna možnost.

Člen 34

Varnost otrok

Države članice vzpostavijo in vzdržujejo varne prostore, ki omogočajo varen stik med otrokom in imetnikom starševske odgovornosti, ki je storilec ali osumljenec kaznivega dejanja nasilja nad ženskami ali nasilja v družini, če ima slednji pravico do stikov. Države članice po potrebi zagotovijo nadzor, ki ga izvajajo usposobljeni strokovni delavci, ob upoštevanju otrokove koristi.

Člen 35

Ciljno usmerjena podpora za žrtve s posebnimi potrebami in skupine z večjim tveganjem

1. Države članice zagotovijo posebno podporo žrtvam, ki so izpostavljene večjemu tveganju za nasilje nad ženskami ali nasilje v družini, kot so ženske z invalidnostmi, ženske na podeželju, ženske z izvedeno pravico do prebivanja, priseljenke brez dokumentov, prosilke za mednarodno zaščito, ženske, ki bežijo pred oboroženimi spopadi, brezdomne ženske, ženske z manjšinskim rasnim ali etničnim ozadjem, spolne delavke, ženske v pridržanju ali starejše ženske.
2. Podporne storitve iz členov 27 do 32 razpolagajo z zadostnimi zmogljivostmi za nastanitev žrtev z invalidnostmi ob upoštevanju njihovih posebnih potreb, vključno z osebno pomočjo.
3. Podporne storitve so na voljo državljanom tretjih držav, ki so žrtve nasilja nad ženskami in nasilja v družini, tudi prosilcem za mednarodno zaščito, osebam brez dokumentov in pridržanim osebam v postopku vračanja. Države članice zagotovijo, da se žrtve, ki za to zaprosijo, namestijo ločeno od oseb drugega spola v centrih za pridržanje za državljane tretjih držav, ki so v postopku vračanja, ali se namestijo ločeno v sprejemnih centrih za prosilce za mednarodno zaščito.
4. Države članice zagotovijo, da lahko posamezniki primere nasilja nad ženskami ali nasilja v družini v sprejemnih centrih in centrih za pridržanje prijavijo ustreznemu osebju ter da so vzpostavljeni protokoli za ustrezno in hitro obravnavo takih prijav v skladu z zahtevami iz členov 18, 19 in 20.

POGLAVJE 5

PREPREČEVANJE

Člen 36

Preventivni ukrepi

1. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečevanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini.
2. Preventivni ukrepi vključujejo kampanje ozaveščanja ter raziskovalne in izobraževalne programe, ki so po potrebi pripravljene v sodelovanju z ustreznimi organizacijami civilne družbe, socialnimi partnerji, prizadetimi skupnostmi in drugimi deležniki.
3. Države članice dajo širši javnosti na voljo informacije o preventivnih ukrepih, pravicah žrtev, dostopu do sodnega varstva in odvetnika ter razpoložljivih zaščitnih in podpornih ukrepih.
4. Za skupine z večjim tveganjem se izvajajo ciljno usmerjeni ukrepi, vključno za otroke, pri katerih so prilagojeni njihovi starosti in zrelosti, ter za osebe z invalidnostmi, pri katerih se upoštevajo jezikovne ovire ter različne ravni pismenosti in sposobnosti. Informacije za otroke so formulirane na otrokom prijazen način.
5. Namen preventivnih ukrepov je zlasti ovreči škodljive spolne stereotipe, spodbujati enakost žensk in moških ter spodbujati vse, tudi moške in dečke, da dajejo pozitiven zgled in s tem podpirajo ustrezne spremembe vedenja v družbi kot celoti v skladu s cilji te direktive.
6. S preventivnimi ukrepi se razvija in/ali povečuje ozaveščenost o škodljivosti prakse pohabljanja ženskih spolovil.
7. Preventivni ukrepi posebej obravnavajo tudi kibernetško nasilje. Države članice zlasti zagotovijo, da izobraževalni ukrepi vključujejo razvoj veščin digitalne pismenosti, vključno s kritično interakcijo z digitalnim svetom, da se uporabnikom omogoči prepoznavanje primerov kibernetškega nasilja in ustrezno odzivanje nanje, iskanje podpore in preprečevanje izvajanja takega nasilja. Države članice pri razvoju in izvajanju ukrepov za boj proti kibernetškemu nasilju spodbujajo multidisciplinarno sodelovanje ter vključijo deležnike, vključno s ponudniki posredniških storitev in pristojnimi organi.
8. Države članice zagotovijo, da se spolno nadlegovanje pri delu obravnava v ustreznih nacionalnih politikah. V teh nacionalnih politikah se opredelijo in določijo ciljno usmerjeni ukrepi iz odstavka 2 za sektorje, v katerih so delavci najbolj izpostavljeni.

Člen 37

Usposabljanje in obveščanje strokovnih delavcev

1. Države članice zagotovijo, da se strokovni delavci, ki bodo verjetno prišli v stik z žrtvami, vključno z organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, sodnim osebjem, sodniki in tožilci, odvetniki, izvajalci podpornih storitev za žrtve in storitev obnavljalne pravičnosti, zdravstvenimi delavci, socialnimi službami, izobraževalnim in drugim ustreznim osebjem, udeležijo tako splošnega kot strokovnega usposabljanja in prejmejo ciljno usmerjene informacije na ravni, ki je

ustrezna z vidika njihovih stikov z žrtvami, da lahko prepoznajo, preprečijo primere nasilja nad ženskami ali nasilja v družini in se nanje odzovejo ter da žrtve obravnavajo na način, ki upošteva vidike travme in spola ter potrebe otrok.

2. Ustrezni zdravstveni delavci, vključno s pediatri in bobicami, se udeležijo ciljno usmerjenega usposabljanja za prepoznavanje fizičnih, psihičnih in spolnih posledic pohabljenja ženskega spolovila ter obravnavo žrtev te prakse na način, ki upošteva kulturne vidike.
3. Osebe z nadzornimi funkcijami na delovnem mestu v javnem in zasebnem sektorju so deležne usposabljanja o tem, kako prepoznati, preprečiti in se odzvati na spolno nadlegovanje pri delu, vključno z oceno tveganj za varnost in zdravje pri delu, da se zagotovita podpora žrtvam takega nadlegovanja in ustrezen odziv. Te osebe in delodajalci prejmejo informacije o učinkih nasilja nad ženskami in nasilja v družini na delo ter o tveganju takega nasilja s strani tretjih oseb.
4. Dejavnosti usposabljanja iz odstavkov 1 in 2 vključujejo usposabljanje za usklajeno sodelovanje vseh ustreznih akterjev, da se omogočijo celoviti in ustrezni napotitveni postopki v primerih nasilja nad ženskami ali nasilja v družini.
5. Brez vplivanja na svobodo in pluralnost medijev države članice spodbujajo in podpirajo dejavnosti usposabljanja medijev, ki jih organizacije medijskih delavcev, samoregulativni organi medijev in predstavniki industrije ali druge ustrezne neodvisne organizacije razvijajo za boj proti stereotipnemu prikazovanju žensk in moških, seksističnim podobam žensk in obtoževanju žrtev v medijih, da bi zmanjšali tveganje nasilja nad ženskami ali nasilja v družini.
6. Države članice zagotovijo, da so organi, ki so pristojni za prejemanje naznanitev s strani žrtev kaznivih dejanj, ustrezno usposobljeni za olajšanje naznanitve takih kaznivih dejanj in za pomoč pri naznanitvi.
7. Dejavnosti usposabljanja iz odstavkov 1 in 2, tudi o kibernetnem nasilju, so redne in obvezne ter upoštevajo posebne značilnosti nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Take dejavnosti usposabljanja vključujejo usposabljanje o tem, kako prepoznati in obravnavati posebne potrebe po zaščiti in podpori žrtev, ki se soočajo z večjim tveganjem nasilja, ker doživljajo diskriminacijo zaradi kombinacije spola in drugih razlogov.
8. Ukrepi iz odstavkov 1 do 6 se izvajajo brez poseganja v neodvisnost sodstva, samoorganizacijo reguliranih poklicev in razlike v organizaciji sodstva v Uniji.

Člen 38

Intervencijski programi

1. Države članice s potrebnimi ukrepi zagotovijo vzpostavitev ciljno usmerjenih in učinkovitih intervencijskih programov, ki so namenjeni preprečevanju in zmanjšanju tveganja storitve kaznivih dejanj nasilja nad ženskami ali nasilja v družini ali ponovitve takih kaznivih dejanj.
2. Intervencijskih programov se lahko udeležijo tudi osebe, ki se bojijo, da bi lahko storile katero od kaznivih dejanj nasilja nad ženskami ali nasilja v družini.

POGLAVJE 6

USKLAJEVANJE IN SODELOVANJE

Člen 39

Usklajene politike in usklajevalni organ

1. Države članice sprejmejo in izvajajo učinkovite, celovite in usklajene politike, ki se izvajajo na celotnem območju države in zajemajo vse relevantne ukrepe za preprečevanje vseh oblik nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter boj proti njim.
2. Države članice imenujejo ali ustanovijo uraden organ, ki je odgovoren za usklajevanje, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje politik ter ukrepov za preprečevanje vseh oblik nasilja, zajetih s to direktivo, in boj proti njim.
3. Ta organ usklajuje zbiranje podatkov v skladu s členom 44, jih analizira in razširja rezultate.
4. Odgovoren je za usklajevanje politik na centralni, regionalni in lokalni ravni.

Člen 40

Usklajevanje in sodelovanje vseh ustreznih akterjev

1. Države članice vzpostavijo ustrezne mehanizme, da se na nacionalni ravni zagotovi učinkovito usklajevanje in sodelovanje ustreznih organov, agencij in teles, vključno z lokalnimi in regionalnimi organi, organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, sodstvom, državnim tožilstvom, podpornimi službami ter nevladnimi organizacijami, socialnimi službami, vključno z organi za zaščito ali socialno varstvo otrok, izvajalci izobraževanja in zdravstvenega varstva, socialnimi partnerji, brez poseganja v njihovo avtonomijo, ter drugimi ustreznimi organizacijami in subjekti.
2. Taki mehanizmi se navezujejo zlasti na individualne ocene na podlagi členov 18 in 19, izvajanje zaščitnih in podpornih ukrepov na podlagi člena 21 in poglavja 4, smernice za organe pregona in sodne organe na podlagi člena 23 ter usposabljanje strokovnih delavcev iz člena 37.

Člen 41

Sodelovanje z nevladnimi organizacijami

Države članice sodelujejo z organizacijami civilne družbe, vključno z nevladnimi organizacijami, ki delajo z žrtvami nasilja nad ženskami in nasilja v družini, ter se z njimi posvetujejo, zlasti glede zagotavljanja podpore žrtvam, pobud za oblikovanje politik, kampanj za informiranje in ozaveščanje, raziskovalnih in izobraževalnih programov ter usposabljanj, pa tudi glede spremljanja in ocenjevanja učinka ukrepov za podporo in zaščito žrtev.

Člen 42

Sodelovanje med ponudniki posredniških storitev

Države članice spodbujajo ponudnike posredniških storitev k sprejemanju samoregulativnih ukrepov v zvezi s to direktivo, zlasti da bi okrepili notranje mehanizme za obravnavo spletnih vsebin iz člena 25(1) in izboljšali usposabljanje svojih pristojnih zaposlenih o preprečevanju kaznivih dejanj iz navedenega člena ter pomoči in podpori žrtvam teh kaznivih dejanj.

Člen 43

Sodelovanje na ravni Unije

Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za olajšanje medsebojnega sodelovanja, da bi izboljšale izvajanje te direktive. Tovrstno sodelovanje je namenjeno najmanj:

- (a) izmenjavi dobrih praks in medsebojnemu posvetovanju v posameznih primerih, tudi prek Eurojusta in Evropske pravosodne mreže v kazenskih zadevah;
- (b) izmenjavi informacij in dobrih praks z ustreznimi agencijami Unije;
- (c) zagotavljanju pomoči mrežam Unije, dejavnih v zadevah, ki so neposredno povezane z nasiljem nad ženskami in nasiljem v družini.

Člen 44

Zbiranje podatkov in raziskave

1. Države članice imajo vzpostavljen sistem za zbiranje, razvoj, pripravo in razširjanje statističnih podatkov o nasilju nad ženskami ali nasilju v družini, vključno z oblikami nasilja iz členov 5 do 10.
2. Ti vključujejo naslednje podatke, razčlenjene po spolu, starosti žrtve in storilca kaznivega dejanja, razmerju med žrtvijo in storilcem kaznivega dejanja ter vrsti kaznivega dejanja:
 - (a) število žrtev, ki so v zadnjih 12 mesecih, zadnjih petih letih in v življenju doživele nasilje nad ženskami ali nasilje v družini;
 - (b) letno število takih žrtev, naznanjenih kaznivih dejanj ter oseb, ki so bile kazensko preganjane in obsojene zaradi takih oblik nasilja, glede na podatke, ki jih pridobijo iz nacionalnih upravnih virov.
3. Države članice vsakih pet let izvedejo populacijsko raziskavo z uporabo usklajene metodologije Komisije (Eurostata), da bi zbrale podatke iz odstavka 2, točka (a), ter na tej podlagi ocenile razširjenost in trende vseh oblik nasilja, ki jih zajema ta direktiva.

Države članice te podatke posredujejo Komisiji (Eurostatu) najpozneje [3 leta po začetku veljavnosti te direktive].
4. Za zagotovitev primerljivosti upravnih podatkov po vsej Uniji države članice zbirajo upravne podatke na podlagi skupnih razčlenitev, ki se razvijejo v sodelovanju z Evropskim inštitutom za enakost spolov in po metodologiji, ki jo je ta razvil v skladu z odstavkom 5. Te podatke vsako leto posredujejo Evropskemu inštitutu za enakost spolov. Posredovani podatki ne vključujejo osebnih podatkov.
5. Evropski inštitut za enakost spolov podpira države članice pri zbiranju podatkov iz odstavka 2, točka (b), vključno z določitvijo skupnih standardov za enote štetja, pravila štetja, skupne razčlenitve, oblike poročanja in klasifikacijo kaznivih dejanj.

6. Države članice dajo zbrane statistične podatke na voljo javnosti. Statistike ne vsebujejo osebnih podatkov.
7. Države članice podpirajo raziskave o temeljnih vzrokih, učinkih, pojavnosti in stopnjah obsodb za vse oblike nasilja, ki jih zajema ta direktiva.

POGLAVJE 7

KONČNE DOLOČBE

Člen 45

Sprememba Direktive 2011/93/EU

V členu 3 Direktive 2011/93/EU se dodajo naslednji odstavki:

- „7. Države članice zagotovijo, da je za naslednje naklepno dejanje najvišja zagrožena kazen najmanj 12 let zapora:
 - (a) sodelovanje z otrokom, ki še ni dosegel starosti, ko lahko pristane na spolnost, v kakršnem koli dejanju, pri katerem pride do vaginalne, analne ali oralne penetracije spolne narave s katerim koli delom telesa ali predmetom;
 - (b) povzročitev, da otrok, ki še ni dosegel starosti, ko lahko pristane na spolnost, sodeluje z drugo osebo v kakršnem koli dejanju, pri katerem pride do vaginalne, analne ali oralne penetracije spolne narave s katerim koli delom telesa ali predmetom.
8. Če je otrok že dosegel starosti, ko lahko pristane na spolnost, in ne privoli v dejanje, države članice zagotovijo, da je za ravnanje iz odstavka 7 najvišja zagrožena kazen najmanj deset let zapora.
9. Za namene odstavka 8 države članice zagotovijo, da se dejanje brez privolitve razume kot dejanje, ki se stori, ne da bi otrok vanj hote privolil, ali dejanje, pri katerem otrok ni sposoben svobodne volje zaradi prisotnosti okoliščin iz odstavka 5, vključno z otrokovim fizičnim ali duševnim stanjem, kot so nezavest, zastrupitev, spanje, bolezen ali telesna poškodba.

Privolitev se lahko prekliče v katerem koli trenutku dejanja. Odsotnosti privolitve ni mogoče ovreči izključno z molkom otroka, njegovim verbalnim ali fizičnim neupiranjem ali preteklim spolnim vedenjem.“

Člen 46

Raven varstva

Ta direktiva določa minimalna pravila. Države članice lahko uvedejo ali ohranijo določbe z višjimi standardi, vključno s tistimi, ki žrtvam zagotavljajo višjo raven zaščite in podpore.

Člen 47
Poročanje

1. Države članice najpozneje do [*sedem let po začetku veljavnosti te direktive*] Komisiji sporočijo vse relevantne informacije v zvezi z uporabo te direktive, ki jih Komisija potrebuje za pripravo poročila o uporabi te direktive.
2. Komisija na podlagi informacij, ki jih države članice zagotovijo v skladu z odstavkom 1, Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem pregleda uporabo te direktive.

Člen 48
Razmerje do drugih aktov Unije

1. Ta direktiva ne vpliva na uporabo naslednjih pravnih aktov:
 - (a) Direktive 2011/36/EU;
 - (b) Direktive 2011/93/EU;
 - (c) Direktive 2011/99/EU;
 - (d) Direktive 2012/29/EU;
 - (e) Uredbe (EU) št. 606/2013;
 - (f) [Uredbe (EU) .../... o enotnem trgu digitalnih storitev].
2. Posebni preventivni ukrepi ter zaščitni in podporni ukrepi za žrtve v skladu s to direktivo se uporabljajo poleg ukrepov iz direktiv 2011/36/EU, 2011/93/EU in 2012/29/EU.

Člen 49
Klavzula o prepovedi zniževanja standardov

Nobena določba te direktive se ne razlaga tako, da znižuje pravice in procesna jamstva, določene z zakonodajo katere koli države članice, ki zagotavlja višjo raven varstva, ali da jih omejuje ali od njih odstopa. Države članice višje ravni varstva, ki je bila zagotovljena ob začetku veljavnosti te direktive, ne smejo znižati.

Člen 50
Prenos

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do [*dve leti po začetku veljavnosti*]. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
2. Države članice sporočijo Komisiji besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 51
Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 52
Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Strasbourgu,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

1.2. Zadevna področja

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

1.4.2. Specifični cilji

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

1.5.2. Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.

1.5.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

1.5.4. Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

1.5.5. Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

1.7. Načrtovani načini upravljanja

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

2.2.3. Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

3.2. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

3.2.2. Ocenjene realizacije, financirane z odobritvami za poslovanje

3.2.3. Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini

1.2. Zadevna področja

Področje: pravosodje in notranje zadeve

Dejavnost: enakost

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

Nov ukrep

Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa⁵³

Podaljšanje obstoječega ukrepa

Združitev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

Predlog direktive bo vse države članice zavezal k zbiranju upravnih podatkov o nasilju nad ženskami in nasilju v družini (letno število žensk, ki so žrtve nasilja nad ženskami žrtev nasilja v družini, prijavljenih kaznivih dejanj, oseb, ki so bile preganjane, in oseb, obsojenih zaradi katere koli oblike nasilja nad ženskami ali nasilja v družini) na podlagi skupnih razčlenitev po spolu, starosti žrtve in storilca kaznivega dejanja, razmerju med žrtvijo in storilcem kaznivega dejanja, vrsti kaznivega dejanja in drugih ustreznih spremenljivkah.

Za nalogo zbiranja podatkov se bo razvila skupna metodologija, podporo pa bo zagotovil Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE), ki bo podatke zbiral vsako leto (glej točko 1.4.2). Z nalogo zbiranja upravnih podatkov se bodo razširile dejavnosti zbiranja podatkov, ki jih EIGE že izvaja z nekaterimi državami članicami na prostovoljni osnovi (glej 1.5.2). Ta razširitev bo EU omogočila, da zagotovi primerljivost nacionalnih podatkov, spremlja izvajanje direktive ter pridobi celovite statistične podatke o razširjenosti nasilja nad ženskami in nasilja v družini.

1.4.2. Specifični cilji

Na podlagi predloga bo Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE) zadolžen za:

1) razvoj skupnih razčlenitev in metodologije v sodelovanju z državami članicami, da se zagotovi primerljivost upravnih podatkov po vsej Uniji;

2) podporo državam članicam pri zbiranju podatkov z določitvijo skupnih standardov za enote štetja, pravila štetja, skupne razčlenitve, oblike poročanja in klasifikacijo kaznivih dejanj. To lahko vključuje spodbujanje sodelovanja in izmenjave praks.

⁵³ Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

1.4.3. *Pričakovani rezultati in posledice*

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Predlog naj bi povečal učinkovitost zbiranja primerljivih upravnih podatkov po vsej Uniji o vseh oblikah nasilja nad ženskami in nasilja v družini.

EIGE od leta 2012 podpira države članice pri krepitvi njihovih postopkov zbiranja upravnih podatkov in razvoju statistik o različnih oblikah nasilja nad ženskami. Analiza podatkov, ki so na voljo v državah članicah, je razkrila izzive pri zbiranju podatkov, ki izhajajo iz pravnega okvira, institucionalne prakse in velikih tehničnih omejitev.

Po vsej EU ni sistematične in standardizirane metode zbiranja podatkov o dejanjih nasilja nad ženskami in nasilja v družini, zlasti v zvezi z vrstami zajetih kaznivih dejanj ter razmerjem med žrtvijo in storilcem. Med državami članicami obstajajo velike razlike glede metod, ki jih uporabljajo za zbiranje podatkov, kakovosti zbranih podatkov in načina njihove hrambe, izmenjave med ustreznimi organi na nacionalni ravni (organi pregona, sodnimi organi, zdravstvenimi in socialnimi službami itd.) in na mednarodni ravni ter javnega dostopa. Razlike v praksi in pomanjkanje načel obveznega evidentiranja ovirajo metodično beleženje podatkov o žrtvah in storilcih, zlasti v zvezi z njihovim spolom in razmerjem med njimi. Zato razpoložljivi podatki še zdaleč niso popolni in primerljivi, kar spodkopava prizadevanja za analizo trendov kaznivih dejanj in oceno učinkovitosti sprejetih ukrepov.

Povečanje učinkovitosti postopkov zbiranja primerljivih upravnih podatkov ima izreden potencial za rešitev sedanje težave pomanjkanja dokazov o razširjenosti nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Trenutno EU v indeksu enakosti spolov nima ocene za področje nasilja, saj ni primerljivih podatkov na ravni EU. Zato se nasilje nad ženskami, ki je ena glavnih oblik diskriminacije zaradi spola, v okviru indeksa enakosti spolov obravnava le kot dodatno področje. Zbiranje primerljivih upravnih podatkov po vsej EU lahko omogoči sistematično merjenje nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter njunih različnih učinkov na življenje žrtev. Države članice bodo lahko samo z zbiranjem kvantitativnih in kvalitativnih podatkov o motivih, oblikah in učinkih nasilja nad ženskami oblikovale popolnoma učinkovite ukrepe za zaščito in podporo žrtvam. Boljše varstvo temeljnih pravic žrtev nasilja je zato v središču teh prizadevanj, največje koristi od tega pomembnega izboljšanja na ravni EU pa bodo imele žrtve.

1.4.4. *Kazalniki smotrnosti*

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

1. Razvoj/uporaba skupnih razčlenitev in metodologije za zagotovitev primerljivosti upravnih podatkov po vsej Uniji, ki jih je treba razviti v sodelovanju z državami članicami

2. Vzpostavitev orodja za zbiranje podatkov in njegove uporabe s spremljajočimi smernicami, ki jih izda EIGE in odobrijo države članice ob popolni skladnosti z Direktivo

3. Razvoj smernic za usklajitev in standardizacijo statistike o kaznivih dejanjih v zvezi z nasiljem nad ženskami in nasiljem v družini v sodelovanju z ustreznimi deležniki, kot sta Eurostat in UNODC

4. Število držav članic, ki bodo deležne podpore pri zbiranju podatkov z določitvijo skupnih standardov za enote štetja, pravila štetja, skupne razčlenitve, oblike poročanja in klasifikacijo kaznivih dejanj
5. Število držav članic, ki lahko vsako leto sporočijo podatke o vseh oblikah nasilja, zajetih z Direktivo (razpoložljivost podatkov)
6. Število držav članic, ki lahko vsako leto sporočajo podatke v skladu z vsemi zahtevami glede zagotavljanja podatkov iz Direktive (primerljivost podatkov)
7. Število držav članic, ki vsako leto izpolnjujejo standarde Evropske unije za sporočanje statističnih metapodatkov
8. Število obiskov podatkovnega portala

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

Glavne zahteve za obdobje po začetku veljavnosti predloga so:

- vzpostavljene zmogljivosti EIGE (zagotovljeni človeški in finančni viri) leta 2025/2026⁵⁴,
- vzpostavitev usklajevalnega sistema za zbiranje podatkov na ravni EU (EIGE kot usklajevalni organ, mreža raziskovalcev in ponudnikov podatkov na ravni držav članic) v obdobju 2025–2026,
- zbiranje zahtev in začetek javnega naročanja s strani EIGE leta 2025/2026,
- dogovorjeni standardni operativni postopki za upravljanje podatkov, vključno z zbiranjem, vnosom in potrjevanjem podatkov, v podporo standardizaciji upravnih podatkov s področja nasilja nad ženskami v obdobju 2025–2026,
- zasnovano in preskušeno orodje za zbiranje podatkov, ki ga gosti primerna spletna platforma, ki jo vzpostavi in upravlja EIGE, leta 2026,
- spletna platforma za posredovanje podatkov z varnim prenosom podatkov leta 2027,
- vzdrževanje in odpravljanje težav spletne platforme od leta 2027 naprej,
- redno objavljanje in razširjanje zbranih statističnih podatkov prek zbirke statističnih podatkov o spolu EIGE, od leta 2027.

1.5.2. *Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.*

Obveznost zbiranja upravnih podatkov je edini način, da se omogoči standardizirano zbiranje upravnih podatkov po vsej EU. Ker države članice za zbiranje upravnih podatkov na tem področju politike trenutno uporabljajo različne metodologije, je razpoložljivost primerljivih podatkov v Evropi omejena.

⁵⁴

Predvideno leto začetka veljavnosti obveznosti. Odvisno od natančnega leta bo morda treba prilagoditi informacije iz ocene finančnih posledic zakonodajnega predloga, ki se nanašajo na nadaljnja leta.

Sodelovanje EIGE je najbolj izvedljiv način za strukturiranje zbiranja podatkov, saj ta naloga temelji na delu, ki ga EIGE že opravlja z omejenim številom držav članic in podatkov na prostovoljni osnovi. Predlog razširja nalogo iz člena 3(1)(a) in (b) ustanovne uredbe EIGE (Uredba (ES) št. 1922/2006), v skladu s katero EIGE „zbira, analizira in razširja ustrezne objektivne, primerljive in zanesljive podatke o enakosti spolov, vključno z rezultati raziskav in najboljših praks, ki mu jih sporočijo države članice“ ter „razvija metode za izboljšanje objektivnosti, primerljivosti in zanesljivosti podatkov na evropski ravni z oblikovanjem meril, ki bodo povečala doslednost informacij, ter pri zbiranju podatkov upošteva enakost spolov“. Obstoječe zbiranje podatkov bo na podlagi predloga postalo obvezno in redno, njegovo področje uporabe pa se bo razširilo na vse države članice.

Razširjena naloga bi bila v celoti usklajena s pravili in politikami Eurostata: izboljšanje sistemov zbiranja upravnih podatkov je v skladu s strategijo Evropske unije za posodobitev socialnih statistik, in sicer s preoblikovanjem metode priprave, pri kateri se statistika pripravlja v okviru integriranega modela.

Zbiranje podatkov je ključno za spremljanje prihodnjega izvajanja direktive in naj bi potekalo v rednih časovnih presledkih po začetku njene veljavnosti. Deležniki, dejavni na področju zbiranja podatkov (Svet Evrope, Agencija Evropske unije za temeljne pravice, tudi Evropski parlament), odločno pozivajo Komisijo, naj omogoči pridobivanje zanesljivejših podatkov o tej temi na ta način.

1.5.3. *Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti*

Čeprav je delo, ki ga je EIGE skupaj z nekaterimi državami članicami na prostovoljni osnovi opravil od leta 2017, doslej morda imelo omejen učinek na nacionalne sisteme evidentiranja podatkov, je prineslo nekaj znatnih izboljšav. Delo na ocenjevanju statističnih zmogljivosti držav članic za zagotavljanje podatkov o treh glavnih oblikah nasilja nad ženskami (nasilje v družini, posilstvo in feminicid) je zlasti omogočilo:

- večjo ozaveščenost o pomenu zbiranja in analiziranja podatkov o teh oblikah nasilja,
- izboljšanje zbiranja in analize podatkov v nekaterih državah članicah (DE, EL),
- razvoj novih podatkovnih zbirk, namenjenih zbiranju specifičnih podatkov o nasilju v družini in povezovanju različnih sistemov (zbiranje upravnih podatkov tožilstva, sodstva, policije), ki trenutno zagotavljajo razdrobljeno sliko. To je omogočilo vzpostavitev integriranih sistemov v nekaterih državah članicah (PT, EL).

Pri sedanjem delu na prostovoljni osnovi so bile poudarjene tudi naslednje potrebe in ključna področja, na katerih so potrebne izboljšave:

- potreba po izmenjavi dobrih praks in razpravah z nacionalnimi ponudniki podatkov, da se izboljšajo njihovi sistemi zbiranja podatkov,
- potreba po sodelovanju z drugimi organi, organizacijami in uradi, kot so Eurostat, Svet Evrope (GREVIO), Urad Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC), za usklajevanje zahtev glede zbiranja podatkov,
- pomen jasnih opredelitev in konceptov, ki niso spolno pristranski, za osvetlitev oblik tovrstnega nasilja, ki so še vedno nevidne, premalo prijavljane in nezadostno zabeležene,

- potreba po krepitvi zmogljivosti in usposabljanju za nacionalne ponudnike podatkov,
- pomen zbiranja podatkov za natančno oceno tveganj ponovne viktimizacije in za razvoj boljših preventivnih ukrepov.

1.5.4. Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

Zbiranje upravnih podatkov o nasilju nad ženskami in nasilju v družini je ključni del oblikovanja območja svobode, varnosti in pravice ter bistveni vidik strategije za enakost spolov za obdobje 2020–2025. Omogoča spremljanje razširjenosti kaznivih dejanj, ki pomenijo nasilje nad ženskami ali nasilje v družini, po vsej Uniji. Ustvarja novo védenje o razsežnosti problema ter omogoča spremljanje trendov in oblikovanje politik za učinkovito ukrepanje proti tovrstnemu nasilju.

Ta cilj je izrecno naveden v strategiji EU za enakost spolov, strategiji EU o otrokovih pravicah (2021–2024), strategiji EU o pravicah žrtev (2020–2025), strategiji za enakost LGBTIQ oseb (2020–2025), strategiji o pravicah invalidov (2021–2030) in akcijskem načrtu za evropski steber socialnih pravic. V akcijskem načrtu za enakost spolov III je boj proti nasilju zaradi spola tudi ena od prednostnih nalog zunanjega delovanja Unije. Ta predlog je vključen v delovni program Komisije za leto 2021 in ima pomembno mesto v političnih usmeritvah ter govorih predsednice Komisije o stanju v Uniji iz let 2021 in 2022.

1.5.5. Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

Stroški v zvezi z razvojem skupnega okvira za zbiranje upravnih podatkov bi se morali kriti iz proračuna Unije in bi se morali odražati v proračunu zadevnega inštituta – EIGE. V okviru področja uporabe tega predloga se bo povečanje prispevka EU za EIGE financiralo iz programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote (CERV) za obdobje 2025–2027. Od leta 2028 (glej oddelek 1.6) bodo ti stroški postali sestavni del prispevka EU za EIGE, ki ga bo proračunski organ sprejel v okviru letnega proračunskega postopka.

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

Časovno omejeno

- od [D. MMMM] LLLL do [D. MMMM] LLLL,
- finančne posledice med letoma LLLL in LLLL za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma LLLL in LLLL za odobritve plačil.

Časovno neomejeno

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma 2025/26 in 2027,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7. Načrtovani načini upravljanja⁵⁵

Neposredno upravljanje – Komisija:

- z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije,
- prek izvajalskih agencij.

Deljeno upravljanje z državami članicami.

Posredno upravljanje, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

- tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo,
- mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),
- EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,
- organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe,
- subjektom javnega prava,
- subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor imajo ti subjekti ustrezna finančna jamstva,
- subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščenim za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki imajo ustrezna finančna jamstva,
- osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.

⁵⁵ Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: <https://myintracom.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Spremljanje in ocenjevanje razvoja in delovanja zbiranja podatkov je ključnega pomena in se bo uporabljalo ob upoštevanju načel iz skupnega pristopa za decentralizirane agencije.

EIGE mora Komisiji, Evropskemu parlamentu in Svetu vsako leto poslati enotni programski dokument, ki vsebuje večletne in letne delovne programe ter načrtovanje virov. Ta dokument določa cilje, pričakovane rezultate in kazalnike uspešnosti za spremljanje doseganja ciljev in rezultatov.

EIGE bo po začetku razširjenega zbiranja upravnih podatkov Evropskemu parlamentu in Svetu predložil poročilo, v katerem bo pojasnil, kako so bili doseženi cilji, zlasti v zvezi z načrtovanjem in stroški.

EIGE bo dve leti po začetku teh dejavnosti in nato vsako leto Komisiji predložil poročilo o tehničnem delovanju dejavnosti zbiranja podatkov.

Ta dejavnost se bo redno ocenjevala v okviru poznejših vrednotenj EIGE, ki se bodo izvajala v skladu s členom 20 Uredbe (ES) št. 1922/2006.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. *Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol*

Glede na to, da predlog vpliva na letni prispevek EU za EIGE, se bo proračun Unije izvrševal prek posrednega upravljanja.

V skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja se proračun EIGE izvršuje v skladu z uspešno in učinkovito notranjo kontrolo.

V zvezi z naknadnimi kontrolami se za EIGE uporabljajo:

- notranja revizija, ki jo izvaja služba Komisije za notranjo revizijo,
- letna poročila Evropskega računskega sodišča, ki vsebujejo izjavo o zanesljivosti letnih računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij,
- letna razrešnica, ki jo podeli Evropski parlament,
- morebitne preiskave, ki jih vodi urad OLAF zlasti za zagotovitev, da se sredstva, dodeljena agencijam, ustrezno porabijo,
- dodatne ravni nadzora in odgovornosti, ki jo zagotavlja evropski varuh človekovih pravic.

2.2.2. *Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje*

Na tej ravni niso bila ugotovljena nobena specifična tveganja.

2.2.3. *Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)*

Komisija poroča o razmerju med „stroški kontrol in vrednostjo z njimi povezanih upravljanih sredstev“. Kar zadeva pooblašene subjekte za posredno upravljanje in decentralizirane agencije, med katere spada tudi EIGE, je GD JUST v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2020 to razmerje opredelil kot 0,74 %.

Evropsko računsko sodišče (ERS) je potrdilo zakonitost in pravilnost transakcij ter zanesljivost letnih računovodskih izkazov EIGE za leto 2020, kar vključuje stopnjo napake pod 2 %. Nič ne kaže na to, da se bo stopnja napake v prihodnjih letih poslabšala. Zanesljivost računovodskih izkazov za leto 2020 je potrjena tudi na podlagi preverjanja, ki ga je opravil neodvisni zunanji revizor.

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe, npr. iz strategije za boj proti goljufijam.

Ukrepi, povezani z bojem proti goljufijam in nepravilnostim, so med drugim opisani v strategiji EIGE za boj proti goljufijam za obdobje 2021–2023. EIGE sodeluje pri dejavnostih preprečevanja goljufij Evropskega urada za boj proti goljufijam, Komisijo pa mora brez odlašanja obveščati o primerih domnevnih goljufij in drugih finančnih nepravilnosti.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif. ⁵⁶	držav Efte ⁵⁷	držav kandidatk ⁵⁸	tretjih držav	po členu 21(2)(b) finančne uredbe
Razdelek 2	07 10 05 Evropski inštitut za enakost spolov	dif.	NE	NE	NE	NE
Razdelek 2	07 06 03 – Daphne	dif.	NE	DA	NE	NE

- Zahtevane nove proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif.	držav Efte	držav kandidatk	tretjih držav	po členu 21(2)(b) finančne uredbe
	[XX YY YY YY]		DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

⁵⁶ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

⁵⁷ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

⁵⁸ Države kandidatke in po potrebi potencialne kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

- Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	Številka	Razdelek 2: Kohezija, odpornost in vrednote
--	----------	---

Organ: EIGE			Leto N ⁵⁹	Leto N+1	Leto N+2	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)	SKUPAJ
Naslov 1: odhodki za zaposlene ⁶⁰	obveznosti	(1)	0,200	0,200	0,200		0,600
	plačila	(2)	0,200	0,200	0,200		0,600
Naslov 2: odhodki za infrastrukturo in poslovanje	obveznosti	(1a)	0,050	0,250	0,050		0,350
	plačila	(2a)	0,050	0,250	0,050		0,350
Naslov 3: Odhodki iz poslovanja	obveznosti	(3a)	0,500⁶¹	0,500⁶²	0,500⁶³		1,500
	plačila	(3b)	0,500	0,500	0,500		1,500

⁵⁹ Dejavnost naj bi se začela leta 2025/2026 (odvisno od datuma začetka veljavnosti direktive) in nima zaključnega datuma.

Ocena za naslednja leta je enaka, ob upoštevanju korekcijskega koeficienta in povečanja plač za naslov 1 in inflacije za naslova 2 in 3.

⁶⁰ Odhodki za zaposlene, kot jih je izračunal EIGE (tj. pričakovani realni stroški / nestandardni povprečni stroški).

⁶¹ Ocena na podlagi podobnih projektov; odvisna od tržnih cen.

⁶² Ocena na podlagi podobnih projektov; odvisna od tržnih cen.

⁶³ Ocena na podlagi podobnih projektov; odvisna od tržnih cen.

Odobritve za EIGE SKUPAJ	obveznosti	= 1 + 1a + 3a	0,750	0,950	0,750			2,450
	plačila	= 2 + 2a +3b	0,750	0,950	0,750			2,450

Razdelek večletnega finančnega okvira	7	„Upravni odhodki“
--	----------	-------------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)	SKUPAJ
GD <.....>						
• Človeški viri						
• Drugi upravni odhodki						
GD <.....> SKUPAJ						
	odobritve					

Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)							
--	---	--	--	--	--	--	--	--

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		Leto N ⁶⁴	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			SKUPAJ
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti								
	plačila								

3.2.2. Ocenjene posledice za odobritve za EIGE

odobritve za prevzem obveznosti v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Cilji in realizacije ↓			Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)						SKUPAJ						
	REALIZACIJE																		
	vrsta ⁶⁵	po vp reči stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število realizacij skupaj
SPECIFIČNI CILJ št. 1 ⁶⁶ razvoj razčlenitev in metodologije v sodelovanju z državami članicami za zagotovitev primerljivosti upravnih podatkov po vsej Evropski uniji																			

⁶⁴ Leto N je leto začetka izvajanja predloga/pobude. Nadomestite „N“ s pričakovanim prvim letom izvajanja (na primer: 2021). Naredite isto za naslednja leta.

⁶⁵ Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest ...).

⁶⁶ Kakor je opisan v točki 1.4.2 „Specifični cilji ...“.

– realizacija	razvoj orodja za razčlenitev podatkov			0,071		0,071		0,071									
– realizacija	razvoj metodologije za primerljivost podatkov			0,071		0,071		0,071									
Seštevek za specifični cilj št. 1				0,142		0,142		0,142									
SPECIFIČNI CILJ št. 2 podpora državam članicam pri zbiranju podatkov z določitvijo skupnih standardov za enote štetja, pravila štetja, skupne razčlenitve, oblike poročanja in klasifikacijo kaznivih dejanj																	
– realizacija	oblika poročanja, ki je vključena v platformo in jo uporabljajo države članice			0,071		0,071		0,071									
	operativni postopki, ki so jih sprejele vse države članice EU			0,071		0,071		0,071									
	varno prejemanje relevantnih podatkov iz držav članic s strani EIGE			0,071		0,071		0,071									

	strukturiran in delno avtomatiziran prenos podatkov			0,071		0,071		0,071										
	javno dostopni podatki na spletu ob spoštovanju splošne uredbe o varstvu podatkov			0,074		0,074		0,074										
Seštevek za specifični cilj št. 2				0,358		0,358		0,358										
STROŠKI SKUPAJ				0,500		0,500		0,500										

3.2.3. Ocenjene posledice za človeške vire za EIGE

- Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
- v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto N ⁶⁷	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)	SKUPAJ
--	----------------------	----------	----------	----------	--	--------

–

Začasni uslužbenci (razredi AD) ⁶⁸	0,070	0,070	0,070				
Začasni uslužbenci (razredi AST)							
Pogodbeni uslužbenci ⁶⁹	0,130	0,130	0,130				
Napoteni nacionalni strokovnjaki							

–

SKUPAJ							
---------------	--	--	--	--	--	--	--

–

- Potrebe po osebju (EPDČ):

	Leto N ⁷⁰	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)	SKUPAJ
--	----------------------	----------	----------	----------	--	--------

–

Začasni uslužbenci (razredi AD)	1	1	1				
Začasni uslužbenci (razredi AST)							
Pogodbeni uslužbenci	2	2	2				
Napoteni nacionalni strokovnjaki							

⁶⁷ Dejavnost naj bi se začela leta 2025/2026 (odvisno od datuma začetka veljavnosti direktive) in nima zaključnega datuma.

⁶⁸ Odhodki za zaposlene, kot jih je izračunal EIGE (tj. pričakovani realni stroški / nestandardni povprečni stroški).

⁶⁹ Odhodki za zaposlene, kot jih je izračunal EIGE (tj. pričakovani realni stroški / ne standardni povprečni stroški).

⁷⁰ Dejavnost naj bi se začela leta 2025/2026 (odvisno od datuma začetka veljavnosti direktive) in nima zaključnega datuma.

—

SKUPAJ								
---------------	--	--	--	--	--	--	--	--

3.2.3.1. Ocenjene potrebe po človeških virih

- Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa

	Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)							
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)							
20 01 02 03 (delegacije)							
01 01 01 01 (posredne raziskave)							
01 01 01 11 (neposredne raziskave)							
Druge proračunske vrstice (navedite)							
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ)⁷¹							
20 02 01 (PU, NNS, ZU iz splošnih sredstev)							
20 02 03 (PU, LU, NNS, ZU in MSD na delegacijah)							
XX 01 xx yy zz ⁷²	– na sedežu						
	– na delegacijah						
01 01 01 02 (PU, NNS, ZU za posredne raziskave)							
01 01 01 12 (PU, NNS, ZU za neposredne raziskave)							
Druge proračunske vrstice (navedite)							
SKUPAJ							

XX je zadevno področje ali naslov v proračunu.

Potrebe po človeških virih se krijejo z osebjem GD, ki je že dodeljeno za upravljanje ukrepa in/ali je bilo prerazporejeno znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	
Zunanji sodelavci	

⁷¹ PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

⁷² Dodatna zgornja meja za zunanje sodelavce v okviru odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

- Predlog/pobuda je v skladu z veljavnim večletnim finančnim okvirom.
- Za predlog/pobudo je potrebna sprememba zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira.

Za ta predlog je potrebna sprememba zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira. Vir prerasporeditve je program Državljeni, enakost, pravice in vrednote (CERV) – sklop Daphne (07 06 03) za povečanje proračunske vrstice EIGE (07 10 05) za obdobje 2025–2027.

- Za predlog/pobudo je potrebna uporaba instrumenta prilagodljivosti ali sprememba večletnega finančnega okvira⁷³.

Pojasnite te zahteve ter navedite zadevne razdelke in proračunske vrstice ter ustrezne zneske.

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb;
- je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto N ⁷⁴	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			Skupaj
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

⁷³ Glej člena 12 in 13 Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027.

⁷⁴ Leto N je leto začetka izvajanja predloga/pobude. Nadomestite „N“ s pričakovanim prvim letom izvajanja (na primer: 2021). Naredite isto za naslednja leta.

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

- Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - za lastna sredstva,
 - za druge prihodke.
 - navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude ⁷⁵						
		Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
Člen								

Za namenske prejeme navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

--

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).

--

⁷⁵ Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.